

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Ambrosii Calepini Dictionarivm Vndecim Lingvarvm

Calepino, Ambrogio

Basileae, 1616

M ante A

[urn:nbn:de:bsz:31-107476](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-107476)

Lynostrophon, Vide Linostrophon.

Lynter, Vide Linter.

Lyparis, Vide Liparis.

Lypote, Vide Lipote.

LYRA, f. p. [Dygg, dyos, Gall. Une harpe. Ital. Lira. Ger. Ein talem. Hisp. Cierta instrumto mofica de cordas, como guitarra. Pol. Harpa. Vng. Hegedus, laut. Ang. An harp.] Instrumentum musicum in quo quor sunt fides, tot resonant voces. Lyra dicta, quasi lyra, propterea quod Apollini à Mercurio (qui eam primus creditur invenisse) pro bouum compensatione fuerit data: quã antè chelys diceretur. Formam habet (ut inquit Plin. lib. 9. cap. 10.) tetradina. Horat. 1. Carm. Ode 10: Te canam magni Iovis, & deorum Nuntium, curvèq; lyre parentem. Ovid. 11. Metam. Distinctamque lyram geminis, & dentibus Indis Sustinet à Ieva. Idem 10. Metam. Te lyra pulsa manu te carmina nostra sonabant. & Lyra etiam signum cœleste est. Varro lib. 2. de Rer. rust. cap. 5: Hoc secundum aëtri exortum facito, quod Græci vocant Lyram, fidem nostri. Lyra occidit quarto Nonas Februarii, vel centè Calendis Februariis, idq; noctu, teste Higino, quando occidit terga Leonis. Ovid. 3. Fast. Illa nocte aliquis tollens ad sidera vultu Dices, ubi est hodie, q̄ Lyra fuisse heri? Qui poeticam Astrologiam scripserit, voluit hanc lyra esse à Mercurio primùm inventam in Cyllene Arca dia monte, & ab eo Apollini donatam Apollinem aut, inventa cithara Orpheo lyram concessisse: mortuo autem Orpheo, à musis in caelo fuisse collocatam. Alii dicunt esse lyram Arionis citharodi, qui floruit tempore Periandri Corinthiorum tyranni, & primus fuit omnium citharistarum.

LYRICUS, ca, cum, adject. Quod ad Lyram pertinet. [Dygg, Vng. Lautbox, valo.] Hinc Poëta Lyrici dicti, quod ad Lyram sua carmina cantabant, statuebaturq; eis chorus quinquaginta virorum, ac tauro donabantur. Horat. 1. Carm. Ode 1: Quod si me lyricis vultibus inscitis, Sublimi feriam sidera vertice. Modi lyrici. Ovid. Epist. 20: quum lyricis sim magis apta modis.

LYSCA, orum, n. f. Pro carminibus lyricis. Plinius Iunior, libro 1. Epistol. 3: Scribit enim & utraque lingua lyrica doctissima.

LYSCA, nis, pen. cor. m. t. Qui lyra canit, cuius significatio est etiam lyristes. [Dygg, Gall. tenor de harpe. Ital. tenore de lira. Ger. Ein talem. Hisp. Tanoeder de aqnel instrumto. Polon. Golek. Vngar. Hegedus, laut. Ang. An harper.] Plinius Iunior ad Genitorem: Quam multi, quum lectior, aut lyristes, aut comædus inductus est, calecor ponunt?

LYRON, Alyfina apud Diosc. lib. 3. cap. 170.

LYSIMACHIA, Plinio, An. 1. 2. 2. 2. Diotcondi, Herba est, quæ vel go salicaria dicitur, sive quod folia habeat salicis, sive quod tubris salicis nascatur. Dicta Lysimachia, sive ab inventore Lysimacho, sive magis à lyra, quod p̄p̄. Refert enim Plin. tantam huic herbæ componentorum diversorum vim esse, ut discordantibus etiã jumentis jugo imposta, aspernate eorum cohibeat. & Huius varietates sunt species. 1. Lysimachia lutea, sive flore luteo. [Polon. Tęciel wiński, item Waprowina.] 2. Lysimachium flore purpureo. [Polon. Wólcy ogon, item Merkorya.] 3. Lysimachy genus, secundum quosdam, dicitur herba quæ Antony vocatur, & filius ante patrem. [Polon. Polna gwodpki.]

LYSIS, huius lysis, & lysios, dicitur solutio, à lye, solvo. Cic. 3. Tusc. Ex quo ipsam ægritudinem & lysis Chryppus, quasi solutionem totius hominis appellatam putat. & Lysis in archyrectura, hiatus est januarum id est, solutio conium patietis. Vitruvius lib. 6. cap. 10.

LYTRA, dicitur, Genus vermiculi, qui nascitur in lingua canum. [German. Ein wirmel so den jungen hunden vnder der zungen wachst. Tautum. Polon. Robak ziemni pod p̄m ięziem, item wierzepani vml edich p̄sam, imd si sic mierzepka. Vngar. Ely wiesben termõ ferog. Ang. A worm in a doggs tongue which maketh him mad if he be not taken out.] Hic si infansibus carulis eximius, nec rabidi sunt, nec fastidium sentiunt. Plin. lib. 29. cap. 1.

M

LITERA una est ex iis quas Græci Grammatici è μύρα αὐτῆ, & αὐμῆ λέγουσιν hoc est, semivocales simplices, & immutabiles, Latini Liquidas appellant. In compositione & derivatione migrat in n, sequente d vel t, vel c, vel q; ut Tanti, tantundè, Idem, identidem, eorum eorundem, Num, nuncubi, nunquis, nunquã. Sic circumquaq; tanquam, naque, quæque, quanque, quicunque. Similiter Am præpositio sequentibus f, vel c, vel q, mutat in, in n, ut anfractus, cœ. Vide in dictione Anfractus. M. in interiori ejus parte sonum colligit, compressis labris, concluso ore quem postea mugitu quodã non sine molestia extrudit. Huius p̄p̄m infelicitas apparet, quum claudit dictiones: quod quum Latina lingua nimis quàm sæpè patitur, habetur & ipsa infelicitior. Græca quum in nulla dictione id ferat, hoc etiam nomine censetur beatior. Huius elementi mugientem sonum fugientes Poëta Latini, curant ad elidendum in carmine, sequente vocali. Ejus soni tamen major & minor obscuritas deprehenditur à locis: augetur & his modis, idemque minuitur, quibus & alia mutatur, ut suprà dictum est. M. In notis antiquorum, Marcus, vel Mutius, vel Martius, vel monumentum, vel mulier, vel miles, vel meum, vel meam, mihi, molestus, modo, mors, munus. M. A. Macrus. M. A. G. magistratus. M. A. G. militis ager. M. A. G. E. Q. magister equitum, M. A. G. M. I. L. magister militum. M. A. L. major. M. A. E. M. Marcus Aemilius. M. A. T. P. F. F. C. E. T. H. S. P. Q. macer p̄p̄m fecit, & hi, suis, posteriq; eorum. M. A. R. I. T. Maritus. M. A. V. R. Marcus Aurelius. M. A. X. Maximus. M. B. Mulier bona. M. C. Mancipio. M. C. Marcus Cicero, vel Marcus Censor, vel monumentum condidit, vel constitit, vel edsecravit. M. C. F. mortis causa fecit, vel fuit. M. C. M. mortis causa manu missus. M. C. V. manu consecratum vocavit. M. C. S. Marcus Celsus. M. D. O. mihi dare oportet. In numeris mille significat, quod mala scribendi consuetudine inductum est. Nam cum his notis C. I. D. apud veteres mille significarentur, errore quodã ex tribus istis notis M factum est.

MACELLUM, n. f. Locus Romæ, quo venalia omnia quæ ad victum humanum pertinebant, contraherantur. [Dygg, Gall. Banchevie, marche. Ital. Mercato, mercato. German. Ein speismarkt, an dem man allerley dinge speislich kauft. Vng. tãsi ut felt hat. Eus Neg. Hispan. Carnicaria, & pescaderia. Polon. kiosk gdye

MACELLA, n. f. dicitur venditor eorum quæ ad victum pertinent: non solum carniam, sed omnium obsequiorum: quinetiam panis & frumenti venditori: nam hæc omnia in macello venundabantur. [Dygg, Gall. Vendeur de viande, marchand, Ital. Venditore d' ogni vivanda. German. Ein Speiswirts, taßer. Hispan. El carnicero è el que vende pescado y otros cosas. Polon. karkasni przykarmy, Vngar. El dõl arãis, kãsa. Ang. A seller of all manner of victuals.] Varro libro tertio, capite quarto: Duo sunt ornithonis genera: unum delectationis causa, ut Varro hic fecit noster sub casino: quod amatorum invenit multos: alterum fructus causa, quo genere macellarii, dein urbe quidem habent loca clausa, & rure maximè condita, in Sabiniis, quod ibi propter agri naturam frequentes apparenturdi. Suetonius in Cæsar. Ea quæ ad epulum pertinebant, quamvis macellaris oblocata etiam domesticam apparabat.

MACELLARIUS, n. f. dicitur venditor eorum quæ ad victum pertinent: non solum carniam, sed omnium obsequiorum: quinetiam panis & frumenti venditori: nam hæc omnia in macello venundabantur. [Dygg, Gall. Vendeur de viande, marchand, Ital. Venditore d' ogni vivanda. German. Ein Speiswirts, taßer. Hispan. El carnicero è el que vende pescado y otros cosas. Polon. karkasni przykarmy, Vngar. El dõl arãis, kãsa. Ang. A seller of all manner of victuals.] Varro libro tertio, capite quarto: Duo sunt ornithonis genera: unum delectationis causa, ut Varro hic fecit noster sub casino: quod amatorum invenit multos: alterum fructus causa, quo genere macellarii, dein urbe quidem habent loca clausa, & rure maximè condita, in Sabiniis, quod ibi propter agri naturam frequentes apparenturdi. Suetonius in Cæsar. Ea quæ ad epulum pertinebant, quamvis macellaris oblocata etiam domesticam apparabat.

MACELLARIUS, n. f. dicitur venditor eorum quæ ad victum pertinent: non solum carniam, sed omnium obsequiorum: quinetiam panis & frumenti venditori: nam hæc omnia in macello venundabantur. [Dygg, Gall. Vendeur de viande, marchand, Ital. Venditore d' ogni vivanda. German. Ein Speiswirts, taßer. Hispan. El carnicero è el que vende pescado y otros cosas. Polon. karkasni przykarmy, Vngar. El dõl arãis, kãsa. Ang. A seller of all manner of victuals.] Varro libro tertio, capite quarto: Duo sunt ornithonis genera: unum delectationis causa, ut Varro hic fecit noster sub casino: quod amatorum invenit multos: alterum fructus causa, quo genere macellarii, dein urbe quidem habent loca clausa, & rure maximè condita, in Sabiniis, quod ibi propter agri naturam frequentes apparenturdi. Suetonius in Cæsar. Ea quæ ad epulum pertinebant, quamvis macellaris oblocata etiam domesticam apparabat.

MACER, cra, um, Exilis, extenuatus, gracilis, macilentus. [Dygg, Gall. ięzie, dõpõ. Gall. Maigre. Ital. & Hispan. Magro. German. & Belg. Waer, bân. Polon. Chudsi, mied. Vngar. Hysper. Angl. Lean.] Virgil. 3. Aeglog. Heu heu quam pingui macer est mihi caprus in arvo? Columel. libro 2. capite 9. Nam vel pinguisima vel macerissima humo jacitur. Spon-tinuz à Græco μακρῆς, deduci putat. Illi enim μακρῆς longa dicuntur: quæ autem tenuia sunt, longiora videntur. & MACER, dicitur, est etiam poëta proprium, qui de herbarum virtutibus scripsit.

MACELLUS, s. um, diminutivum à macer pro macilento. [Vng. Hészõrdõk.] Lucil. lib. 6: Si nosi, nõ magis homo est, natus, macellus. Nonius. & Fuit præterea Macellus hominis improbilissimi, & seditiosi nomen, quo capitis damnato, redactusque in vitium ejus bonis, edes etiam ejus dicitur fuit, cap. 10.

area extrudum est adificium, venundandia obsonis destina-
tum quod ab eius nomine Macellum fuit appellatum.

Mācellus, m. f. Macie extenuatus, interpretare fello, macer, gra-
uis. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. Fort. magre. Ital. Ma-
cella. Ger. Emageret. gans mager. Hispan.
Cosa magra. Polon. Dzwia wujhli'ski, ablenki, chady'ski.
Vog. Mag. d'Humaredes. Ang. Very lean.] Plaut. in Alim. Maci-
lentis malis rufulus, aliquantum ventriosus. Idem in Ca-
piv. Sed qua facie est tuus sodalis Plulo critea? A. R. dicam tibi,
Macilento ore, naso acuto, corpore albo, & oculis nigris.

Mācellus, f. q. Macerudo, & macior, live macior. Cotporis exte-
nuationem significat. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. De-
mā. Gall. Magre. Ital. Magre. Germ. Du magret.
Hispan. Magre. Polon. Chudlosy, wuchlenta.
Vngar. Magre. Ang. Leaner.] Plautus in Capiv. Ossa
aque pellis sum misera macerudine. Pacuvius: Cor-
pusque meum tali macerore, errore, macerore leaet. Colum. lib. 6. cap.
14. Et etiam illa gravis pernicietis, quum pulmones exulcerantur,
tur inde rufus & macer. Plin. lib. 10. cap. 67. Veires subantiss
audita voce, non admittatur, cibum non capit usque in ma-
ciem. Virgil. 3. Aen. Quem subno d' hylvis macie confecta su-
prema ignoti nova forma viti, miserandaque cultu Proccedit.
Idem 3. Georg. Ipsa autem macie tenuans armenta volentes.

Mācellus, ces, macul. n. f. Macreo, macer sum, live fia, consumor, &
edificior. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. De-
mā. Gall. Magre. Ital. Magre. Germ. Du magret.
Hispan. Magre. Polon. Chudlosy, wuchlenta.
Vngar. Magre. Ang. Leaner.] Plautus in Alim. Maci-
lentis malis rufulus, aliquantum ventriosus. Idem in Ca-
piv. Sed qua facie est tuus sodalis Plulo critea? A. R. dicam tibi,
Macilento ore, naso acuto, corpore albo, & oculis nigris.

Mācellus, ces, macul. n. f. Macreo, macer sum, live fia, consumor, &
edificior. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. De-
mā. Gall. Magre. Ital. Magre. Germ. Du magret.
Hispan. Magre. Polon. Chudlosy, wuchlenta.
Vngar. Magre. Ang. Leaner.] Plautus in Alim. Maci-
lentis malis rufulus, aliquantum ventriosus. Idem in Ca-
piv. Sed qua facie est tuus sodalis Plulo critea? A. R. dicam tibi,
Macilento ore, naso acuto, corpore albo, & oculis nigris.

Mācellus, ces, macul. n. f. Macreo, macer sum, live fia, consumor, &
edificior. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. De-
mā. Gall. Magre. Ital. Magre. Germ. Du magret.
Hispan. Magre. Polon. Chudlosy, wuchlenta.
Vngar. Magre. Ang. Leaner.] Plautus in Alim. Maci-
lentis malis rufulus, aliquantum ventriosus. Idem in Ca-
piv. Sed qua facie est tuus sodalis Plulo critea? A. R. dicam tibi,
Macilento ore, naso acuto, corpore albo, & oculis nigris.

Mācellus, ces, macul. n. f. Macreo, macer sum, live fia, consumor, &
edificior. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. De-
mā. Gall. Magre. Ital. Magre. Germ. Du magret.
Hispan. Magre. Polon. Chudlosy, wuchlenta.
Vngar. Magre. Ang. Leaner.] Plautus in Alim. Maci-
lentis malis rufulus, aliquantum ventriosus. Idem in Ca-
piv. Sed qua facie est tuus sodalis Plulo critea? A. R. dicam tibi,
Macilento ore, naso acuto, corpore albo, & oculis nigris.

Mācellus, ces, macul. n. f. Macreo, macer sum, live fia, consumor, &
edificior. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. De-
mā. Gall. Magre. Ital. Magre. Germ. Du magret.
Hispan. Magre. Polon. Chudlosy, wuchlenta.
Vngar. Magre. Ang. Leaner.] Plautus in Alim. Maci-
lentis malis rufulus, aliquantum ventriosus. Idem in Ca-
piv. Sed qua facie est tuus sodalis Plulo critea? A. R. dicam tibi,
Macilento ore, naso acuto, corpore albo, & oculis nigris.

Mācellus, ces, macul. n. f. Macreo, macer sum, live fia, consumor, &
edificior. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. De-
mā. Gall. Magre. Ital. Magre. Germ. Du magret.
Hispan. Magre. Polon. Chudlosy, wuchlenta.
Vngar. Magre. Ang. Leaner.] Plautus in Alim. Maci-
lentis malis rufulus, aliquantum ventriosus. Idem in Ca-
piv. Sed qua facie est tuus sodalis Plulo critea? A. R. dicam tibi,
Macilento ore, naso acuto, corpore albo, & oculis nigris.

Mācellus, ces, macul. n. f. Macreo, macer sum, live fia, consumor, &
edificior. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. De-
mā. Gall. Magre. Ital. Magre. Germ. Du magret.
Hispan. Magre. Polon. Chudlosy, wuchlenta.
Vngar. Magre. Ang. Leaner.] Plautus in Alim. Maci-
lentis malis rufulus, aliquantum ventriosus. Idem in Ca-
piv. Sed qua facie est tuus sodalis Plulo critea? A. R. dicam tibi,
Macilento ore, naso acuto, corpore albo, & oculis nigris.

Mācellus, ces, macul. n. f. Macreo, macer sum, live fia, consumor, &
edificior. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. De-
mā. Gall. Magre. Ital. Magre. Germ. Du magret.
Hispan. Magre. Polon. Chudlosy, wuchlenta.
Vngar. Magre. Ang. Leaner.] Plautus in Alim. Maci-
lentis malis rufulus, aliquantum ventriosus. Idem in Ca-
piv. Sed qua facie est tuus sodalis Plulo critea? A. R. dicam tibi,
Macilento ore, naso acuto, corpore albo, & oculis nigris.

Mācellus, ces, macul. n. f. Macreo, macer sum, live fia, consumor, &
edificior. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. De-
mā. Gall. Magre. Ital. Magre. Germ. Du magret.
Hispan. Magre. Polon. Chudlosy, wuchlenta.
Vngar. Magre. Ang. Leaner.] Plautus in Alim. Maci-
lentis malis rufulus, aliquantum ventriosus. Idem in Ca-
piv. Sed qua facie est tuus sodalis Plulo critea? A. R. dicam tibi,
Macilento ore, naso acuto, corpore albo, & oculis nigris.

kol.] Cato de Rust. cap. 92. Frumento curculio ne no. eor,
non mures tangant, lutum de Amurea facto, paleatum pau-
lum addito, sicuti macerescant.

Macro, m. f. Macrochylus compositum est Emacro, quod est val-
de macrum facio. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal.
Amagret. Ital. Dimagret. German. Magret. Hispan. Ma-
magret. Polon. Wuchlosy. Vngar. Mag. d'Humaredes.
Ang. To mak lean.] Plin. lib. 11. Terram emaciat, hoc latu,
scilicet mli, ex illa mter.

Māceria, s. f. p. & Maceris, ci, f. q. Partes sive murus, vel con-
genes lapidum in unum compactorum, sive lutita, aut alio
genere securumini, cuiusmodi parietes ferē eos esse videmus,
quibus vinee claudi solēt. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal.
Muraile fache fies mortier. Ital. Mura fies fies caiana. German.
Ein solche mauer in weiser die fies em emankeren nicht gepflanzet
fied; em fies mauer Belg. Ein Muer. Hispan. El albacado de pie-
dra sin barro. Polon. Wyjana albo mawskamie ni, wawskamie pro-
goda. Vngar. Fal fiesny. Ang. A wall of stone without mortar made
in fies of a mawde.] Terent. in Adelph. Iude hanc maceriam
dicit. Vario tamen aliter lib. 3. de Rust. cap. 12. Quis igno-
rat septa ē maceris ita esse oportere in seporano, ut testorio
techa sint, & sint ultra? Cato de Rust. cap. 15. Maceria si ex cal-
ce, & camentis, vel silice adificetur. Maceriam ducere apud
Cajum L. 17. D. Com. pred. pro macerā imponere, facere sive
agere. Si precario vicinus, impet, maceriam duxerit id est, im-
posuerit. & Legitur quandoq; Maceris apud antiquos pro
macie vel macilentia, sicut Afranius. Si ille ha cnuce sentit,
facere illi fuis vis, quāda illius moti sit maceris tibi. Nonius.

Mācheria, s. f. p. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. Glaucon effe-
Ital. spada, simieria. German. Ein Deger. Hispan. Espada.
Polon. Kord, jysik. Vng. Tbr, kard, pomagat. Ang. A sword a sal-
dieu.] Sica, gladius, culter. Quod nomen impositum est a Gre-
cis, a verbo macho, quod est pugno. Iuvenal. Saryr, 7. amez
nomen victumque machata. Apul. lib. 9. de Afin. Commina-
bant, sese concuturum cum machata frustatum.

Mācheria, s. f. p. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. Glaucon effe-
Ital. spada, simieria. German. Ein Deger. Hispan. Espada.
Polon. Kord, jysik. Vng. Tbr, kard, pomagat. Ang. A sword a sal-
dieu.] Sica, gladius, culter. Quod nomen impositum est a Gre-
cis, a verbo macho, quod est pugno. Iuvenal. Saryr, 7. amez
nomen victumque machata. Apul. lib. 9. de Afin. Commina-
bant, sese concuturum cum machata frustatum.

Mācheria, s. f. p. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. Glaucon effe-
Ital. spada, simieria. German. Ein Deger. Hispan. Espada.
Polon. Kord, jysik. Vng. Tbr, kard, pomagat. Ang. A sword a sal-
dieu.] Sica, gladius, culter. Quod nomen impositum est a Gre-
cis, a verbo macho, quod est pugno. Iuvenal. Saryr, 7. amez
nomen victumque machata. Apul. lib. 9. de Afin. Commina-
bant, sese concuturum cum machata frustatum.

Mācheria, s. f. p. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. Glaucon effe-
Ital. spada, simieria. German. Ein Deger. Hispan. Espada.
Polon. Kord, jysik. Vng. Tbr, kard, pomagat. Ang. A sword a sal-
dieu.] Sica, gladius, culter. Quod nomen impositum est a Gre-
cis, a verbo macho, quod est pugno. Iuvenal. Saryr, 7. amez
nomen victumque machata. Apul. lib. 9. de Afin. Commina-
bant, sese concuturum cum machata frustatum.

Mācheria, s. f. p. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. Glaucon effe-
Ital. spada, simieria. German. Ein Deger. Hispan. Espada.
Polon. Kord, jysik. Vng. Tbr, kard, pomagat. Ang. A sword a sal-
dieu.] Sica, gladius, culter. Quod nomen impositum est a Gre-
cis, a verbo macho, quod est pugno. Iuvenal. Saryr, 7. amez
nomen victumque machata. Apul. lib. 9. de Afin. Commina-
bant, sese concuturum cum machata frustatum.

Mācheria, s. f. p. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. Glaucon effe-
Ital. spada, simieria. German. Ein Deger. Hispan. Espada.
Polon. Kord, jysik. Vng. Tbr, kard, pomagat. Ang. A sword a sal-
dieu.] Sica, gladius, culter. Quod nomen impositum est a Gre-
cis, a verbo macho, quod est pugno. Iuvenal. Saryr, 7. amez
nomen victumque machata. Apul. lib. 9. de Afin. Commina-
bant, sese concuturum cum machata frustatum.

Mācheria, s. f. p. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. Glaucon effe-
Ital. spada, simieria. German. Ein Deger. Hispan. Espada.
Polon. Kord, jysik. Vng. Tbr, kard, pomagat. Ang. A sword a sal-
dieu.] Sica, gladius, culter. Quod nomen impositum est a Gre-
cis, a verbo macho, quod est pugno. Iuvenal. Saryr, 7. amez
nomen victumque machata. Apul. lib. 9. de Afin. Commina-
bant, sese concuturum cum machata frustatum.

Mācheria, s. f. p. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. Glaucon effe-
Ital. spada, simieria. German. Ein Deger. Hispan. Espada.
Polon. Kord, jysik. Vng. Tbr, kard, pomagat. Ang. A sword a sal-
dieu.] Sica, gladius, culter. Quod nomen impositum est a Gre-
cis, a verbo macho, quod est pugno. Iuvenal. Saryr, 7. amez
nomen victumque machata. Apul. lib. 9. de Afin. Commina-
bant, sese concuturum cum machata frustatum.

Mācheria, s. f. p. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. Glaucon effe-
Ital. spada, simieria. German. Ein Deger. Hispan. Espada.
Polon. Kord, jysik. Vng. Tbr, kard, pomagat. Ang. A sword a sal-
dieu.] Sica, gladius, culter. Quod nomen impositum est a Gre-
cis, a verbo macho, quod est pugno. Iuvenal. Saryr, 7. amez
nomen victumque machata. Apul. lib. 9. de Afin. Commina-
bant, sese concuturum cum machata frustatum.

Mācheria, s. f. p. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. Glaucon effe-
Ital. spada, simieria. German. Ein Deger. Hispan. Espada.
Polon. Kord, jysik. Vng. Tbr, kard, pomagat. Ang. A sword a sal-
dieu.] Sica, gladius, culter. Quod nomen impositum est a Gre-
cis, a verbo macho, quod est pugno. Iuvenal. Saryr, 7. amez
nomen victumque machata. Apul. lib. 9. de Afin. Commina-
bant, sese concuturum cum machata frustatum.

Mācheria, s. f. p. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. Glaucon effe-
Ital. spada, simieria. German. Ein Deger. Hispan. Espada.
Polon. Kord, jysik. Vng. Tbr, kard, pomagat. Ang. A sword a sal-
dieu.] Sica, gladius, culter. Quod nomen impositum est a Gre-
cis, a verbo macho, quod est pugno. Iuvenal. Saryr, 7. amez
nomen victumque machata. Apul. lib. 9. de Afin. Commina-
bant, sese concuturum cum machata frustatum.

Mācheria, s. f. p. [מַאֲצֵל מַאֲצֵל מַאֲצֵל Gal. Glaucon effe-
Ital. spada, simieria. German. Ein Deger. Hispan. Espada.
Polon. Kord, jysik. Vng. Tbr, kard, pomagat. Ang. A sword a sal-
dieu.] Sica, gladius, culter. Quod nomen impositum est a Gre-
cis, a verbo macho, quod est pugno. Iuvenal. Saryr, 7. amez
nomen victumque machata. Apul. lib. 9. de Afin. Commina-
bant, sese concuturum cum machata frustatum.

Mācheria, s. f. p.

Machinarius, m. f. Qui machina tractoria operatur onera in altitudinem sublata collocaus. Paul. l. si putator. ad leg. Aquil. Si machinarius hominem praeter eam occiderit. Machinarius mensor, qui norma in mensendo utitur, ut si qui probant opera a fabricis materialibus facta. Vlp. l. 7. D. si mensor machinarius fecerit, hanc adio dabitur. Nam mensurae verbo hanc normam nominavit, ut artificiosam a decempedali distingueret. Illius formam cognosce ex Vitruvio lib. 9. cap. 2. Hae ex Homomano. Machinarius alius, in Panilectis est molenarius, qui molam est, qui molam machina quadam inclusam volvit & torquet: quae & machinam frumentariam vocat Iuriconsultus. Sic machinalia pondera vocat Aufonius, piffimilia pondera. Qui, inquit, machinali saxa volvunt pondere. Sic & amica de machinis empta a Q. Cicerone fortasse dicitur est, de piffima vel moletrina.

Machinatio, f. Cogitatio, per dolam aliquid molior. [**Μ**αχινιατις. Gall. Machiner, tranterquelque finisse. Ital. Machinare, immaginare. Germ. Erfinden, vaden, fabricar, machinieren. Belg. Overstem om te vinden / teerissen. Hisp. machinar y pensar cosa de engano. Polon. Zwaliam epis, zdrade kow. puliam. Vng. Gondolat, szalardul valamir, szekcecom. Ang. To devise or invent some thing or ingenious work.] Frequentius enim in malam partem accipitur. Plautus in Cas. Illa nubet mihi machinare quod lubet. Liv. lib. 1. ab Vib. Confessum Turno nec machinatur. Salust. in Caut. lam tum non consiliibus, sed plenisq. Senatoribus pernicem machinabatur. Dicitur autem machinari a **μαχινιασται**, quod est inventio. Vnde **μαχινιασται**, inventum & molimen dicitur. Cic. 3. de Natur. deor. Niobe patimne ratiocinari videtur, & sibi ipsa nefariam pestem machinatur. Machinari pestem in omnes idem dicit Cicero in Caut. & Accipitur etiam machinari in bonam partem, pro inire rationem & viam agendi aliquid. Cicero 2. de Divin. Nam primum alio mare, alio formis sunt: quod perpetuitatis causa natura machinata est.

Machinamentum, n. f. pro machina capitur. [**Μ**αχινιαματα. Liv. 4. bel. Pun. Turres contabulatas, machinamentaque alia quaticendis turris portabant. Tacit. lib. 13. Adiabeni quum promoveret scalar & machinamenta inciperent, facile detrusi.

Machinator, m. f. machinarum inventor, & artifex. [**Μ**αχινιατορ. Liv. 4. bel. Pun. Archimedes is erat, unicus spectator caeli siderumq. mirabilior tamen inventor ac machinator tormentorum bellicorum, operumq. quibus ea quae hostes ingenti mole agerent, ipse per levi momento ludificaretur. Machinator item dicitur, doli alicujus & fraudis confutor. [**Μ**αχινιατορ, **μαχινιασται**.] Cicero in Caut. Improbissimus machinator omnium scelerum: hoc est, inventor & autor.

Machinositas, f. Inventio, astutia, fallacia, ars, inventum, consilium, doli. [**Μ**αχινιασται. Gall. Invention, **επι** **μαχινιασται**, **επι** **μαχινιασται**. Ital. Invention, astutia. Germ. Ein tiffige erfindung oder erfindung. Hisp. Invenccion de engano. Polon. Zwaliam epis, zdrade kow. puliam. Vng. Gondolat, szalardul valamir, szekcecom. Ang. A devising or subtil working.] Col. lib. 6. cap. 2. Illic machinatione consequitur, ut etiam contumaces boves gravissima onera non recusent. & interdum etiam pro ipsa machina. Cael. 2. bel. Gal. Primus irredere ex muro, atque incerpitate vocibus quod tanta machinatio ab tanto spatio instrueretur.

Machinositas, m. q. machinatio. [**Μ**αχινιασται. Vngar. Szalard igyekkezes talabmany.] Apul. in Apol. Itaq. apud omnes impetantissimè gloriatur me suo machinatio reum postulatum.

Machinositas, a. um. [**Μ**αχινιασται.] Salust. apud Macrob. Satur. lib. 3. cap. 13. Praeterea cum sedenti in transeona, demissum victoriae signula chorum cum machinato receptu tonitruum, coronam ei imponebat.

Machinositas, a. um. [**Μ**αχινιασται.] machinis confectus, vel doli excoctatus: ut Navigium machinosum, apud Sueton. in Nerone. cap. 34. Repetentque Baulos in locum corruptum navigii, machinosum illud obtulit.

Machis, f. Fera est Scandinaviae insulae peculiaris, alce similia, sed nullo suffragium flexu. Vnde dormitura non cubat: sed arbori se acclinans somnum capiti quae a venatoribus ante succisa, quam semel ceciderit, erigere se non potest: eaq. sola ratione capitur: alius miz: velocitatis: labrum ei superius prae grandaeo id retro grahit in pascendo, ne in priora tendens involvatur. Vide Plin. lib. 8. cap. 15.

Macidia, m. f. Liquoris infusione madens. [**Μ**αχινιασται. Gall. Mouch, **επι** **μαχινιασται**. Ital. bagnato. German. Gement, **επι** **μαχινιασται**. Hispan. Mocado. Polon. Odmoizany. Falsiam. Vngar. Mogy. Ang. Wet.] Apul. lib. 8. ille spongius macidatus tumores comprimit.

Macis, f. Pimio, alius Macer, **μαχινιασται** Dioscoridi, Cortex est subrafus & magne radice, qui ex India advehit, detractus ex arbore sui nominis. Vide Plin. lib. 12. ca. 2. Officinis **Macis** appellat.

Macroschira, f. p. **μαχινιασται**, Tunica manicata, quae & chirodota appellatur. Lamp. Macrochiras ex purpura ad usum sed revocavit. Has Roma induere fas Indecorum, August. lib. 1. de Doct. Talares ac manicatas tunicas habere apud veteres Romanos flagitium erat. [**Μ**αχινιασται.]

Macroscolia, omnia penultima producta. [**Μ**αχινιασται. Ital. Carta reat. German. Diegt paper. Pol. **μαχινιασται**. Vngar. Diegt paper. Ang. Paper.] Teite Hermolao in Plin. majores, & longiores chartae, quas nos hodie chartas vocamus: quo etiam nomine Catullus chartae quoddam genus appellavit. Cic. ad Att. lib. 13. Sed iam ego non despero, probatum in Varroni: & id quoniam impentiam fecimus in macrocola, facile panor teneo. Arbitrari aut Hermolao Macrocolium dici **μαχινιασται** & **μαχινιασται**, quasi longu membra, vel potius longam membranam. Quod si ita est, unico l. scribendu videtur: quemadmodum & protocolon. Nam utriusq. eadem videtur origo. Est enim Protocolon prima illa charta, in qua scribuntur acta breviter delineata, ornata, & amplius, quoniam res poposcit, describitur. Macrocolium memini Plin. lib. 13. cap. 12. de genitibus chartarum loquens: Peritrea (inquit) in chartis spectatur tenuitas, densitas, cardos, & levitas. Primarium mutavit Claud. Caesar. Nimis quippe **μαχινιασται** tenuitas tolerandis non sufficiebat calamis. At hoc transmissens literas liturae metum afferebat adversis, & alias infocero alia pertranfudica. Igitur & secundo corio facta sunt ita ut non a primo subtegmine. Auxit & latitudinem. Peritrea erat mentis, & cubitalis, macroscolis. Hae Plin. Sunt qui Macrocolium scribant gemino l., putantes dictum esse, **μαχινιασται** hoc est, a glutine quo charta glutinatur.

Macroscolium, id est, major Mundus. [**Μ**αχινιασται.] Sermonis prolixitatis: cui opponitur **μαχινιασται**, sive Laconismus. **μαχινιασται** enim Graeci est malo qui, & prolixo sermone uti.

Mactrea, f. p. Dicitur pretiosa edulia. [**Μ**αχινιασται.] Gall. Vlandes exquisites **επι** **μαχινιασται**. Ital. **μαχινιασται**. Germ. **μαχινιασται**. Hispan. **μαχινιασται**. Polon. **μαχινιασται**. Vngar. **μαχινιασται**. Ang. **μαχινιασται**. Sueton. de Caligula: Multas mactreas mactreas mactreas. Quo in loco nonnulli legunt **μαχινιασται**, a mactreas. Apud Martialem legitur Mactrea pluralis numerus, & neutri generis, Mactrea (inquit) sola juyant. Vide **μαχινιασται** in dictione **MATTYA**.

Mactreus, penult. cor. Qui habet magnas malas, & os puma, quasi malaestus. Fellus.

Mactro, f. p. Interficio. [**Μ**αχινιασται.] Gall. **μαχινιασται**. Ital. **μαχινιασται**. Hispan. **μαχिनιασται**. Pol. **μαχινιασται**. Vngar. **μαχινιασται**. Ang. **μαχινιασται**. Mactro, morte, supplicio, malo, damno, interficio, & simpliciter mactro. Cic. de Amph. responsa: Clodius dicitur videri omnium tribuum domi suae crudelissima morte mactro. Idem in Caut. Nonne hunc in vincula duci, non ad mortem rapi, sed summo supplicio mactro imperabit? Plaut. in Anul. Non quae mactroata est, ea in potestate est viri. Dicitur mactroata & malo & damno viros Plaut. in Pen. Divine auda huius mactroata infamio. Idem in Amph. At ego certe tuce eructatum mactroabo. Tradum videtur a mactro: mactroant enim hostes quae immolantur. Dicitur autem mactroare hostiam alicui Deo. Vt, Caelicolum regi mactroabam in hore taurum: & mactroare deum hostiam, mactroare quidem usitatum, sed tamen a reperitur dictum Cicero in Vatin. Quum in audita & nefaria sacra mactropis quum inferorum animas elere, quum puerorum exito deos manes mactroare solcas. Atque inde jo canis decastrum attripuit. Plaut. in Amphyr. Sacrificio ego tibi. Amphit. Qui S O. Quia enim te mactro infortunio. In eo enim ex ambiguitate, verbi quastus. & Mactroare Oreo id est, ad Oream demerere, & praecipitare. Liv. lib. 9. ab Vib. Sacrosos more Samium milites, eoq. candida veste & paribus candore armis insignes, eos se Oreo mactroare lunius dicitans, quum intalisset ligna, **επι** **μαχινιασται**. Dicitur potant **μαχινιασται**, quasi magis auctore est. Ang. Nam prius quam victimam immolarent, thuri, aut vinum super eam fundebant. Vnde **μαχινιασται** esse taurum dicebat, thure vel vino cumulari hostiam, quasi magis auctore est. Hinc mactroare pro magis augere, veteres usurparunt. Cicero, de Rep. Ferunt laudibus, mactroant honoribus: & Quasdoq. pro praecipitare. Accius: Aut illorum copias fundam in campo, aut aves uram, aut caltra mactroabo in mare. & Quasdoq. pro honorare. Plaut. Tamen honeste mactroati reddam domum. Quasdoque pro violare. Cic. 6. Veri. Quom vidant jus civitatis illo supplicio esse mactroatum.

Mactroas, a. um, participium. [**Μ**αχινιασται.] Gall. **μαχινιασται**. Ital. **μαχινιασται**. German. **μαχινιασται**. Hispan. **μαχινιασται**. Polon. **μαχινιασται**. Vngar. **μαχινιασται**. Ang. **μαχινιασται**. Jut. Hostia mactroata. Horat. i. Carm. Ode 19. Mactroas veniet lentos hostia.

rapt. Proserpina: ille novo madidantes nectare pennas Con-

curit, & glebas forcundo rore maritat. Madifico, as, Madefacio. [מדש שבאזבז מרד טיררד. מרד, מרד, מרד.] Gall. Mouiller, Ital. bagnare, inhumidire. German. Regen/mass maden. Hispan. Mojar otra cosa. Polon. Mokro czynic. Vngar. Mogy undogfitem. Angl. To make moist. Plin. lib. 38. cap. 7: Et u contra epiphoras ferentes oculorum auguli sabinde ma deficiunt.

Madidus, oris, m. t. Humiditancujus contrarium est Siccitas. [מדש מרד] [מדש מרד] Gall. Moiteur, humidat. Ital. Humidita, bagnamento. Ger. Nasse oder feucht. Belg. Natert; vocht. Hispan. Mojaduro, humididad. Polon. Mokro. Vngar. Nedogfite. Ang. Moistness, dankness. Salust. lib. 3. Hist. Quasi par in oppido festinatio, & ingens terror erat ne ex latere nova monumenta madore infirmarentur. Nam omnia oppida stagnabant, treduantibus cloacis adverso aestu maris.

Madidus, s. m. f. p. Ebrius, quod quasi madidus sit vino: apud Plaut. in Pseud. [מדש מרד] [מדש מרד] Gall. Yvre, yvrou. Ital. Vbriaco. Germ. Trunkenheit. Hispan. Borracho, embriago. Pol. Nalacul, pijaci. Vng. Kefegy. Ang. Drunken. Festus legit Madusa sine l, his verbis: Madusa, ebrius: a Græco madidus deducitur, vel quia madidus sit vino.

Madon, Herba est, quæ a Latinis Vitis, a Græcis ἀμύνδαλον, dicitur. Hujus fermenta longis & exilibus internodiis geniculata scandunt. Folia habet pampinosa ad similitudinem hederæ. Plin. lib. 23. cap. 1.

Marmacteron, mensis Septembris ita appellatus a turbido acre.

Mæna, mæna, s. p. [מאנא] Germ. Ein Meersalz; wër in Venedig Venola genant. Aristoteli, Piscis est marinus, qui Latinis Alecula, sive Alec dicitur, interprete Theodoro, ex quo salamenta fieri solent. Plin. lib. 31. cap. 7: Quia è Maria salam eorum recoquitur, utrumque contumpro liquore ad naturam suam redit: vulgò è mænis jucundissimus. Cicero 2. de Finib. Qui enim voluptatem ipsam contemnant, his licet dicere se acciperent mæna non antepone. Accipitur autem mæna aliquando pro ipso salamento, quod ex mæna coactitur, in qua significatione usus est Petrus Sarty. 3. Discet. Neque invideas quod multa fidelia puter, In locuplete penæ, defensis pinguis umbris. Mænaque quod prima nondum defecit creta.

Mænomendon mel, mænomendon, Genus est mellis venenati, quod in Ponto ex Rhododendri flore contrahitur: ita dictum ab infania quam pignit. Plin. lib. 21. cap. 13.

Mæreo, Mæstus, & Mæstia, Vide MOEREO.

Mæsius, Osca lingua majorem significat. Quare Majus mensis qui a majoribus nomen habet, apud Oscos Mæsius dicebatur, ut autor est Festus apud Varr. lib. 6. de lingua Lat. Est pappus Mæsius: id est, pater major aut senex.

Magar, Pecorum lingua villam sive tuguria pastoritia significat, quæ & Magalia Virgilio dicuntur, quavis Magaria (secundum Servium) dici debeant. [מגאר] German. Wamsbof; Meerschhof. Polon. Kupa. Vngar. Kallha, kasnya. Virgil. 1. Aeneid. Miratur molem Aeneas magalia quondam.

Magas, adis, sive Magadium, [מגאס] Instrumentum est musicum, tabula quadrata constans, leviter convexa, intentis in ea cithara fidibus. Dicitur etiam ea pars lyre: in qua plestrum illiditur: id est, ubi percussio chordarum fit manu dextra. Iugum verò dicitur, ubi sinistra manu chordæ premuntur. Budæus.

Magia, Vide MAGVS.

Magice, Magicus, Vide MAGVS.

Magida, Fauis aut catini species. Varroni est mafor, unde & magida nomen habet.

Magidophori, Qui agonothetas in certaminibus comitantur, Arcades de muneribus & honoribus l. munerum.

Maginor, anis, Quasi tardè conor, & nugor, inquit Festus.

Magirus, penult. prod. [מגירוס] German. Ein Koch. Polon. Kuchmistrz. Vngar. Sokak. Ang. A cook. Latine coquus dicitur, Vide Archimagirus, & magirus.

Magis, idus. Et [מגיס] Germ. Ein mittern taron man Brot tait. item, ein Schöndentisch. Pol. Dyja. Vngar. Daga. Ang. a kudding trough. ut ex Polluce docet Bud. Idè est quod mastra: hoc est vas illud in quo farinæ subigunt. & Noun unquã tuã rotundè mæsa genus, tripodì imponi solitã, ut ejusdè Pollucis testimonio probat Budæus. Idè autor est hoc nomine etiã appellari posse orbiculatum instrumentum, quo panifices, & dulciarii piftores, quos pallidus vocamus, subigendis farinis opificii sui utuntur: Rndelium appellat. Est etiam genus lanci ejusdè formæ. Plin. lib. 33. c. 11. Cornel. Nepos tradit tympana, se juvene, appellata stateras & lancea, quas antiqui Magidas appellaverunt, Matellã nostri vocat.

Migis, adverbium, Plus: [מגיס] Gall. Plus, a vantaggio Ital. Ma. Ger. & Belg. Mehr. Hispan. Mas en comparativo. Pol. Wiece. Vng. inkább. Ang. More. Junde Magis ac magis, immo, ipse, deducitur: à Magno: & præter naturã aliorum adverbiorum quæ vim comparandi habent, terminatur in is, quò reliqua omnia similia sunt ad verbum comparandi neutri generis, & longitur interdum comparativo. Plaut. in Sic. Imò enim hic magis est dulcius. & Mage ponitur interdum pro magis. Plaut. in Trucul. Quem castor mage amo, quam dudum. A quo fit compositum Demagis, quod significat valde magis & pro nimis à veteribus ponebatur, teste Festo.

Magister, sri, m. f. Preceptor, pedagogus. [מגיסטר] Gall. Maître. Ital. & Hisp. Maestro. Ger. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vngar. Meist. Ang. A master. Telet. in And. nam antea Qui scire possent, aut ingenium nosceter, Dum eras, mecum, magister prohibebant? Cic. de Amicit. Quamvis etiã magistri nomè ad omnes transferri possit, quibus præcipua cura rerum incumbit. Hinc magistri pagorum, sociorum, vicorum, collegiorum dicitur, imo, q pagis, sociantibus, vicis, & collegiis præfunt. & Magister equitum, imo, q dicitur, cui summa potestas erat in equites: vulgus Galli cum Consulibus appellat. Varro 4. de lingua Latin. Magister equitum dicebatur, quod summa potestas esset in equites & Accensas. Addebonitas semper Dictator, cui summa potestas erat in populum, a quo & magister populi dicebatur. Cicero 1. de Finibus: Rectius magister populi (is enim est Dictator) quam Sylla, qui unum pestiferorum vitiarum, luxuria, avaritia, crudelitatis magister fuit. & Magister pecoris, pastor. Varro 2. de Re rust. cap. 101. Contrã pernoscere quæque ad suum gregem esse omnes sub uno magistro pecoris, cum esse majorem nato potius quam alios, & peritiorum quam reliquos. & Magister ludi, & Ludimagister uno verbo dicitur, Cic. 1. Verr. Si ab isto libro, quem tibi magister ludi nescio quis alienis orationibus composuisset, uno verbo discerent. Magister morum, censor. Cicero ad Appium libro 3: Sed brevior est hæc epistola, & ut adertus magistrum morum modestior. & Magister navis est, cuiusmodi cura mandata est, ut docet Vlpian. de Exec. act. libro 1. Cicero 5. Verrin. Mistic in Siciliam, literas ad Carpinianum, quem esset magister scripturæ, & sex publicanorum. & Magistri etiam dicuntur in auctionibus publicis qui bona vendebant. Cicero ad Attic. lib. 2: Vnã agebant ceteri credunt, in quibus erat Lucullus & Publius Scipio, & ita quem patibit fore magistrum, si bona venderent, L. Potius. Vide Cæcium Rhodig. Antiquar. lib. 11. cap. 5.

Magistratus, s. f. p. [מגיסטרטוס] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

Magistrum, s. f. p. [מגיסטר] Gall. Magistrat. Ital. & Hisp. Magister. German. Ein Meist. Belg. Meester. Pol. Mistrz. Vng. Tants. Angl. A magistrat. Cic. 1. de Finib. Magistra ut dicitur natura. Idem pro Rose. Amer. Vita autem hæc fultura, quæ tu agrestem vocas, parsimoniam, diligentiam, justitiam magistra est. Quintil. lib. 1. cap. 3: Certissima loquendi magistra consuetudo. Ovid. Epistol. 3: Quis gravis Antenor. Præmia quid suadeat ipse Consul: quis ætas longa magistra fuit.

mutum magistratum. Idem i. de Offic. Est igitur proprium munus magistratus, intelligere se gerere pecuniam civitatis, debereque eius dignitatem & decus saluare, servare leges, iura defendere, & si ea sunt commissa meminisse. Atque in hac significatione veteribus etiam usitatum fuit, magistratus, ut optimates, & similia. Autor est Sospater libro 1. Modò ipsam potestatem seu officium. [Hic] German. Das Amt der Obrten. Polon. Vnys. Vngar. Tisz. Cicero: Nam istum in iude magistratum gererat. Idem de Amic. Vbi eos invenimus, qui honores, magistratus, imperia, potestates, opes, amicitia non antepo- nam? Magistrateum autem majores ut Consules, Centores, Praetores. Alii praeter hos dicebantur minores: ut Aediles, Quaestores, Tribuni. & Venustè dicimus, Creare magistratum, Dare magistratum, Gerere magistratum, Habere magistratum, Mandare magistratum, Abire magistratum, Accipere magistratum, Venire in magistratum, Magistratum imminuere: quod est derogare iuri, & prerogative officii.

Magistratus, L. Villius tribunus pl. rogationem tulit, quot annos nati quique magistratum peterent caperentque: unde & ipsa & postea cognomen inditum, ut manales Villii dicerentur. Hoc à Livio traditum sed quoniam quis plane cuique magi- stratum petendo legitimos annos esset nominatum, hac lege expressum non invenio: quid ipse legendo observaverim, brevi- ter subiiciam. Omnia quaesturam, tribunatum pl. aedilitatem pl. quia curiales tantum magistratus in lege Villia nominatos existimo: nam si quaestura (de tribus non curilibus magistra- tibus, exempli gratia unum ponam) certum annum Villius sua lege statueret: unde postea tam incerta ratio: gesserunt enim quaestura duo Gracchi, Tiberius & Caius anno aetatis XXVII: M. Cicero anno XXXI, C. Caesar, is qui perpetuam distaturam invasit XXXII. M. Cato Vicensis XXXIX. Quod si quis dixit sit, liberà fuisse, quo quis anno vellet, quaestura petitione, mo- do peteretur post annum XXVI. qui esset ad petendum legiti- mus, idem mita videri ad a debere, Cicero, Caesar & Cato non eodem omnino anno peterent: quando quidè satis duxerint le- ges observare, quae petendae quaesturae annu definiebant XXV: petendae XXVI: hoc si quis obiectent ad conjecturam: id est, ad rationem ipsam confugiam. Quid enim simile eorum est, C. Ca- sareni omittit Cicero: cui tamen, quò homo novus esset, la- borandum maxime fuit de dignitate, nec, quae prima daretur, occasio neglegenda, sed C. Caesarè, quo nemo magis honores appetivit, nemo potestatis & imperii fuit avidior, cù ne verissi- mae esset petitione quaesturae anno XXVI. si is legitimus esset, in annum XXXII. distulisset: verum habeo quò citius aliud paulò firmius argumentum: video enim Pompeium magnu, quò annu aegerat XXXV. consulatum gessisset: solutum videlicet legibus, meritò ingenuum in Rempub. eximiaeque virtutis ergo: at eo anno magistratum per leges capinullu potuisse. Cicero de- monstrat in ea oratione, qua rogatione Manliam suavit. Quo- modo igitur dicit aliquis, Cicero ipse, & Caesar, & Cato qua- esturam ante annu XXXV. ceperunt? Nam oblectu est, leges lo- qui de curilibus tantum honoribus, aedilitate, praetura, consu- latus quaesturae autem aedilitatis pl. tribunatus pl. rationem ha- buisse nulli. Sed recitatis verba Ciceronis? Quid, inquit, tam singulari quam ut ex S. C. legibus solutus, consul ante fieret, quam ulli aliam magistratum per leges capere licuisset? Dicit ulli alium magistratu: quod si de quaestura leges locute sunt, falsum est, quò ut ostendi, quaestura multi gesserunt ante annu XXXV. quo anno gestum esse primu à Pompeio consulatu, quem Cicero significatum ex Appiano constat, tum ex Vel- lei historia, in qua scriptum est, perisse Pompeium Caesare & Servilio Consulibus anno aetatis suae LVIII. à quo anno si ro- tationem numeres, cadet primus eius consulatus in annu eius aetatis XXXV. ut tamè ita suppetes, nò simul cum anno aetatis Pompei finisse consulatum: sed quum ille jam annu esset in- gressus XXXVI. ita cù salis Capitolinis, & cum Appiano Vel- lei congruet historia. Nam quod ait Plutarch. anno LIX. inter- tulle Pompeiu, id quoq. potest esse veru, hoc modo, ut primu eius aetatis annu capiamus C. Attilio, Q. Servilio cons. quo an- no Pompeiu esse natu, Velleius affirmat: tamet si, cum ait ipse Pomp. perisse anno LVIII. non incipit numerare ab eo anno, sed à proximo sequenti, quò scilicet nò ita multò ante exitum Consulatus Attili & Servili aetatis esset Pomp. & exiguu illud spatium in annorù numero videretur omittendù. Constat igitur legè Villiam nihil de his honoribus sanxisse, qui caperentur ante cum annu, quo Pompeius primu consul fuit, sive cum velis esse XXXV. sive malis XXXVI: nam aedilitatis curulis annu esse XXXVII. cuius rei argumentu est, quòd eà petiit Scipio Aemilianus XXXVI. & solutus legibus, consul factus est: annu ponò fuisse eius aetatis XXXVI. Velleius demonstrat his ver- bis: Decessit M. Aquilio, C. Sempronio cons. anno fere LV. è quo si quis ambiget, recurrat ad priorè consulatu eius, in- que creatus est anno XXXVI. ita dubitare desinet: ut omittat,

quòd cum aedilitas praeturae biennio antecedit: & Praetura item biennio consulatu: consulatus autem geratur anno XLIII. quòd paulò post ostendemus: necesse est ut petendae aedilitati legitimus annus sit XXXVII. Nunc agamus, quòdo satis de aedilitate dictu est, de anno praeturae: at hoc, si de aedilitate edocetur, in dubium vocari nò potest: geritur enim aedilitas anno XXXVII. sequitur post bienniu praetura: quòd indicat & mul- torum exempla, & illa maxime verba Ciceronis in epistola ad Furnum: Si aedilis fuisses, post bienniu tuus annus esset: ergo geritur praetura anno XL. Nec de consulatu difficilis probatio est: praeturae autem fasti nemine invenies, nisi praetura biennio, sal- tem ante gesta, consulat fuisset. Est igitur annus consulatus qua- dragessimus tertius. Accedit Ciceronis testimoniu in oratione quinta in Antonium: qua sunt haec: Quid Macedo Alex. dicit cù ab ineunte aetate res maximas gerere cepisset, nonne tercio & trigesimo anno mortè obiit: quae est aetas nostra legib. Xianis minor, quam consulatus. Hanc opinor, legè Dio significat, cum ait lib. XXXIX: Consules in senatu sententiã dixe- runt, ut ei praetura daret, licet nondu per leges liceret: quò spe- raverit & Plutarchus, quum dixit: Decrevit Senatus, ut Cato praetura extra ordinè daretur: & Valerius lib. III. quò inquit Cato Cypriacam pecuniã maxima cù diligenti in urbè depor- taverat: cuius ministerii gratia senatus relatione interponi ju- bebatur, ut praetoris comitis extra ordinè ratio eius haberetur: sed ipse id fieri passus nò est, iniquu esse affirmans, quòd nulli alii tribueretur, id sibi decerni. Quamquò est quidda hac in re cur magno opere dubitem: nam cù eo sit anno decretum, quo Marcellinus & Philippus consulatu gesserunt, certe per aetate potuit Cato petere praeturam: tribunus enim pl. ante annos quinque Silano & Marqua Cos. fuerat: praetura verò quadrienni- tio tantum à tribunatu distaret: magis liquet, potuisse Cato- nẽ Marcellino & Philippo cons. petere praetura, quòd anno sequenti, Pompeio & Crasso cons. petiit, nò ut designaretur, sed ut creatus magistratu istam iniret, quòd anno proximo super- iore habita comitia nulla fuerat: ideoq. consules Pompeiu & Crassus ex interregno facti sunt: qui deinde Praetores crea- runt: quòd igitur ob domesticas discordias Marcellino & Phil-ippo cons. producta in annu sequenti comitia sunt, propterea Cato nò petiit eo anno: petiit autè sequenti, consulibus, ut dixi, Pompeio & Crasso, creatis. Quare etiam si Plutarchus dixerit, Licet nondu per leges liceret: videndum tamè est, an Senatus potius decreverit, ut omninò Cato Praetor crearetur, neque à populi suffragiis penderet, quòd dubius est: et ex quo, quam sententiã illa quoq. videtur confirmare Valerius verba: Cuius- strem experiri temeritatè, quam cum beneficio uti, latius esse duxit. Verum paulò altius repetamus, quò pateat illud: huc tota cognitio: prima fuit, ut opinor, lex de magistratibus huc, ut de senatu: id est, de patrum familia omnes magistratus crearentur: à Romulo instituti, reliqui deinde reges obse- varunt: Saonx enim Romulus, quòd ait Dionys. lib. I. ut patrum sacra curaret, magistratus gereret, jus diceret, plebei, qui- rudes inopesq. essent, agros coleret, quaesturamq. annu- peram darent: imperamentu illud tamè, quò civitatu edoc- dia: id est, salus ipsa custodit, maxime quaesturam ne nullo in ordinè patricium videretur esse ptopensu, datu aliquid populo voluit: & ut si suis suffragiis magistratus crearet, leges- scilicet, bella decerneret, curiatis comitiis tulit Regib. patrib. consul P. Valerius Iuvit collega, duas leges tulit, quib. plebei potestas aucta, senatus & magistratu imminuta: primu, ut magistratu nemo caperet, nisi qui à populo imperium accep- tetu: quis aliter fecisset, capitali poena puniretur: qui cum- cidisset, ei impune esset: deinde, ut adversus magistratu provo- catio ad populu esset: neve q. magistratus civè Romanu ad- versus provocatione verberare, aut necare vellet: quã legè, curiatis comitiis esse lata Valer. tradidit lib. III. De plebei magistratibus in sacro monte primu lata lex est, quae deinde de Sacrae nomen accepit, ut plebi quae patriciorum in iure- nuda quòdã modo pateret, sui magistratus essent, huc: sacro- sandis: quibus auxilii latio adversus consules esset: neve curi- atrum capere cù magistratum liceret: quae lege tribuni pl. quae- que primi creati sunt. Plebei autè magistratus curiatis primu facti comitiis. Postea, tributus fierent, lege tribunitia, quae Publius & Lactorius tulerunt, cautu est. Sed magistratu nullo- no nullam ei gerere colligitur, is enim lib. XXVII. Servilius inquit, negabant, iure aut tribun. pl. fuisse, aut aedile esse, quòd patri eius, què tertium vitum agrarium occisum à Hostio cura Mutinã esse, opinio per X annos fuerat, vivere, atq. in hostium potestate esse, satis constabat. & lib. XXX. de eodem: Lactorius ad populum est, ne Co. Servilio fraudi esset, quòd patri, aut curuli sella sedisset vivo, quum id ignoraret, trib. pl. atque aedilis pl. fuisset contra quam legibus sancitū erat. Verum, quia- tas constat, plebeios magistratus fuisse, trib. pl. aedilitatem pl. Patrios autem, aedilitatem curulem, praeturam, consulatum primu

primū illum sciendum, plebeios magistratus appellatos, qui ab initio plebis causa sunt instituti patuit item, qui patriciorum deinde totā hanc gerendorum magistratū rationē paulatim esse permixtam, atq; cōmutatam: nam plebi cui tantum plebeii magistratus patuerant, post etiam ad patricios omnes aditus fuit, nec tamen mutatum est nomē: sed patricii semper magistratus dicti, qui primis temporibus patriciorum causa facti, postea cōmunicati cum plebe sunt. Plebeios tamē magistratus patricii homines non gesserunt: quia credo, contra dignitatem duccrent, quum maiora consequi possent, minora persequi. Generale illud fuit, ne is qui comitis praesesset, sui rationem in petendo magistratu haberet: idque lege positum significat Livius lib. x. Etiam ne quis magistratum absens peteret, legem tulit Pompeius Magnus in tertio cōiuratum, in qua eum neminem excepisset, mox ioceni sui C. Caesaris recordatus, lege iam in as incisa, & in ararium condita, corripuit errorem, uno C. Caesare excepto, quod à Tranquillo proditum legitur. Ex libro Pauli Manutii de legibus Romanis.

Māgnātis, pen. cor. n. t. [מגנאטיס] German. Das die seyder hiebt nach dem etwas aufser dēt ist.] Pallidi & massi facti ex unguentorum facibus odoris gratia: dōt rē pōtē, quod est terere & misce, & in massam redigere. Plin. lib. 13. cap. 2. Sicis odonibus constant: quae diapasmata vocantur: nam facies unguenti Magnata appellant. [Polon. Profumi.]

Māgnētum, inquit Festus, veteres dixerunt, quasi majus augmentum. Varro de hac voce ita lib. 4. de lingua Latina: Magnētum, inquit, à magis, quod ad regionem magis pertinet. Itaq; propter hoc montana sana cōstituta certis locis quo id imponeretur maēte: Erat autem daps quae profanabatur Iano Sylvano, Marti, Iovi d'apali, &c. Memini Amob. lib. 1.

Māgnānimitas, Magnānimitas, vide MAGNVS.

Māgnānimitas, hum. n. t. [מגנאנמיתא] sicut ingenia facta, & admiratio, ne digna. Vox est Biblis tantum & Theologu, aut parum Latinis usurpata.

Māgnānimitas, m. t. [מגנאנמיתא] Gall. Qui a grand maniment d'affaires, grand negociateur. Ital. Che ha gran maneggio. German. Ein grosser Geschäfftmann / der mit grossen taxen manich d'gen omb geht / ein Geschäft. Hispan. Grande negociador. Polon. Kopycy magny. Vngar. Arros ember. Angl. That hath many affairs and business.] Apud Apulcium, pro magno negotiatore ponitur, à negotiorum magnitudine, tanquam clarus in obcundis magnis mercatoris.

Māgnātes, penult. product. m. t. [מגנאטיס] dicitur שרימ שרימ סוסיס, sicut in dicitur. Ital. Nobili, possenti, in grandi. Ital. Nobili, possenti. Germ. Die groschachtsten / farnestien. Hispan. Los grandes en dignidad, y nables. Pol. Wielcy panowie. Vng. Fi emberk. Ang. Nobles.] Dicitur nobilitates, & potentiores, quorum magna est potentia, & auctoritas.

Māgnēs, t. m. t. [מגנאטיס] Gal. Vni piers qu'on appelle aimant. Ital. Calamita pietra. German. Ein Magnet: ist ein stein d'ieser art das er esen an sich zieht. Hispan. Lepiedra y maneco del hierro. Polon. Magnes kamis, kšcie zelazo spazowca. Vngar. Magnes kb, xki az, vafat hozza vasa. Ang. The lodestone, that hath property to draw iron to it.] Genetis masculini, Genus lapidis, ad se ferrum attrahentis. Plinius libro 36. cap. 16. Quid ferri duritia pugnacius sed cedat, & patitur mores: trahitur namque à magnete quid duritiam illa retum omnium materia ad inane nescio quid committitur: atque ut propius venit, assidit, teneturque, & complexu haret. Sidentin ob hoc alio nomine appellant, quidam Heracleon Magnes appellatus est ab inventore, ut ex Nicandri sententia tradit Plinius libro 36. cap. 16, qui cum pecus pascens, pedem sonē haberet feratam, & crepidas ferreis clavis compactas, anima d'ereit lapidem hunc ferro adhaerescere. Alii à Magnesia dictum volunt Lydiae regionem, in qua lapidem hunc primū voluit esse inventum: circa Heracleon urbem: unde & Heracleon appellantur. In qua sententia est Lucret lib. 6. ubi sic scribit: Quod superest, agere incipit, quo federe fiat Natura, lapis hic ut ferrum ducere possit, quem magneta vocant patris de nomine Graui, Magnetem quia sit patris in finibus ortus. Cic. 1. de Divin. Vbi Magnetem lapidem esse dicam, qui ferrum ad se alliciat & trahat: at rationem cur ita sit, asserere nequeam.

Māgnēticiis, a. um, Claud. De magnete. Ventrem magnetica genima figurat.

Māgnēticiis, tum. [מגנאטיס] Gall. Senaturs. Ital. Senatori. Ger. Wasobem: Regentis Hispan. Senadores. Pol. Senator, przy opani pan. Vng. Tanacsjelok. Ang. Senators, shireffs.] Apud Macedones erant, qui apud nos Senatores dicuntur, sive principes & capita urbū: unde & summum magistratum vocant Magnatarchon, teste Livio lib. 5. de Maced.

Māgnūs, a. um, Grandis, arduus. [מגנאטיס] Gall. Grand. Ital. Grande. Germ. Gros. Belg. Groot. Polon. Wiel. Vng. Nagy. Ang. Great.] Comparativum est Major, superlativū Maximus. Virg. 1. Georg. Heu magnū alte-

tius frustra spectabis acervum. Idem 2. Aeneid. Tum magnū exitum (quo d' di prius omen in ipsum Convertant) Praesidi impetio, Phrygiūque futurum. Cic. in Orat. Magnam opus & arduum Brute conamus. Idem 1. de Orat. Studio arduo, otio ac facili, late discendi maiore & maturiore, & labore atq; industria superiore. Ovid. 13. Metam. . . quaritur illis. Quam mihi maior honos. Cic. Quor. Frat. lib. 2. Eum tibi commendo maiorem in modum, hominem domi splendidum, gratiosum etiam extra domum. Idem de Amic. Sed hi ne comparantur Catoni maximo & spectato viro. Ovid. ad Liv. Maximus de armis maximus ille toga. Major, ad annos relatum, pro longiore aro. Terent. Eunucl. Vtrum illa si vivit, annos nata est sedecim, Non major. Mart. libro 9. major erat mensibus tribus. Magno natu. Liv. 5. ab Verbo: Consurget P. Scaptus de plebe magno natu. Idem 6. de bell. Pun. Inter haec ē mediocris obfidum mulier magno natu, Mandonis uxor, &c. Major natu. Cicero 1. Tusculan. Anno ante natum Ennium, qui fuit major natu quam Plautus & Naevius. & Maximus natu. Liv. 1. bell. Pun. Ita enim maximus natu ex is in confinio respondit. & Magnum facere id est, magnum aliquid praedare. Horat. 1. Sermon. Satyr. 10. At magnum fecit quod i verbis Graeca Latinis miscuit. Cic. 1. Acad. Magnū est efficere, ut quis intelligat, quid sit illud verum & simplex bonum: hoc est, magni laboris, vel magni utilitatis. & Quod majus est. Cic. de Amic. Quod si tāta vis probitatis est, ut eam vel in eis, quos nunquā vidimus, vel quod majus est in hoste etiam diligamus. & Cōcipere maiora animo. Ovid. 15. Metam. Vinobis maiora audere. Virg. 10. Aeneid. Major moribus, qui & comitatus dicitur. Cels. lib. 3. cap. 23. Inter notissimos morbos est enūis, qui comitatus vel major nominat. & Magno. Absolutē pro magno pretio. Apul. Me deniq; pauperculus quidam homulanus comparat quinquaginta numis, sed magno sebat. Var. lib. 1. de Re rust. Piscinae & dicitur magno. Virg. 2. Aen. Hoc Itacus velis, & magno mercetur Athē. Cic. 1. Ven. Quam ais, magno vendidisti, Eiusdē significatio est genitivus Magni, verbis assimilationē importantibus iunctas. Cic. Cels. lib. 15. Magni erunt mihi literae tuae. Id est, habebō eas in pretio. Plin. Epist. 2. lib. 3. itaque magni aestimo, dignitati eius aliquid astruere. & Magnū, Pro valde. Plaut. M. Eho, an domit Scelerus intus? V. C. Nō nato quidēnam eo magnū clamat, tergit calicē. Idem Mosel. Arqi ille exclamat d'erpentem maximam. & Optimus maximus, non solum de Deo dicitur, sed etiam de fundo, agro, domo, & aliis. Cels. in 1. Quum vendes ff. de contrah. empt. Quum venderes fundum non dicitur optimus maximusq; est, verum est quod Qu. Murio plantis, non liberū, sed qualis esset, fundum praestari oportet. Pontifex Maximus, qui primus in Pontificum collegio venit, qui omnem sacrorum potestatem, & ceteros sacerdotis sui subiectos habebat. Minores aut post illū reliqui, & Minores, qui adoptatus erat postremus. & Maximus dignationis Flamē (inquit Festus) Dialis est inter quindēcim Flamē: & quāterter discrimina idest illi suae habent, minimi habet. Cononialis: quod Pomona levissimo fructu agrotū praedict hoc est, pomis. Majores Flamē appellabatur patris genitri Minores, plebeii. & Maximus Curio, cuius auctoritate Curio omnesq; curiones reguntur. & Maximi annales appellabatur, nō magnitudine, sed q' eos Pontifex maximus cōscriberet. Majorē Consulē L. Celsus apud Festū putabat dici, vel eū potius quem sacres sint, vel eū qui prior creatus sit. Praetor aut maiorē, urbanū: minorē, ceteros. Maximū Praetorē putat dicit alio eū, qui maximi imperii sit: alii, qui atavis maxime in collegio: quibus Augustū decretū sit, quod in salutaris augurio Praetores majores & minores appellātur, nō ad etate, sed ad vim imperii pertinere. & Magnū annū dicit mathematici, quo septē sydera erantia expletis propriis curibus in eundē locū redcūt, sive ad idem punctū revertuntur. & Maximā hostiam ovili pecoris appellabāt, nō ad amplitudine corporis, sed ab animo placiditate. & Maxima mulcta, antiquitus erat bovū viginti & d'atū ovium, viginti, s'emia. Sed quū in fraude multa d'atā soleretur boves ovesq; parvi pretii, idcirco cōstituti sunt postea in singulas oves d'enti curi, in boves verō xxi cententi. Erant itaq; moida maxima trium millium & viginti aris: hoc est, necessarium & duarum drachmarum. & Magnum foecrum, appellat vir uxoris suae avum. Magnam foecrum, vir uxoris suae avum. Major foecr uxoris m'x pro avus. Major foecr, uxoris m'x pro avia. Major patris, avi & avia patris. Major amita, avi & avia amita. Major avunculus, avi & avia avunculus. Major magistratus, Consul dicitur. Hec Festus.

Mājorē, m. t. [מגנאטיס] Gall. Les anciens. Ital. E quelli vni, antonni. German. Die Vorateren oder Vorvateren. Belg. Voorvader. Hispan. Los padres sobiendo arriba. Pol. Przodkowie. Vng. Elők, atavok. Ang. Forefathers.] Intelligi possunt quicumq; avi, abavi, proavi, atavi, tritavi, & ante hos la infinitum sicut Minores.

Græci vocant μαγεία. Vultus nostræ consuetudine vocat
Magia. Vbi sunt quædam exemplaria, etiam habet, non
magia.

Magus. ἄνθρωπος ἰσχυρὸς ἐν μαγείᾳ. Gal. Magus, enchiridion
Ita. Magus, incantator. Ger. Die weiser weisgericht, im Zauberer.
Hif. Hantle fabrica vel arte magica. Pol. Wiedziad, vel czarownik,
vel magus. Vng. szék, bróda, &c. Imbecis. Ang. An enchanter, a
magician. Dicitur Perthes, quæ apud eos significatur sapiens. Sic
enim Perthes Magos vocant, ut Græci Philosophos, Latini Sapientes,
Galli Druidas, Aegyptii Prophetas, sive Sacerdotes, Indi Gymnosophi-
stas, & Assyrii Chaldæos, à Chaldæis Africa regione. Est etiam Ma-
gus vulgo q malificus, & omnibus legibus ventas artes exer-
cet. Nam quom Magi apud Perthes potissimum deorum cultui
vacare solent, in tantum postea aucta est eorum vanitas, ut
non solum observatione ly derum futura prædicere, sed ar-
tibus quibusdam, & malificis, & scire se omnia, & facere posse
profiterentur.

Magia. cū accentu in penult. sp. [Magia] dicitur philosophia. Gal.
Art magice, incantatio. Ital. Magia, incantatione. Ger. Weisheit und
versand heimlicher und verborgener dinge sic, Zauberei oder zauber-
kunst. Hifp. La arte magica. Pol. Magia, wierzchozka, item
czarodziejstwo. Vng. bróda, &c. An. Sacerdos, magister.
Vox est Perthes, quam illi sece accipiunt pro sapientia, & perfe-
ctæ rerum naturalium cognitione. Vnde & Magi ab illis appel-
labantur, quos Græci vocant Philosophos. Duplex tamen tradi-
tur Magiæ species: quarum altera, quæ iam diximus, nihil aliud
est quam naturalis philosophiæ summa & perfecta cognitio,
quam Pythagoras, & Plato, & Empedocles, ceteriq; inter Phi-
losophos præstantissimi, veluti sanctiorem quandam disci-
plinam, indefatigabili studio, longinquæque peregrinationibus
conquisiverunt. Altera, quam Goetianus, syrenus, vel Thuri-
ciam vocant, demonum invocatione, infansis que incantatio-
nibus, consistit, quam & leges omnes execrantur, & Flinius ar-
tem inestimabilem vocat, vitram & incantem. Noster Magia per-
thes vocant, eod quod iterum veritatem emittantur, homi-
nū mentes fallacia præstingentes. & Huius Magiæ plures sunt
species: Hydromantia, qd incantatio, quæ fit ex aqua. & Axino-
mantia, qd incantatio, quæ fit pelvibus, quas Græci Lecanomantia
vocant. Nam apud Perthes erant Magi Lecanomantici dicit, ut
lib. 15. docet Strabo, quasi ex pelvibus divinantes. Nā vaticina-
ter pelvium accipiebant aqua plenam, demonibus congruentem,
in profunda tepentibus. Vbi autem demon illapsum erat,
aqua edebat sonum quemdam fatidicum. & Cætopromantia,
qd incantatio, quæ fit per specula. De qua Spartianus in Lu-
liano intellexit, quum ait: Carmina profana incantaverunt, &
es que ad speculum dicunt fieri, in quo puri præligatis ve-
lis incantando futura respicere dicuntur. & Pyromantia, qd
incantatio, quæ fit per ignem. Hanc Amphibrantius primus invenit,
& Geomantia, qd incantatio, quæ fit per terram. & Chloromantia, qd
incantatio, per hincamenta manuum. & Necromantia, sive Necy-
omantia, qd incantatio, quæ fit per evocationes
umbrarum, & per inferorum colloquia, à qua Necromantici,
quorum incantamenti mortui resuscitant, divinare, ad inter-
rogata respondere videntur. Quam nonnulli etiam Scioman-
tiam vocant putant. Quidam inter Necyomantiam, Scioman-
tiamque distinguunt, quod in Necyomantia ad erigendum
cadaver sit sanguis necessarius: in Scioman-
tia sola sufficiat um-
bre evocatio. & Capnomantia, qd incantatio, quæ fit ex fumo
aræ, cuius motu futura cognoscendanti à qua Capnomantia di-
cuntur. & Coscinomantia, qd incantatio, quæ fit per cibum.
Quo genere etiam hodie mulieres aliquot in Gallia utuntur,
ad investigandas res furto ablatas. Ex hoc Magiæ fonte deri-
vati sunt apud Italos Hetrusci aruspices, apud Indos Brachma-
nes & Gymnosophistæ, apud Gallos Druidæ, & Bardæ, apud
Siculos Galeotæ: ubique autem tetarum Astrologi, qui &
Chaldæi vocantur: quumvis alibi sint nati. & De hac & eius spe-
ciebus lege Bergaldi præfat. in Corn. Apuleianos.

Magice, in his magices, penult. corr. Magia, ars incantandi [Magia]
Ita. Penitente ad arte magica. Germ. Zauberei & das za-
uberer oder der zauberer geschert. Hifp. Perthes, incantatio arte
magica. Pol. Czarnokształ Vng. bróda, &c. An. Sacerdos, magister.
Ang. Wiedziad, sicut in. Plin. lib. 30. cap. 11. Sicut expert sedes
eius tota Thracæ magices fuisse.

Magice, a, um, adject. [Magice] dicitur, Gal. Appartenant à art
magique. Ital. Penitente ad arte magica. Germ. Zauberei & das za-
uberer oder der zauberer geschert. Hifp. Perthes, incantatio arte
magica. Pol. Czarnokształ Vng. bróda, &c. An. Sacerdos, magister.
Ang. Wiedziad, sicut in. Plin. lib. 30. cap. 11. Sicut expert sedes
eius tota Thracæ magices fuisse.

hæceorum damnata. De magica arte vide Plinium lib. 30. ca-
p. 1. & 2.

Majestas, m. c. Porci castrati [Majestas] Gal. Porci castrati, Ital.
Porci castrati. Ger. Darg Hifp. Porci castrati, m. c. Porci castrati. Pol.
Wiedziad, sicut in. Plin. lib. 30. cap. 11. Sicut expert sedes
eius tota Thracæ magices fuisse.

Majestas, ut, f. a. a. magitudine dicta est. Est enim decus, im-
pitudo, & dignitas vel populi, vel Senatus, vel Principis, im-
peratorisve, aut etiam privati magni viri, atque alterius ad h-
inanimata rei. [Majestas] dicitur, Gal. Porci castrati, Ital.
Porci castrati. Ger. Darg Hifp. Porci castrati, m. c. Porci castrati. Pol.
Wiedziad, sicut in. Plin. lib. 30. cap. 11. Sicut expert sedes
eius tota Thracæ magices fuisse.

Majestas, Crimen hoc esse maximum nemo nescit, interdum
tamen Capitale non fuit: nam Claudii Vestalis, Appii Cæ-
ci filia, C. Fun. & T. Sempronius ædiles pl. quod populo
Rom. calamitatem esset impetrata, multam dixerit nisi gra-
vis xx v. millia, quæ capitalis pœna non fuit, iudicium autem
illud majestatis nomine notatum, Suetonius in Tiberio signifi-
cat. Et majestas quidem multis modis lædebat, his scilicet
ubi quid in populum suum, suamve tempubl. aut in magistra-
tus, personave principis commissum est. In populum, ut si
quis exercitum hostibus tradidit: exercitum sollicitum, de-
cūmve iniussu populi aut senatus habuit: si quis exercitum
extra suam provinciam injussu populi duxit, aut ipse, relicto
exercitu provinciam finibus excessit: si quis republiam sua
culpa male peisit: si suam nem destruit: si contra libertatem
consilia inuit. si seditionem, aut bellum excitavit: si publicum
hostem domi periculis habuit: si jus civitatis aut magistratus
imminuit: si præter dignitatem populi sua regio in comitatu
fuit: si contra bonum publicum locutus est: quod majestas
quidem crimine: non tamen capitale fuit, ut exemplo docu-
mus: præterea, si quis ad hostem transit, aliudve quid in illa
adversus rep. pactus est: hæc in populum læte majestatis cri-
mina. In magistratum autem, vel in principis personam, si qui-
vim omnino ullam attulit: si tribuno pl. intercedenti non pa-
ruit, aut ab eo objectionem avocavit, cumve privati loco habitus,
ut putat, si occurrenti in via non cessit, si consiliū plebis distul-

havit, & hujus generis alia: quæ facile possumus intelligere ex ea definitione, quæ prodita literis est: Majestatem in minuit, qui ea tollit, ex quibus civitatis amplitudo consistat. Hoc de crimine leges nominantur hæc, primùm illa xxi. tab. de qua Polybius lib. 5. ut, qui hostem concitasset vel civem hosti tradidisset, capite poenas daret: deinde, tribunis, Appuleia, Varias consularia, Cornelia, Julia, Antonia. Appuleiam tulit, opinor, L. Appuleius Saturnina tribunus pl. quem postea cum C. Servilio Glaucia prætor C. Marius vi. consul. s. C. interfecit. Variam tulit Q. Varius Suetonensis tribunus pleb. qui Philippo & Casare Coss. in locum M. Livii Drusi interfecit tribunus pl. creatus est hujus legis hæc sententia fuit, ut qui eretur de iis, quorum ope, aut consilio bellum Italicum esset concitatum: quo crimine cum essent multi condemnati: & ad plures præterea, quos damnari necesse esset, ea culpa perire videeretur: fecit sapienter senatus, qui decreverit, ne dum tumultus Italicus esset, iudicium ullum lege Varia fieret. Secuta est Cornelia, L. Sylla dictatoris: inde Julia, C. Casaris, in primis, ut opinor, lata consulari, aut post victum in Pharsalia Pompeium nam consul iterum, bello Pompeii, aut Alexandrino impeditus, abfuit: hæc lex damnatis aqua & igni interdicitur. Postremo Antonia, & M. Antonis consulari, qui 111. vit. postea fuit quæ damnatis de majestate provocationem ad populum dabit: quod antea in uno perduellione, omnium de majestate criminum gravissimum, licebat. In causa majestatis, & prodicionis impunitatem, iudici datam P. Claudius ait in causa repetundarum negat: nulla verò proflus in causa senatoribus licuisse iudicium proficere, ne videlicet summi dignitas ordinis minueretur, affirmat. Ex libro P. Manutii de legibus Romanis.

Major, majores. Vide M A G N Y S.
Majorane descriptionem lege apud Dioscor. lib. 3. cap. 43. dicit Samplachum.

Maium, m. l. [Ger. *maie*, *maie*. Gall. *Le mai de may*. Ital. *Maggiore*. Ger. *Der monat May*. Hisp. *El mes de mayo*. Pol. *May*. Vng. *Magdolna*. Ang. *The month of may*.] Mensis, à majoribus dicitur, (ut inquit Macrobius) quorum consilio Respub. gerebatur. sicut Junius à junioribus qui rem armis gerebat. Postquam enim Romulus populum Roma in majores, minoresq; divisit, ut altera pars consilio, altera armis Respub. tueretur: in honorem utriusq; partis hunc Maium, sequentem Junium vocavit. Ovid. 5. Fasti. Hinc sua majores tribuere vocabula Maii, Junius à Juvenum nomine dicitur adest. Sunt qui Maium à Majestate dea denominatum velint, quod flamen Vulcanalis Calendis Maiis huic deæ rem divinam faceret. Alii à Maia Mercurii matre: propterea quod hoc mense mercatores omnes Maiæ paniter & Mercurio sacrificare soliti erant. Quam opinionem etiam attingit Ovidius loco jam indicato: Aut tu materno donasti nomine mensem Inventor curvæ furbis apte fides. Hoc mense Romæ Lemuria celebrabatur: templaq; omnia clausa erant: putabaturq; id tempus nuptiis contrahendis parum esse idoneum: quæ opinio ad nostra etiam tempora permanavit. Vide Ovid. lib. 5. Fasti.

Mala, m. pen. prod. f. p. Est pars faciei eminentis inter oculum, nasum & buccam, quæ & gena dicitur. [Ger. *leche*, *naspe*, *maie*. Gall. *La joue ou la machoïre*. Ital. *Guancia*. Ger. *Ein manger der ober theil des bantens* se vult etiam etiam dicitur. Hisp. *La maxilla de la cara*. Pol. *Paliczek*. Vng. *Orca*. Ang. *The cheek or cheek bone*.] Ita appellata, quod rotundam speciem mali præ se ferat. Plin. lib. 11. cap. 37. infra oculos malæ homini tantum, quas præsci Genas vocabant: ubi ostenditur pudor. Virg. ramæ lib. Georg. 3. equino generi malas tribuit, quam ait: quo tempore Glauci Potinides malis membra assumptere quadrigæ. Plaut. in Trinū. -at pol ego etiam si vetet, edam, atq; ambabus Malis expletis vocem: & quod illi placeat præcipiam potissimum. Virgil. 5. Aeneid. dum crepitant sub vulnere malæ. Lucret. lib. 5. inventas molli vestit lanugine malas. Cic. in Orat. Malam à maxilla distam esse ostendit, abjectis mediis literis. Quinetiam (inquit) verba sæpè conrariuntur, non usus causa, sed aurium. Quomodo enim ex Avilla, Ala facta est, nisi fuga literæ vastioris? quam literam etiam è maxillis, è taxillis, è vexillis, & paxillo consuetudo elegans Latini sermonis exellet.

Malobastrium, pen. cor. [Ger. *malobastrium*.] Dioscoridi foliū est nardi odorati, quod ex India advehitur: ejus duo sunt genera. Alterum in India paludibus quibusdā gignitur, nullisq; hærens radicibus, leucicæ modo aquis innatant. Alterū in Syria, copiosiusq; etiam in Aegypto arboribus ejusdem nominis detrahunt. Ex utroq; unguentum cõficitur odoratissimū, quod Malobastrium & foliatum appellatur. Scribitur & Malobastrium per quartam vocalem in secunda syllaba.

Malobastrium, abas Malavistū, sed perperā Alberic, ait. habetur in 4. spec. ff. de publica. Sūt enim qui Malobastriū ibidē legunt. Tamen pro illis genitivum restituit Haloandec, Malobastrium scilicet.

Malsche, [Ger. *malche*.] pen. cor. f. p. [Ger. *malche* tract. tãstetant.]

Species est malve ventrē emolliens: unde & nomen habet. Nā Græci *μαλαχία*, dicunt quod Latinis est molle. Plin. lib. 20. cap. 21. Duo malvarum genera amplitudine folii discernuntur. Majorem Græci *Malopon* vocant in sativis: alterā ab emollicando ventre, dictam putant *Malachon*.

Malachra, quā alio nomine Maldacon vocat, arbor est in Bactriana regione, magnitudine oleæ, folio roboris, fructu capri fici, gumi genus exudat, quod Bdelliū vocat. Plin. lib. 12. ca. 9. Malachites, *μαλαχίτης*, Gemma spissius virēs: ita dicta à colore malvæ, quæ Græcè *μαλαχία* dicitur. Eadē & molo chites appellatur: nā Græci *μαλαχίτης* & *μαλαχίτης* pro eodē dicunt. Plin. lib. 37. cap. 9. Nō translucet molo chites spissius virēs, à colore malvæ nomine accepto, reddendis laudata lignis, & infantium custodia quādā, innato contra pericula ipsorum medicamine.

Mallacis, a, um, Mollis, delicatus. [Ger. *mal*. Gall. *ham*. Ital. *molle*. Gall. *Mol*. Ital. *Dolcete*, *molle*. Ger. *Weich*. Hisp. *Muelle*. Pol. *Mięki*. Vng. *Lazny*. Ang. *Soft*, *delicat*.] Plaut. in Bacch. Pro lotica malacum capiam pallium: id est, molle & effeminatum. Ibidem: Hic nostra agitur ætas in malacum modum: hoc est, mollior & suaviter.

Mallacia, c. i. p. [Ger. *malacia*. Gall. *Tranquillité de mer*, quand la mer est calme, *subleste*. Ital. *Bonaccia di mare*, *bonaccia calma*, *langui*. Ger. *Die Meerflut*. Hisp. *Bonaca en la mar*, *o calma*. Pol. *Wspokojenie morza*, *o spokojnie morza*. Vng. *Tendesség haz tengere*. Ang. *Calme of the sea*.] Tranquillitas quum maris fluctus omnino quieti & languent, neq; ulla aura commoventur. Casar 3. bel. Gal. Ac conversis in eam partem navibus, quod ventus ferebat, tanta subito malacia ac tranquillitas exitit, ut se loco movere non possent. Lucretius pellaciā à pelliciendo appellat: Subdola quæ ridet placidi pellacia ponti. Est etiā malacia, mollities quæ dā prægnantium, & defectio, quum modò hoc, modò illud appetit. adeo ut ne terra quidem, aut carbombus extinctis abstinere, quod vitium alio nomine, *siro*: hoc est, pica vocatur. Provenit hoc incommodū à conceptu potissimum mense tertio, nequeunt fore omnia ad se delata alimenta absumere. Plin. lib. 25. ca. 6. Malicorū expetitur gravidarum malacia, quoniā gustatu moveat infantē. Ibidem: Hortū semen edendum præcipiunt in malacia prægnantibus. Malacia stomachi: hoc est, depravatus appetitus, propter oris vetriculi affectū ab humorum erodentium copia. Plin. lib. 18. ca. 7. Mallacis, f. s. Mollis, subigo. [Ger. *mal*. Gall. *Amolir*. Ital. *Amollire*, *domare*. Ger. *Weich machen*. Hisp. *Amollantar*. Pol. *Zmiękczam*. Vng. *Lagitom*. Ang. *To mak soft*.] Plaut. in Bac. Ah nimium ferus es. P. mihi sum. s. malacilian dus es.

Mallaco, f. s. Mollis, subigo, maturo. [Ger. *mal*. Gall. *Amolir*. Ital. *Amollire*, *domare*. Ger. *Weich machen*. Hisp. *Amollantar*. Pol. *Zmiękczam*. Vng. *Lagitom*, *mez telelem*. Ang. *To mak tender and ripe*.] Commalaco, quod est mitigo, maturifacio. Vatro: In dolore adia phoron esse, quod philosophia commalacaret eam partem, quæ concuti cupiditatibus solet.

Mallacotracos, *μαλακοτρακος*, Græci vocat quod mollem habet testam. Vnde Malacotracos pisces, *μαλακοτρακος* vocamus, qui testam quidem habent, sed tamen molliorem, ut in cancorū genere animadverti potest. Pisces enim omnes aut squamis teguntur, ut mugil & cyprinus: aut molli cute, quos *μαλακοδερμεις* vocant Græci: ut polypus & scipia: aut testis duobus, qui *μαλακοδερμεις* à Græcis appellantur, quales sunt ostrea, purpura, & buccina: aut molliore testa, quos *μαλακοδερμεις* jam diximus appellari.

Mallagma, us, n. t. *μαλαγμα*, Fomentū, quum res dura per alterius admisionem mollescit, sicut emplastrum. Nam mallagmata contusa, & super cutem injecta, abundè mollescant: à *μαλαχίτη*, mollis. His molliuntur apostemata, & maturæ fiunt. Colum. lib. 7. Adicitur exiguum picis liquidæ, & axungie, ut lentorem mallagmatis habeat. Differunt autem emplastra à mallagmatis, & pastillis. Emplastra imponuntur vulneribus: Mallagmata in integram cutem injiciuntur: Pastilli aut illinuntur, aut alicui molliori cerationi miscentur. Mallagma Ipoterium, inscriptum, quomodo cõficiatur, require apud Actium Serm. 30. cap. 12.

Malle, adverb. vide MALVS, penul. cor.

Maledico, Maledictum, Malefacio, vide MALVS, adject.

Mallevolentia, vide MALVS, adject.

Malicorium, n. s. Putamen mali granati. [Ger. *mal*. Gall. *L'osier de vne grenade*. Ital. *Scorza di malagrana* & *di pomogranato*. Ger. *Granatshiffel rinden*. Hisp. *Corteza de granada*. Pol. *Skora na granatowin jablku*. Vng. *Pomagrana mák háza*. Ang. *The bark or paret of a pomegranette*.] Plin. lib. 24. cap. 11: Hujus aridis foliis, ut malicorio, coria perficiuntur. Idem lib. 23. cap. 6. Vulgus coria maximè perficere illo novit: ob id malicorium appellat medici.

Maligno, Malignus, vide MALVS, adjectivum.

Matitia, vide Malus, adjectivum.

Malleus, lei, m. f. Fabrice instrumentum notissimum, ita dictū, quod res duras moliat, quasi molleus: vel quod quia dura sunt, molliuntur ad ignē, ut malleis flagellentur. [Wpdu paf-tysh, p. 209.] Gall. Mallet ou marteau. Ital. Martello. Ger. Ein hammer. Hisp. Martillo. Pol. Młot. Vng. Verő, kalapoti. Ang. An hammer. Varro de Re rustic. li. 1. ca. 22. Corbet, hinc, tribula, mallei & ractelli. Plaut. in Menech. quā tu nūc mihi navē nar- ras? M. E. N. lignē, Sarpē trā, Sarpē fixā, Sarpē excussim malleo. Malleolus, malleoli, m. l. diminutivum a malleo, parvus mal- leus. [P. 209.] Gall. Mallet. Ital. Martellino. Ger. Ein hümmerlein. Hisp. Pajonico martillo. Pol. Młotek. Vng. Verőke. Ang. A little hammer. Ab huius etiam similitudine vocatur mal- leolus. [P. 209.] Gall. Merguette de vigne, ou le serment. Ital. Sermento de vite. Ger. Ein junz elbisch / in sbering / ein beutige elbotten. Hisp. El sermentico. Pol. Młotek sermentowy. Vng. Vyrasas a vigne. Ang. A young vine or branch of a vine. Novus palmeti viti, innatus prioris anni flagello, dictus quod in ea parte quā deciditur, ex veteri sermento prominēs utriusq; malleoli specie præbet & plantationi aptus est. In qua etiam sententia fossi Plin. videtur li. 17. cap. 21. forculum utrius- que capitulum ē duro sero cōfuerisse, eiq; argumento mal- leolum etiā nunc vocari. Cicero de Senectute. Malleoli plan- tæ, sermenta, vites, radices, propagines, nōne ita efficiunt, ut quemvis cum admittatione delectent? Dicuntur etiam mal- leoli, fasciculi ex pice, sephure, alijsq; id genus ignis somiti- bus confecti, ad incendenda ædificia accommodati. Cicero in Catilin. Desinant insidiam domi suæ Consul, circumfate tri- bunal Prætoris urbani, obsidere cum gladiis curiam, malleo- losq; ad incendendam urbem, facesq; comparare. Idem pro Milone: Domus in clivo Capitolino scani referta, plena om- nia malleolorum ad urbis incendia comparatorum. Malleolus, & hoc malleolare, om. i. a malleolus fit. [P. 209.] Gall. Appartenance à marteau ou serment. Ital. Pertinente à sermento de vite. Ger. Das eins jungen ralsch / ist. Hisp. Pertene- sencia a sermento. Pol. Latorowia. Vng. Vyrasas. Ang. belong- ing to the young branch of a vine. Colum. lib. 3. Virgam malleo- larem nō amplius, quam sex gemmarum esse convenit. Malleolus, ra, tum. Quod malleo factum aut contusum est. [P. 209.] Gal. Hato en acueli an malleo, martello. Ital. Martellato. Ger. Gehammert / mit dem hammer geschlagen. Hisp. Martellado a hecho al martello. Pol. Młotem ubi. Vng. Ver- nel meg veri, meg kalapalator. Ang. Made or beaten with an ham- mer. Vnde malleo libri dicitur, qui malleo percussus & com- plantatus sunt: quod ferē fieri solet, antequam libri compagi- neantur. Vlpian. l. librorum appellatione. de Legat. 3. Sed & percipiunt libri, nondum malleati, vel orati continebuntur. Colum. lib. 12. cap. 19. Itq; qui preterit hinc decoquendo, co- la juncea, aut sparteā, ex crudo: id est, nō malleato sparso præ- parata habet. Malleo, lat. n. p. quasi malleo operor, & hinc vnde Malleolus, m. l. [P. 209.] Gal. Hato en acueli an malleo, martello. Ital. Martellato. Ger. Ein hammer / der mit dem hammer ist geschlagen. Hisp. Aquel que malleo a martello. Pol. Ten kłotem młotem ubi. Vng. Aq; ki verbel ver, kalapoti. Ang. That worketh with an hammer. Martial. lib. 12. Illinc paludis malleator His- panæ Tritum nitenti fuisse verberat saxum. Malleum, vii, n. f. Vas in quo lavantur manus. [P. 209.] Gall. Bassin ou vaissieu à laver les mains. Ital. Lavatoio da mani. Ger. Ein handbad. Hisp. El plato de fuente para lavar las manos. Pol. Mydniczka. Vng. Mofla. An. A basin to wash the hands in. & femi- nin. genere Malleum (ut Feli. ait) licet Pelluvium & Pella- via, quo lavantur pedes. Miso, mavis, mavult, malui, malle, Magis velle. [P. 209.] Gal. Hato en acueli an malleo, martello. Ital. Velle più tosto, amar meglio. Ger. Lieber wählen. Hisp. Mas querer. Pol. Wolę. Vng. Jobab akereim. Ang. To love or will rather. Cicet. de Clar. Orat. Meo iudicio multo stare malo, quam aliorum. Idem. 1. Tuscul. Ne ego haud paulo hunc animum malim, quam om- nium fortunam. Ad Attic. lib. 14. Tamē arbitror malle te, quietam senectutem potius agere, quam sollicitam. Legitur & Mavolo, mavellem, mavelim, pro malo, malleim, malim. Plaut. in Afin. Amari mavolo, mi gnare, me ab; te. Idem in Amphitr. Experi isthuc mavellem me, quam mihi memorari. Idem in Aulul. Mortuum ego me mavellim letho malo, Quam nō ego illi dem hodie insidias feni. Malobathrum, thi, n. f. [P. 209.] Gal. Hato en acueli an malleo, martello. Ital. Malobathrum. Ger. Ein hammer / der mit dem hammer ist geschlagen. Hisp. Aquel que malleo a martello. Pol. Ten kłotem młotem ubi. Vng. Aq; ki verbel ver, kalapoti. Ang. That worketh with an hammer. Martial. lib. 12. Illinc paludis malleator His- panæ Tritum nitenti fuisse verberat saxum. Malobathrum, thi, n. f. Fohum est, nardi odorem referens, cujus duæ sunt species: alterum in quibus- dam in dicit palodibus gignitur, nullisq; hinc radicibus len- tulari modo, a quo innat. Alterum in Syria, copiosiusq; et- iam in Aegypto, arboribus ejusdem nominis detrahitur. Ex utroq; unguentum vel oleum exprimitur odoratissimū, quod & malobathrum, & foliatum vocatur. roq; matronæ & ef- feminatioris aliquot viri Romæ uti solebant ad unguendos capillos. Horatius 2. Carm. Cum quo morantem sepe ditem

mero Fregi coronatus nitentes Malobathro Syrio capillos. Scribitur & malobathrum, nardi odorem referens: hoc est, a mollitie nomen habens. Hoc etiam nomine appellatur limus quidā flagrans, magna in copia proveniens in ilagno quodā Samoplate, ubi Comagenes, natura tā admirabilis, ut quā accendatur, nec nisi terra restinguatur. Hoc limo Samolatzæ urbem suam, Lucilio oppugnante, defenderunt, hostes unā cum armis excre- tes, ut auctor est Plin. li. 2. cap. 107. Est præterea malba ma- teria quædam durissima ex calce viva, adipe suo subacta, ad- vesus omnem anoum injuriam invicta. Vide eundem lib. 36. cap. 24. Hinc deducitur verbum Malcho, ar, quod est mal- tham alicui inducere, vel maltha oblinere, quod fit in la præcipue monumentis quæ æterna esse volebant, & aqua re- sistentia. Plin. loco jam demonstrato: Quæ maltham, nōko perficantur antē. Itemq; veteres malthas appellabāt mollior, a Græco quasi μαλακός. Lucil. lib. 23. Infatum vocant quæ maltham ac sternam dici videt. Ex Notio. Malva, & [P. 209.] Gal. Hato en acueli an malleo, martello. Ital. Malva. Ger. Pappel / ein trauf. Hisp. La malva. Pol. Malwa. Vng. Malva. Ang. An heerbe called a malva. Herba est notissima, cuius duo ge- nera possit Plin. li. 20. cap. 21, quæ foliorum amplitudine dif- feruntur. In sativis majorē Græci βολογον: alteram ad emol- liendo alvo Malachon dixerūt. Cicero Gallo lib. 7. Ita ego quā me ostreis & murenis facile abstinentem, a beta & a mava de- ceptus sum. Martial. Vtere lactycis, & mollibus utere malva. Malvæcūs, cea, ceum. [P. 209.] Gal. Hato en acueli an malleo, martello. Ital. Malva. Ger. Das der pappelen ist. Hisp. Cofa de malva. Pol. Malwa. Vng. Malva. Ang. Of the malva. Plin. lib. 21. cap. 4. Alia lundit & caule malvæco. Malus, li, f. l. arbor, cuius fructus est Malum, notissimum pomi genus. [P. 209.] Gal. Hato en acueli an malleo, martello. Ital. Malus. Ger. Ein apffelbaum. Bel. Ein apffelboom. Hisp. Manzana. Pol. jablon. Vng. Alma. Ang. An apple. Virgil. Aeglog. 3. Malo me Galatæa petit, laiciya puella. Tradium nomen a Græcis, qui malum, μάλον dixerunt. Vnde Melimela dicitur p- nunt. producta. Virg. 3. Aegloga: Aurea mala decem miffi, ita altera mittam. Malum granatum, Plin. lib. 25. cap. 2. Malum Persicum, Plin. lib. 15. cap. 14. Plura alia malorum genera inveniunt apud ipsam Plin. & Colum. lib. 5. cap. 10. & Varro de Re rust. lib. 1. cap. 59. Malum Panicum, n. l. Malum granatū. [P. 209.] Gal. Hato en acueli an malleo, martello. Ital. Malva. Ger. Ein granatapfel. Hisp. La granada. Pol. Granatowe jablon. Vng. Poma granat. Ang. A pome granate. Dicitur Panicum, quod ē Porrosum regione primū in orbem nostrum situm. Martial. lib. 11. Aut imitata breves Puncæ mala colas. Et gran- atum, a granorum multitudine. Malum terra, a Latinis vocatur herba, quæ a Græcis Mal- chia dicitur, cujus quatuor sunt species, quas rececit Plinius lib. 25. cap. 8. Malinus, adjectivum, factus ex malo. [P. 209.] Gal. Hato en acueli an malleo, martello. Ital. Cofa fatta di malo. Ger. Apffelbaum. Hisp. Cofa herba de manzano. Pol. jablon. Vng. Alma jablon. Ang. Made of an apple tree. Colum. lib. 7. cap. 8. Est etiam odor insipidi saporis quia præduratus, atq; ita in malini ligni, vel culmi fumo coloratus. Malus, li, priore prod. m. f. Arbor navis, quod inflat mali firmi summitate, vel quia cingitur, quasi quibusdam malis, quon- tum volubilitate facilius levantur vela. [P. 209.] Gal. Hato en acueli an malleo, martello. Ital. L'arbore della nave. Ger. Ein segelbaum. Bel. Ein Mast. Hisp. Malil de la nave. Pol. Mast. Vng. Akosfa. Ang. The mast of a ship. Virgil. 5. Aeneid. legentis manu malum de nave Scirelli Enig. Ovid. Epith. 3. nigido pra- dentia lintea malo. Cic. de Senect. Ve si qui gubernatorem in navigando agere nihil dicant, quom alii malos scandant, illi per foros currunt. Lucan. lib. 2. Antennas, prozam, malos ton- sasq; natantes. Malus, li, lum, prima correpta, improbus, sceleratus, perditus: opponitur Bono. [P. 209.] Gal. Hato en acueli an malleo, martello. Ital. Malus. Ger. Das Bel. Hisp. Cofa mala. Pol. Zlo. Vng. Gonof. Ang. Shrivel, navolite, evil. Cicero 5. Offic. Philosophi quidam minime mali illi quidem, sed non satis acuti. Ovid. 4. Tristium: Ictior fortuna malorum. Pænas exerceat malorum: hoc est, castigare malos, Vir- gil. 6. Aeneid. Mala atas. Plautus Aulul. atq; utre dignam ma- la malam atatem apas. Homo malus. Plaut. Menech. o ho- minem malum! Ve distimulas! Dicimus etiam potiam ma- lum qui indoctus est, imperitus. Malum imperatorem, qui im- peratoris artes nō caller, qui rei militaris est imperitus. Malus Grammaticum.

Maleficio compositum. Terent. Adelphi. Neque tu verbis unquam solves quod mihi te malefeceris.

Malefactum, s. n. f. ejus contrarium est benefactum. [מַלְפָּעוּת מַלְפָּעוּת] Gall. *Malfactum*, *mal factum*. Ital. *Malfactum*, *mal factum*. Ger. *Ungutthat*, *oder ein böse that*. Hisp. *Malhecho*. Pol. *Zły czyn*. Vng. *Genof, szleket*. Ang. *An evil deed*. Cic. 1. Offic. Benefacta male locata, malefacta arbitror. Ex Ennio. Idem de Invent. 2: Deinde adversarius malefacta auget. Infamia malefacta, Lucret. lib. 1.

Maleficus, s. n. f. Periculosus, qui damnum infert, & qui nocet alteri, improbus, sceleratus. [מַלְפָּעוּת מַלְפָּעוּת] Gall. *Malfactus*, *mal factus*. Ital. *Mal factus*, *mal factus*. Ger. *Ungutthat*, *oder ein böse that*. Hisp. *Malhecho*. Pol. *Zły czyn*. Vng. *Genof, szleket*. Ang. *An evil deed*, *or a bad person*. Cic. 7. Verr. In exterorum hominum & maleficorum, sceleratorumque, custodia, in prædonum, hostiumque tu tantum numerum civium Romanorum includere ausus es? Plin. li. 11. cap. 52: Oculi quibuscumque sunt longi, maleficos esse indicant: qui carnosos à naribus angulos habent, malitiam nota prævent. Varr. 3. de Re rust. cap. 7: Ut locus omnis sit illis, si neque que serpentes, aliudve quid animal maleficum introire queat. Maleficum frondibus animal, capra. Plin. lib. 12. cap. 17. & Interdum id est quod veneficus. [מַלְפָּעוּת מַלְפָּעוּת] Hinc Maleficus mulieres dicimus incantatrices, quæ & lagæ dicuntur: & Maleficas artes, pro incantationibus & veneficiis.

Maleficia, s. n. f. Malefactum, injuria, facinus. [מַלְפָּעוּת מַלְפָּעוּת] Gall. *Mal factum*, *mal factum*. Ital. *Mal factum*, *mal factum*. Ger. *Ungutthat*, *oder ein böse that*. Hisp. *Malhecho*. Pol. *Zły czyn*. Vng. *Genof, szleket*. Ang. *An evil deed*, *or a bad person*. Cic. 7. Verr. In exterorum hominum & maleficorum, sceleratorumque, custodia, in prædonum, hostiumque tu tantum numerum civium Romanorum includere ausus es? Plin. li. 11. cap. 52: Oculi quibuscumque sunt longi, maleficos esse indicant: qui carnosos à naribus angulos habent, malitiam nota prævent. Varr. 3. de Re rust. cap. 7: Ut locus omnis sit illis, si neque que serpentes, aliudve quid animal maleficum introire queat. Maleficum frondibus animal, capra. Plin. lib. 12. cap. 17. & Interdum id est quod veneficus. [מַלְפָּעוּת מַלְפָּעוּת] Hinc Maleficus mulieres dicimus incantatrices, quæ & lagæ dicuntur: & Maleficas artes, pro incantationibus & veneficiis.

Maleficia, s. n. f. Malefactum, injuria, facinus. [מַלְפָּעוּת מַלְפָּעוּת] Gall. *Mal factum*, *mal factum*. Ital. *Mal factum*, *mal factum*. Ger. *Ungutthat*, *oder ein böse that*. Hisp. *Malhecho*. Pol. *Zły czyn*. Vng. *Genof, szleket*. Ang. *An evil deed*, *or a bad person*. Cic. 7. Verr. In exterorum hominum & maleficorum, sceleratorumque, custodia, in prædonum, hostiumque tu tantum numerum civium Romanorum includere ausus es? Plin. li. 11. cap. 52: Oculi quibuscumque sunt longi, maleficos esse indicant: qui carnosos à naribus angulos habent, malitiam nota prævent. Varr. 3. de Re rust. cap. 7: Ut locus omnis sit illis, si neque que serpentes, aliudve quid animal maleficum introire queat. Maleficum frondibus animal, capra. Plin. lib. 12. cap. 17. & Interdum id est quod veneficus. [מַלְפָּעוּת מַלְפָּעוּת] Hinc Maleficus mulieres dicimus incantatrices, quæ & lagæ dicuntur: & Maleficas artes, pro incantationibus & veneficiis.

Maleficio, s. n. f. Malefactum, injuria, facinus. [מַלְפָּעוּת מַלְפָּעוּת] Gall. *Mal factum*, *mal factum*. Ital. *Mal factum*, *mal factum*. Ger. *Ungutthat*, *oder ein böse that*. Hisp. *Malhecho*. Pol. *Zły czyn*. Vng. *Genof, szleket*. Ang. *An evil deed*, *or a bad person*. Cic. 7. Verr. In exterorum hominum & maleficorum, sceleratorumque, custodia, in prædonum, hostiumque tu tantum numerum civium Romanorum includere ausus es? Plin. li. 11. cap. 52: Oculi quibuscumque sunt longi, maleficos esse indicant: qui carnosos à naribus angulos habent, malitiam nota prævent. Varr. 3. de Re rust. cap. 7: Ut locus omnis sit illis, si neque que serpentes, aliudve quid animal maleficum introire queat. Maleficum frondibus animal, capra. Plin. lib. 12. cap. 17. & Interdum id est quod veneficus. [מַלְפָּעוּת מַלְפָּעוּת] Hinc Maleficus mulieres dicimus incantatrices, quæ & lagæ dicuntur: & Maleficas artes, pro incantationibus & veneficiis.

Maleficio, s. n. f. Malefactum, injuria, facinus. [מַלְפָּעוּת מַלְפָּעוּת] Gall. *Mal factum*, *mal factum*. Ital. *Mal factum*, *mal factum*. Ger. *Ungutthat*, *oder ein böse that*. Hisp. *Malhecho*. Pol. *Zły czyn*. Vng. *Genof, szleket*. Ang. *An evil deed*, *or a bad person*. Cic. 7. Verr. In exterorum hominum & maleficorum, sceleratorumque, custodia, in prædonum, hostiumque tu tantum numerum civium Romanorum includere ausus es? Plin. li. 11. cap. 52: Oculi quibuscumque sunt longi, maleficos esse indicant: qui carnosos à naribus angulos habent, malitiam nota prævent. Varr. 3. de Re rust. cap. 7: Ut locus omnis sit illis, si neque que serpentes, aliudve quid animal maleficum introire queat. Maleficum frondibus animal, capra. Plin. lib. 12. cap. 17. & Interdum id est quod veneficus. [מַלְפָּעוּת מַלְפָּעוּת] Hinc Maleficus mulieres dicimus incantatrices, quæ & lagæ dicuntur: & Maleficas artes, pro incantationibus & veneficiis.

Maleficio, s. n. f. Malefactum, injuria, facinus. [מַלְפָּעוּת מַלְפָּעוּת] Gall. *Mal factum*, *mal factum*. Ital. *Mal factum*, *mal factum*. Ger. *Ungutthat*, *oder ein böse that*. Hisp. *Malhecho*. Pol. *Zły czyn*. Vng. *Genof, szleket*. Ang. *An evil deed*, *or a bad person*. Cic. 7. Verr. In exterorum hominum & maleficorum, sceleratorumque, custodia, in prædonum, hostiumque tu tantum numerum civium Romanorum includere ausus es? Plin. li. 11. cap. 52: Oculi quibuscumque sunt longi, maleficos esse indicant: qui carnosos à naribus angulos habent, malitiam nota prævent. Varr. 3. de Re rust. cap. 7: Ut locus omnis sit illis, si neque que serpentes, aliudve quid animal maleficum introire queat. Maleficum frondibus animal, capra. Plin. lib. 12. cap. 17. & Interdum id est quod veneficus. [מַלְפָּעוּת מַלְפָּעוּת] Hinc Maleficus mulieres dicimus incantatrices, quæ & lagæ dicuntur: & Maleficas artes, pro incantationibus & veneficiis.

pedimē, adverb. Cicero 5. Verr. intelligit secum actum esse pedimē.
 Priore, verbum à comparativo prior factum, pro dete-
 re reddere, quemadmodum meliorare, meliorem reddere.
 Paul. lib. Senten. 2. cap. 19. Homo liber qui statum suum in po-
 testate habet & pejorare eum & meliorem facere potest.
 Mammillā, fci genus est, à mamillarum similitudine ita di-
 ctum: cuius meminit Plin. lib. 15. cap. 18.
 Mammā, x, f. p. Dicitur receptaculum lactis in foemina, quo
 factam educat quod & Vber dicitur. [Schad. 109. 210. 211.]
 Gall. Mammelle, ite. Ital. Pappa, mamma. Ger. Die Brust oder dat-
 ten. Bel. En Mamme buet. Hisp. Lactea. Pol. Piersy, czecho.
 Vng. Vaj, mib. Ang. A dug, teat, or pappe. Juvencal. Satyr. 11. &
 nota tenet venabula mamma. & Mammā habent & capre.
 Plinius lib. 11. cap. 40. Quibus solida ungula, nec supra gemi-
 nos partus, hinc omnia vinas habent mammā, nec alcubt
 quā in foemina. & Mammā etiam porcarum dicitur. Mar-
 tialis lib. 2. Quicquid ponitur, hinc de inde veris. Mammā
 sumis, imbricemq; porci, &c. & Mammā quoq; Græca dictio
 est, quā significatur Aviatid est, patris, seu matris mater. Hoc
 etiam nomine infantuli matrem vel nutricem appellant, sicut
 patrem Tatam: Mart. lib. 11. mammā, atq; raras habet Afra.
 Plaut. in Mostel. Nunc comesturam ibi ad Philolacheten; ubi
 nos hiliat ingenio, & lepido accipiet. Equid tibi videtor mā-
 mam Adire? Cato, qui cibum ac pōtionem Buas, & Pappas
 vocant, & patrem Tatam, & matrem Mammam.
 Mammillā, la, f. p. Quavis diminutivum nomen sit à mamma,
 quod geminata consonante scribitur, unico tamen in conten-
 tum est, primamq; syllabam corripit, quā in voce mamma
 unde deducitur, est producta. [Schad. Gall. Mammelle, petite
 tete. Ital. Mammella. Ger. Ein bänne. Hisp. Pequeña teta. Pol.
 Czecho. Vng. Vajszok, mibszok. Ang. A little teat or pappe.] Ju-
 ven. Satyr. 6. Illa loqui recta facie, sicutiq; mammillis. & Ma-
 millā pediles in capris. Vtr. lib. 2. de Rust. cap. 3. Duas ut
 mammillas pediles habeant, quod hinc fortius dicitur, &c.
 Mammillā, la, aliud diminutivum nomen à Mamma, &c.
 Mammillā, rā, n. r. Velum, sive fascia, aut quodvis aliud amicu-
 ligens, quo mulieres mammā tegere consueverunt. [Schad.
 109. 210. 211.] Gall. Va vergette ou vergette d'ouy les femmes couvrent
 les tétés. Ital. Vela da coprire le mammelle. Ger. Ein baumentel / das
 tisch mit dem die brust bedeckt werden / hantgäbe. Hisp. Faxa para
 faxar la teta. Pol. Kapszka / szalotka. Vng. Vajszok. Ang. A
 dudge, a flane. J. Varro: Mammillā dicitur, quod manu capitur.
 Plaut. in Stich. Dāna evenerunt maxima misero nichil me
 mammillā miserū affecerunt malē. & Neq; tamē solum de ho-
 mine in bello capto dicitur, sed de omnibus rebus quæ manu
 capiuntur, teste Varr. & Aliquando pro dominio & potestate
 dicitur: Sic materfamilias dicitur esse in mammillā manu hoc
 est, in eius dominio, & potestate. & Mammillā dare, est rem
 solenni illa venditione, de qua paulo post, alienare tu ansfer-
 tur tamen & ad alia, & significat in potestatem & dominium
 tradere. Sic mammillā accipere, est eodem modo emere. Plaut.
 in Curcul. Memini, & mammillā tibi dabo, &c. & gone à lenone
 quicquam in mammillā accipiam, quibus sui nihil est, nisi una
 lingua. Lucr. lib. 3. Vitaq; mammillā nullo datur: id est, nulli ita
 datur, ut propriam ac perpetuam habeat. & Sui mammillā esse,
 est nullius dominio subiectum esse. Brutus ad Ciceronem
 Quærenda esse arma putasti, quibus dominari prohibere-
 tur Antonius. An sollicit ut illo prohibito rogaremus alie-
 rum, qui se in eius locum reponi pateretur, an ut esset ei iuris,
 & mammillā Respublica? Quæ loco sui mammillā Respubli-
 cam dicit Brutus, quæ nullius dominio subiecta esset, ante-
 quam Augustus imperium occupasset. & Inde res mammillā,
 vel (ut antiqui loquebantur) res mammillā dicitur, quæ in
 nostro sunt mammillā: hoc est, quæ nostro dominio, iuri, aut
 potestati sunt subiectæ, quæq; modis iure Civili institutis ut
 mammillā, in iure cessione, &c. alienari & distrahi possunt,
 quales sunt prædia in iustico solo tam rustica, quàm urbana,
 eorumq; iura, item servi, & quadrupedes quæ dorso collōve
 domantur, veluti boves, muli, equi, asini. Ceteræ res nec man-
 cipi sunt, quoniam modis iure Civili institutis alienari non
 possunt. Hæc serē ex Vlp. Instit. cap. 19. & Emptio mammillā,
 dicebatur solenne quoddam generis emptionis, quod fiebat in-
 ter solos cives Rom. præsentibus non minus quinq; testibus
 puberibus Romanis, & eo qui libram tenebat, Libripensq;
 vocabatur quibus præsentibus, is qui mammillā acceperat, &
 tenens ita dicebat: Hæc ego hominem ex iure Quiritium meum
 esse ajo: isq; mihi emptus est hoc ære, ære q; libra. Deinde
 ære percussit libram isq; ære dat ei, à quo mammillā accepit,
 quasi pretii loco. & Summaque emptio mammillā, & man-
 cipatio, quasi relata de ære nō est. Nam respectu venditoris
 contractus hic dicitur Mammillā: contra respectu emptoris,
 dicitur Emptio mammillā. De his latius diximus in dictione Li-
 bripens. Quod autem attinet ad Grammaticæ rationem, in
 hisce locutionibus, Res mammillā, vel mammillā, Res nec man-
 cipi, Emptio

dañor, redemptor, publicanus. [Schad. 109. 210. 211.] Gall. Vo acheteur
 ou fermier des choses publiques. Ital. Chi compra à piglia à fitto del pub-
 blica. Ger. Ein thuffer oder empfaber / ein socher der ven eines Ober-
 ten oder einer Venenab etmas vub eis gmaht gut tauß: oder nu em-
 pfabet / atß da sind jell / thendmire. Hisp. El que compra à arrenda in
 abmoneda. Pol. Czecho, arrendary. Vng. Veb, arrei, ficker. Ang. An
 byer of publick things. J. Cic. pro Roic. Amer. Hominis suad. oñil-
 simi nobilitatis manceps hie Chrylogonus. Paul. i. qui fidejus-
 sor. ff. Locati: Qui fidejussor exiit, apud mancipem pro co-
 lono publicorum prædiorum: hoc est, apud publicanum. Ci-
 cer. 3. Verr. Si opud pupillo redimeretur, si res abiret ab eo
 mancipe, quem ipse apposuisset, sibi nullam prædam esse. Quo
 in loco Manceps pro redemptore sanctorum rectorum, dicitur
 est. Sueton. in Vespas. cap. 11. Nō negarim iactatum à quibus-
 dam Petroni patrem e regione transpadana fuisse mancipem
 operatum ad est, conductorem mercenariorum, & operatio-
 rum servorum, ut opera eorum ad quæstum ueretur. Plin. lib.
 10. cap. 43. videtur Mancipem accepisse, pro magistro officio,
 qui operis redemptus utitur ad quæstū: aut certe pro eo, quē
 Græci Propolam vocant, qui minoris emit, ut carius vendat.
 Hunc (inquit Plin.) sive emulacione incitatus manceps promi-
 mæ satina, sive iracundia subira, ut voluit videri, extremen-
 tis eius imposita calcia macula, exanimavit. In hæc etiam si-
 gnificatione hoc nomine usus est idem Plinius lib. 33. cap. 47.
 Aut aliquis prævalens manceps annonam flagellet. Hæc serē
 Bud. & Quandoq; accipitur pro eo, qui dat aliquid mancipio.
 Plaut. Ego mancipē te nihil moror, nec lenone alium quen-
 quam. Antea autem dixerat: Egon ab lenone mancipio ali-
 quid accipiam, quibus sui nihil est: Item manceps dicitur, qui
 emit mancipatione, quod in solenni ea emptione emptor
 manu rem capiebat. & Metaphorice hæc dictione usus est
 Plin. epist. lib. 2. Sequuntur auditores actoribus similes, con-
 ducti, & redempti mancipis, coartantur à conductis, & red-
 emptis in media basilica. Manceps, inquit: id est, si qui causi-
 dicos in causis agenda, conducta ad hoc corona vulgi plau-
 dentis, laudando redemerat.
 Mancipium, pū, vel mancipium, n. f. Homo in bello captus, &
 servituti additus. [Schad. 109. 210. 211.] Gall. Es
 sclave ou serf. Ital. Mancipio filiano. Ger. Ein tabiguer Mensch / atß
 da sind die mo erant / im Krieg fahet. Bel. En Slave. Hisp. ser-
 uo / serna, sfilano. Pol. Nowolok, paimaniz. Vng. Rab. Ang. A
 drudge, a flane. J. Varro: Mancipium dicitur, quod manu capitur.
 Plaut. in Stich. Dāna evenerunt maxima misero nichil me
 mancipia miserū affecerunt malē. & Neq; tamē solum de ho-
 mine in bello capto dicitur, sed de omnibus rebus quæ manu
 capiuntur, teste Varr. & Aliquando pro dominio & potestate
 dicitur: Sic materfamilias dicitur esse in mancipio manu hoc
 est, in eius dominio, & potestate. & Mancipio dare, est rem
 solenni illa venditione, de qua paulo post, alienare tu ansfer-
 tur tamen & ad alia, & significat in potestatem & dominium
 tradere. Sic mancipio accipere, est eodem modo emere. Plaut.
 in Curcul. Memini, & mancipio tibi dabo, &c. & gone à lenone
 quicquam in mancipio accipiam, quibus sui nihil est, nisi una
 lingua. Lucr. lib. 3. Vitaq; mancipio nullo datur: id est, nulli ita
 datur, ut propriam ac perpetuam habeat. & Sui mancipi esse,
 est nullius dominio subiectum esse. Brutus ad Ciceronem
 Quærenda esse arma putasti, quibus dominari prohibere-
 tur Antonius. An sollicit ut illo prohibito rogaremus alie-
 rum, qui se in eius locum reponi pateretur, an ut esset ei iuris,
 & mancipi Respublica? Quæ loco sui mancipi Respubli-
 cam dicit Brutus, quæ nullius dominio subiecta esset, ante-
 quam Augustus imperium occupasset. & Inde res mancipi,
 vel (ut antiqui loquebantur) res mancipi dicitur, quæ in
 nostro sunt mancipio: hoc est, quæ nostro dominio, iuri, aut
 potestati sunt subiectæ, quæq; modis iure Civili institutis ut
 mancipatione, in iure cessione, &c. alienari & distrahi possunt,
 quales sunt prædia in iustico solo tam rustica, quàm urbana,
 eorumq; iura, item servi, & quadrupedes quæ dorso collōve
 domantur, veluti boves, muli, equi, asini. Ceteræ res nec man-
 cipi sunt, quoniam modis iure Civili institutis alienari non
 possunt. Hæc serē ex Vlp. Instit. cap. 19. & Emptio mancipi,
 dicebatur solenne quoddam generis emptionis, quod fiebat in-
 ter solos cives Rom. præsentibus non minus quinq; testibus
 puberibus Romanis, & eo qui libram tenebat, Libripensq;
 vocabatur quibus præsentibus, is qui mancipium acceperat, &
 tenens ita dicebat: Hæc ego hominem ex iure Quiritium meum
 esse ajo: isq; mihi emptus est hoc ære, ære q; libra. Deinde
 ære percussit libram isq; ære dat ei, à quo mancipium accepit,
 quasi pretii loco. & Summaque emptio mancipi, & man-
 cipatio, quasi relata de ære nō est. Nam respectu venditoris
 contractus hic dicitur Mammillā: contra respectu emptoris,
 dicitur Emptio mancipi. De his latius diximus in dictione Li-
 bripens. Quod autem attinet ad Grammaticæ rationem, in
 hisce locutionibus, Res mancipi, vel mancipi, Res nec man-
 cipi, Emptio

ellus lib. 14. (ut citat Nonius) Illud qui faciat, quod mādūca-
 mar in ore. Eius compositum est commanducos Plin. lib. 20:
 Huius cucurbitae commanducata succus stomacho admo-
 dum prodest.
 Māndūca participium, Dentibus confectus & tritus. [*manducatus*.
 Gall. *Manducata*. Ital. *Manducata*. Ger. *Stewet*. Hispan. *Manduca*.
 Pol. *Zobani pars*. Vng. *Megh ragot*. Ang. *Chimed*.] Quintil.
 lib. 10. cap. 2. Cibos mantos ac probe liquet factos demittimus.
 Cic. de Orat. Atque omnia minima mansa (ut aiunt) nutri-
 cet infantibus pueris in os inferant.
 Māndūcā, a mandendo, Edacem significat, inquit Festus, 77.
 77. 77.

Māndūcātus, a mandendo, Edacem significat, teste Nonio. [*manducatus*.
 Gall. *Manducatus*. Ital. *Manducatus*. Ger. *Stewet*. Hispan. *Manduca*.
 Pol. *Zobani pars*. Vng. *Megh ragot*. Ang. *Chimed*.] Quintil.
 lib. 10. cap. 2. Cibos mantos ac probe liquet factos demittimus.
 Cic. de Orat. Atque omnia minima mansa (ut aiunt) nutri-
 cet infantibus pueris in os inferant.
 Māndūcā, a mandendo, Edacem significat, inquit Festus, 77.
 77. 77.

Māndūcātus, a mandendo, Edacem significat, teste Nonio. [*manducatus*.
 Gall. *Manducatus*. Ital. *Manducatus*. Ger. *Stewet*. Hispan. *Manduca*.
 Pol. *Zobani pars*. Vng. *Megh ragot*. Ang. *Chimed*.] Quintil.
 lib. 10. cap. 2. Cibos mantos ac probe liquet factos demittimus.
 Cic. de Orat. Atque omnia minima mansa (ut aiunt) nutri-
 cet infantibus pueris in os inferant.
 Māndūcā, a mandendo, Edacem significat, inquit Festus, 77.
 77. 77.

Māndūcātus, a mandendo, Edacem significat, teste Nonio. [*manducatus*.
 Gall. *Manducatus*. Ital. *Manducatus*. Ger. *Stewet*. Hispan. *Manduca*.
 Pol. *Zobani pars*. Vng. *Megh ragot*. Ang. *Chimed*.] Quintil.
 lib. 10. cap. 2. Cibos mantos ac probe liquet factos demittimus.
 Cic. de Orat. Atque omnia minima mansa (ut aiunt) nutri-
 cet infantibus pueris in os inferant.
 Māndūcā, a mandendo, Edacem significat, inquit Festus, 77.
 77. 77.

Māndūcātus, a mandendo, Edacem significat, teste Nonio. [*manducatus*.
 Gall. *Manducatus*. Ital. *Manducatus*. Ger. *Stewet*. Hispan. *Manduca*.
 Pol. *Zobani pars*. Vng. *Megh ragot*. Ang. *Chimed*.] Quintil.
 lib. 10. cap. 2. Cibos mantos ac probe liquet factos demittimus.
 Cic. de Orat. Atque omnia minima mansa (ut aiunt) nutri-
 cet infantibus pueris in os inferant.
 Māndūcā, a mandendo, Edacem significat, inquit Festus, 77.
 77. 77.

Māndūcātus, a mandendo, Edacem significat, teste Nonio. [*manducatus*.
 Gall. *Manducatus*. Ital. *Manducatus*. Ger. *Stewet*. Hispan. *Manduca*.
 Pol. *Zobani pars*. Vng. *Megh ragot*. Ang. *Chimed*.] Quintil.
 lib. 10. cap. 2. Cibos mantos ac probe liquet factos demittimus.
 Cic. de Orat. Atque omnia minima mansa (ut aiunt) nutri-
 cet infantibus pueris in os inferant.
 Māndūcā, a mandendo, Edacem significat, inquit Festus, 77.
 77. 77.

Māndūcātus, a mandendo, Edacem significat, teste Nonio. [*manducatus*.
 Gall. *Manducatus*. Ital. *Manducatus*. Ger. *Stewet*. Hispan. *Manduca*.
 Pol. *Zobani pars*. Vng. *Megh ragot*. Ang. *Chimed*.] Quintil.
 lib. 10. cap. 2. Cibos mantos ac probe liquet factos demittimus.
 Cic. de Orat. Atque omnia minima mansa (ut aiunt) nutri-
 cet infantibus pueris in os inferant.
 Māndūcā, a mandendo, Edacem significat, inquit Festus, 77.
 77. 77.

Pol. Na idem miosya xefam mioskam. Vng. Meg maradek.
 mulask. Ang. Te tarie to abyde.] Cic. lib. 3. Offic. Cyullum que-
 dam suadentem ut in urbe maneret Vng. 10. Aen. -m inet im-
 petentius ille, Hostem magnanimum oppetens. & Quando-
 que expectare. *ad pper, ad pper, Plaut. Ego hie te manebō.*
 & Quandoq; futurum esse, iurare, imminere. *Adm. Cicero 2.*
 Philip. Cuius te fatum, sicut Curio cum, manet. Hoc est, cuius-
 fatum tibi imminet, sicut Curioni. & Quandoq; in hanc re, si-
 xum esse. Virgil. 1. Aeneid. manet alta mente repollum iudi-
 cium Paridis. & Quandoq; durare, peristere, peritare. Terent.
 in Hecyr. Manere astitatem hanc inter nos volo, si ullo mo-
 do possit, quod spero fore. & Manere prodissis, idem quod
 stare promissis. Virg. 2. Aen. Tu modo promissis mancas, si-
 yataq; serves Troia fidem. & Manere, gaudens aliquando par-
 ticula, nō opperiri iubentis, inquit Donatus. Terent. in Adelph.
 Sed quidnam foris crepuit's. mane, ipse exit foras. & Huius
 cōposita sunt, Cōmanco, emaneo, emineo, imineo, obma-
 neo, permaneo, praxineo, promineo. De quibus suis locis.

Mānsio, onis, f. t. a Manco. [*manus*. Ital. *Manus*. Gall. *Manus*.
 Pol. *Mansio*. Vng. *Manus*. Ang. *Manus*.] Cicero ad Sulpi-
 lib. 12. cap. 14. Mansionibus octo stat regio thurifera a
 monte excelso. Idem lib. 6. cap. 23. A Capro camelis iur a-
 quationum ratione mansionibus dispositis.
 Mānsio, ar, Maneo frequentius & crebrius. [*manus*. Ital. *Manus*.
 Gall. *Manus*. Pol. *Mansio*. Vng. *Manus*. Ang. *Manus*.] Cicero
 ad Sulpi- lib. 12. cap. 14. Mansionibus octo stat regio thurifera a
 monte excelso. Idem lib. 6. cap. 23. A Capro camelis iur a-
 quationum ratione mansionibus dispositis.

Mānsio, ar, Maneo frequentius & crebrius. [*manus*. Ital. *Manus*.
 Gall. *Manus*. Pol. *Mansio*. Vng. *Manus*. Ang. *Manus*.] Cicero
 ad Sulpi- lib. 12. cap. 14. Mansionibus octo stat regio thurifera a
 monte excelso. Idem lib. 6. cap. 23. A Capro camelis iur a-
 quationum ratione mansionibus dispositis.

Mānsio, ar, Maneo frequentius & crebrius. [*manus*. Ital. *Manus*.
 Gall. *Manus*. Pol. *Mansio*. Vng. *Manus*. Ang. *Manus*.] Cicero
 ad Sulpi- lib. 12. cap. 14. Mansionibus octo stat regio thurifera a
 monte excelso. Idem lib. 6. cap. 23. A Capro camelis iur a-
 quationum ratione mansionibus dispositis.

Mānsio, ar, Maneo frequentius & crebrius. [*manus*. Ital. *Manus*.
 Gall. *Manus*. Pol. *Mansio*. Vng. *Manus*. Ang. *Manus*.] Cicero
 ad Sulpi- lib. 12. cap. 14. Mansionibus octo stat regio thurifera a
 monte excelso. Idem lib. 6. cap. 23. A Capro camelis iur a-
 quationum ratione mansionibus dispositis.

Mānsio, ar, Maneo frequentius & crebrius. [*manus*. Ital. *Manus*.
 Gall. *Manus*. Pol. *Mansio*. Vng. *Manus*. Ang. *Manus*.] Cicero
 ad Sulpi- lib. 12. cap. 14. Mansionibus octo stat regio thurifera a
 monte excelso. Idem lib. 6. cap. 23. A Capro camelis iur a-
 quationum ratione mansionibus dispositis.

Mānsio, ar, Maneo frequentius & crebrius. [*manus*. Ital. *Manus*.
 Gall. *Manus*. Pol. *Mansio*. Vng. *Manus*. Ang. *Manus*.] Cicero
 ad Sulpi- lib. 12. cap. 14. Mansionibus octo stat regio thurifera a
 monte excelso. Idem lib. 6. cap. 23. A Capro camelis iur a-
 quationum ratione mansionibus dispositis.

Mānsio, ar, Maneo frequentius & crebrius. [*manus*. Ital. *Manus*.
 Gall. *Manus*. Pol. *Mansio*. Vng. *Manus*. Ang. *Manus*.] Cicero
 ad Sulpi- lib. 12. cap. 14. Mansionibus octo stat regio thurifera a
 monte excelso. Idem lib. 6. cap. 23. A Capro camelis iur a-
 quationum ratione mansionibus dispositis.

Manes, manium, m. t. Servius putat per antiphrasim dictos ab
 antiquo nomine adjuncto, manus, mana, manum, quod pro
 bono veteres in usu habebant, tanquam qui minime bono
 esse hominibus crederentur. [*manes*. Ital. *Manes*. Gall. *Manes*.
 Pol. *Mansio*. Vng. *Manus*. Ang. *Manus*.] Cicero ad Sulpi-
 lib. 12. cap. 14. Mansionibus octo stat regio thurifera a
 monte excelso. Idem lib. 6. cap. 23. A Capro camelis iur a-
 quationum ratione mansionibus dispositis.

Manes, manium, m. t. Servius putat per antiphrasim dictos ab
 antiquo nomine adjuncto, manus, mana, manum, quod pro
 bono veteres in usu habebant, tanquam qui minime bono
 esse hominibus crederentur. [*manes*. Ital. *Manes*. Gall. *Manes*.
 Pol. *Mansio*. Vng. *Manus*. Ang. *Manus*.] Cicero ad Sulpi-
 lib. 12. cap. 14. Mansionibus octo stat regio thurifera a
 monte excelso. Idem lib. 6. cap. 23. A Capro camelis iur a-
 quationum ratione mansionibus dispositis.

Manes, manium, m. t. Servius putat per antiphrasim dictos ab
 antiquo nomine adjuncto, manus, mana, manum, quod pro
 bono veteres in usu habebant, tanquam qui minime bono
 esse hominibus crederentur. [*manes*. Ital. *Manes*. Gall. *Manes*.
 Pol. *Mansio*. Vng. *Manus*. Ang. *Manus*.] Cicero ad Sulpi-
 lib. 12. cap. 14. Mansionibus octo stat regio thurifera a
 monte excelso. Idem lib. 6. cap. 23. A Capro camelis iur a-
 quationum ratione mansionibus dispositis.

Manes, manium, m. t. Servius putat per antiphrasim dictos ab
 antiquo nomine adjuncto, manus, mana, manum, quod pro
 bono veteres in usu habebant, tanquam qui minime bono
 esse hominibus crederentur. [*manes*. Ital. *Manes*. Gall. *Manes*.
 Pol. *Mansio*. Vng. *Manus*. Ang. *Manus*.] Cicero ad Sulpi-
 lib. 12. cap. 14. Mansionibus octo stat regio thurifera a
 monte excelso. Idem lib. 6. cap. 23. A Capro camelis iur a-
 quationum ratione mansionibus dispositis.

Manes, manium, m. t. Servius putat per antiphrasim dictos ab
 antiquo nomine adjuncto, manus, mana, manum, quod pro
 bono veteres in usu habebant, tanquam qui minime bono
 esse hominibus crederentur. [*manes*. Ital. *Manes*. Gall. *Manes*.
 Pol. *Mansio*. Vng. *Manus*. Ang. *Manus*.] Cicero ad Sulpi-
 lib. 12. cap. 14. Mansionibus octo stat regio thurifera a
 monte excelso. Idem lib. 6. cap. 23. A Capro camelis iur a-
 quationum ratione mansionibus dispositis.

Manes, manium, m. t. Servius putat per antiphrasim dictos ab
 antiquo nomine adjuncto, manus, mana, manum, quod pro
 bono veteres in usu habebant, tanquam qui minime bono
 esse hominibus crederentur. [*manes*. Ital. *Manes*. Gall. *Manes*.
 Pol. *Mansio*. Vng. *Manus*. Ang. *Manus*.] Cicero ad Sulpi-
 lib. 12. cap. 14. Mansionibus octo stat regio thurifera a
 monte excelso. Idem lib. 6. cap. 23. A Capro camelis iur a-
 quationum ratione mansionibus dispositis.

Manes, manium, m. t. Servius putat per antiphrasim dictos ab
 antiquo nomine adjuncto, manus, mana, manum, quod pro
 bono veteres in usu habebant, tanquam qui minime bono
 esse hominibus crederentur. [*manes*. Ital. *Manes*. Gall. *Manes*.
 Pol. *Mansio*. Vng. *Manus*. Ang. *Manus*.] Cicero ad Sulpi-
 lib. 12. cap. 14. Mansionibus octo stat regio thurifera a
 monte excelso. Idem lib. 6. cap. 23. A Capro camelis iur a-
 quationum ratione mansionibus dispositis.

puellisq; quod facilius vendi possent, artificio quodam inducere colore in fisco, ac verum robur inani sagina mentiri, ut carius venderent. Martiali: Millia pro puero centum me mango poposuit. Sueton. in Domi. Caltran mares vetuit: spadonum, qui residui apud mangones erant, pretia moderatus est. Plin. Thynni sanguine oblitos pueros pubescere negant mangones. & Alitarum quoq; rerum Mangones dicuntur, qui merces poliunt, atq; interpolant, ut plura vendant. Vide Plin. lib. 36. cap. 13: Decussis fragmenti paululum, quod in lamina ferrea testatur, efficacissimum, experimento excosant mangones gemmarum. & Nec mares tantum, sed etiam feminae, Mangones vocantur. Plin. Mango obstitit erat.

Mangonizo, xas, Orno, compono rem ad alliciendos emptores. [Mangonizo, mangonizo, Gall. Mangonizo, mangonizo, Ital. Mangonizo, mangonizo, Germ. Mangonizo, mangonizo, Hispan. Mangonizo, mangonizo, Polon. Mangonizo, mangonizo, Vngar. Mangonizo, mangonizo, Angl. Mangonizo, mangonizo.] Plin. lib. 23. cap. 13: Succus radicia vitis nigra, cum eruo, latiore quodam colore, & cutis tenentate mangonizata corpora. & Hodie etiam mangonizantur panni, sive linei, sive lanci, & Quin & equos mangonizatos venire videmus. Hos Graeci ab equis comendis in rebus vocant.

Mangonizatio, ea, cum. Quod ad mangonem pertinet. [Mangonizatio, mangonizatio, Gall. Mangonizatio, mangonizatio, Ital. Mangonizatio, mangonizatio, Germ. Mangonizatio, mangonizatio, Hispan. Mangonizatio, mangonizatio, Polon. Mangonizatio, mangonizatio, Vngar. Mangonizatio, mangonizatio, Angl. Mangonizatio, mangonizatio.] Plin. lib. 23. cap. 13: Radix hyacinthi bulbaea, mangonizata venalibus pulchre nota, quae in vino dulci illata, pubertatem coarctat, & non patitur erumpere. Sueton. Necessarioque ad mangonicos quaestus sustinenda dignitatis causa descendit.

Mangonium, mangonii, n. f. Artificium, quod ad res facilius vendendas adhibetur. [Mangonium, mangonium, Gall. Mangonium, mangonium, Ital. Mangonium, mangonium, Germ. Mangonium, mangonium, Hispan. Mangonium, mangonium, Polon. Mangonium, mangonium, Vngar. Mangonium, mangonium, Angl. Mangonium, mangonium.] Plin. lib. 10. cap. 30: Nec tamen in hoc mangonio quicquam totum placet, hic clane, alibi pectore tantum gallinarum laudatis.

Mania, maniarum, f. p. [Mania, maniarum, Gall. Mania, maniarum, Ital. Mania, maniarum, Germ. Mania, maniarum, Hispan. Mania, maniarum, Polon. Mania, maniarum, Vngar. Mania, maniarum, Angl. Mania, maniarum.] Cicero 4. Tusculan. Graeci mania unde appellatur, non facile dixerim: eam tamen ipsam distinguimus nos melius, quam illi. Hanc enim insaniam, quae iuncta sultitiae patet latius, a furore disjungimus. Graeci volunt illi quidem, sed parum valent verbo: quem nos furorem, illi melancholiam vocant: quasi verò atra bili solùm mens, ac non sapè vel iracundia graviore, vel timore, vel dolore moveatur. Quo genere Athamantem, Alcmaonem, Ajacem, Orestem, furere dicimus. Qui ita sit affectus, eum dominum esse rerum suarum verant duodecim Tabulae. Itaq; non est scriptum: Si insanus; sed, si furiosus esse incipit, sultitiam enim censuerunt: id est, inconstantiam sanitate vacantem, posse tamen tueri mediocritatem officiorum, & vitae communem cultum, atq; usitatis. Furorem autè esse rari sunt mentis ad omnia cecitatem, quod cum majus est quam insaniam.

Mania, x. f. p. Insania, furor. [Mania, x. f. p. Gall. Mania, x. f. p. Ital. Mania, x. f. p. Germ. Mania, x. f. p. Hispan. Mania, x. f. p. Polon. Mania, x. f. p. Vngar. Mania, x. f. p. Angl. Mania, x. f. p.] Cicero 4. Tusculan. Graeci mania unde appellatur, non facile dixerim: eam tamen ipsam distinguimus nos melius, quam illi. Hanc enim insaniam, quae iuncta sultitiae patet latius, a furore disjungimus. Graeci volunt illi quidem, sed parum valent verbo: quem nos furorem, illi melancholiam vocant: quasi verò atra bili solùm mens, ac non sapè vel iracundia graviore, vel timore, vel dolore moveatur. Quo genere Athamantem, Alcmaonem, Ajacem, Orestem, furere dicimus. Qui ita sit affectus, eum dominum esse rerum suarum verant duodecim Tabulae. Itaq; non est scriptum: Si insanus; sed, si furiosus esse incipit, sultitiam enim censuerunt: id est, inconstantiam sanitate vacantem, posse tamen tueri mediocritatem officiorum, & vitae communem cultum, atq; usitatis. Furorem autè esse rari sunt mentis ad omnia cecitatem, quod cum majus est quam insaniam.

Manica, manicæ, penult. corr. f. p. Pars vestis, qua manus teguntur. [Manica, manicæ, Gall. Maniche, manicæ, Ital. Manica, manicæ, Germ. Manica, manicæ, Hispan. Manica, manicæ, Polon. Manica, manicæ, Vngar. Manica, manicæ, Angl. Manica, manicæ.] Virgil. Aen. Et tunicæ manicas, & habent redimicula mitre. & Hinc Manicata vestis, quæ manicas habet, quas, velut probrofas, & minime viriles notat poeta, quod præsi Romani breves, & circa humerum desinentes vestes primò gestaverint. Cicero in Cati. Quos pexo capillo nitidos, aut imberbes, aut bene barbatos videtis, manicatis, & talibus ac trinis tunicis, velis amictos, non togis. & Manicæ etiam dicuntur manuum vincula, quemadmodum Pedicæ, vel Compedes, vincula quibus pedes ligantur. [Manica, manicæ, Polon. Manica, manicæ, Vngar. Manica, manicæ.]

Virgil. 2. Aenid. Manicas, atque sticta levati. Vincula habet Priamus. & Aliquando etiam Manicæ per translationem dicitur vincula navium. Lucanus: Ast alias manicæque ligantur, recerque catenæ. & Item Manicæ, sive ex ferro, quibus brachia & manus contra hostium injurias mununtur. Ite-nalis: Quale decus seram, si conis glis auctio fiat, Baiter, & manicæ, sicut, cuiusque similitudine distiduum regnum. [Manicæ, Gallicum vulgus appellat. & Et Manicæ dicuntur, quibus ad-versum vim frigidis manus mununtur, & pugillaribus, cu-jus manus hyeme manicis muniebantur, ut acerbis quidem asperitas ullum studii tempus eriperet.]

Manicæ, pen. corr. adject. Quod habet manicæ. [Manicæ, Gall. Manicæ, Ital. Manicæ, Germ. Manicæ, Hispan. Manicæ, Polon. Manicæ, Vngar. Manicæ, Angl. Manicæ.] Plin. lib. 23. cap. 13: Quæ utraq; prohibetur opinè pellibus manicatis & sagatis cucullis.

Manicæ, f. p. [Manicæ, f. p. Gall. Manicæ, f. p. Ital. Manicæ, f. p. Germ. Manicæ, f. p. Hispan. Manicæ, f. p. Polon. Manicæ, f. p. Vngar. Manicæ, f. p. Angl. Manicæ, f. p.] Plin. lib. 23. cap. 13: Quæ utraq; prohibetur opinè pellibus manicatis & sagatis cucullis.

Manicæ, f. p. [Manicæ, f. p. Gall. Manicæ, f. p. Ital. Manicæ, f. p. Germ. Manicæ, f. p. Hispan. Manicæ, f. p. Polon. Manicæ, f. p. Vngar. Manicæ, f. p. Angl. Manicæ, f. p.] Plin. lib. 23. cap. 13: Quæ utraq; prohibetur opinè pellibus manicatis & sagatis cucullis.

Manifestus, f. p. [Manifestus, f. p. Gall. Manifestus, f. p. Ital. Manifestus, f. p. Germ. Manifestus, f. p. Hispan. Manifestus, f. p. Polon. Manifestus, f. p. Vngar. Manifestus, f. p. Angl. Manifestus, f. p.] Plin. lib. 23. cap. 13: Quæ utraq; prohibetur opinè pellibus manicatis & sagatis cucullis.

Manifestus, f. p. [Manifestus, f. p. Gall. Manifestus, f. p. Ital. Manifestus, f. p. Germ. Manifestus, f. p. Hispan. Manifestus, f. p. Polon. Manifestus, f. p. Vngar. Manifestus, f. p. Angl. Manifestus, f. p.] Plin. lib. 23. cap. 13: Quæ utraq; prohibetur opinè pellibus manicatis & sagatis cucullis.

Manifestus, f. p. [Manifestus, f. p. Gall. Manifestus, f. p. Ital. Manifestus, f. p. Germ. Manifestus, f. p. Hispan. Manifestus, f. p. Polon. Manifestus, f. p. Vngar. Manifestus, f. p. Angl. Manifestus, f. p.] Plin. lib. 23. cap. 13: Quæ utraq; prohibetur opinè pellibus manicatis & sagatis cucullis.

Manifestus, f. p. [Manifestus, f. p. Gall. Manifestus, f. p. Ital. Manifestus, f. p. Germ. Manifestus, f. p. Hispan. Manifestus, f. p. Polon. Manifestus, f. p. Vngar. Manifestus, f. p. Angl. Manifestus, f. p.] Plin. lib. 23. cap. 13: Quæ utraq; prohibetur opinè pellibus manicatis & sagatis cucullis.

Manifestus, f. p. [Manifestus, f. p. Gall. Manifestus, f. p. Ital. Manifestus, f. p. Germ. Manifestus, f. p. Hispan. Manifestus, f. p. Polon. Manifestus, f. p. Vngar. Manifestus, f. p. Angl. Manifestus, f. p.] Plin. lib. 23. cap. 13: Quæ utraq; prohibetur opinè pellibus manicatis & sagatis cucullis.

Manifestus, f. p. [Manifestus, f. p. Gall. Manifestus, f. p. Ital. Manifestus, f. p. Germ. Manifestus, f. p. Hispan. Manifestus, f. p. Polon. Manifestus, f. p. Vngar. Manifestus, f. p. Angl. Manifestus, f. p.] Plin. lib. 23. cap. 13: Quæ utraq; prohibetur opinè pellibus manicatis & sagatis cucullis.

Manifestus, f. p. [Manifestus, f. p. Gall. Manifestus, f. p. Ital. Manifestus, f. p. Germ. Manifestus, f. p. Hispan. Manifestus, f. p. Polon. Manifestus, f. p. Vngar. Manifestus, f. p. Angl. Manifestus, f. p.] Plin. lib. 23. cap. 13: Quæ utraq; prohibetur opinè pellibus manicatis & sagatis cucullis.

Manifestus, f. p. [Manifestus, f. p. Gall. Manifestus, f. p. Ital. Manifestus, f. p. Germ. Manifestus, f. p. Hispan. Manifestus, f. p. Polon. Manifestus, f. p. Vngar. Manifestus, f. p. Angl. Manifestus, f. p.] Plin. lib. 23. cap. 13: Quæ utraq; prohibetur opinè pellibus manicatis & sagatis cucullis.

ficere, sic mansueti. German *zam maßen / stinnen.* Belg. *zam waten.* Hispan. *amanfar.* Polon. *Zerocam.* Vngar. *Meg sziligitem, megdelmese tezem.* Ang. *To make mecke, to tame.* Plin. lib. 8. cap. 16. Primus autem hominum leonem manu tractare ausus, & ostendere mansuetum Liv. lib. 3. ab Urbe Paulatim primulcendo, tractandoque mansuefecerant plebem. Cic. 1. Tusc. A quibus mansueti, & exculsi, a necessariis artificibus ad elegantiora defluximus.

Mansuetio, Mansuetus fio, mansuesco, cicuro. [M] *lammadh.* *shuar-Gyus.* Gall. *l'apprivoiser.* Ital. *Mansueti dicitur mansueti.* German. *zam waten* Hispan. *amansado.* Polon. *Dykony kladam.* Vngar. *Meg sziligitem.* Ang. *To tame mecke or tame.* Caes. 6. bell. Gall. Sed assuecere ad homines, & mansueti, ne parvuli quidem excepti possunt.

Mansuetus, em, com. t. Antiqui dicebant pro mansueti. [M] *lammadh.* *shuar-Gyus.* Gall. *Deus, tractabile, prius, apprivoiser.* Ital. *Mansueti.* German. *zam waten* Hispan. *amansado.* Polon. *Dykony kladam.* Vngar. *Meg sziligitem.* Ang. *Meeke gentil.* Plautus *Alinar.* Reddam ego te ex fera fame mansuetem. Accius *Meleagro.* Nunc me matrem mansueti miseris cordia caput.

Mansuesco, is, n. t. Mansuetus fio, mitesco. [M] *lammadh.* *shuar-Gyus.* Gall. *Deus, tractabile, prius, apprivoiser.* Ital. *Mansueti.* German. *zam waten* Hispan. *amansado.* Polon. *Dykony kladam.* Vngar. *Meg sziligitem.* Ang. *To tame mecke.* Columella libro 7. Nam per haec blandimenta triduo fera mansuescunt. Virg. 4. Georgic. Nesciaque humanis precibus mansuescere corda. Virgil. 2. Georg. tellus mansuescit arando. Varro libro 1. de Re rustica, pro mansuetio usus est. Sic ex animalibus, quum propter eandem utilitatem, quae possent, sylvestria deprehenderent, ac concluderent, & mansuescerent. Fortasse legendum mansuescerent.

Mansueti, m. f. Qui fera mansuescunt. [M] *lammadh.* *shuar-Gyus.* Gall. *Deus, tractabile, prius, apprivoiser.* Ital. *Mansueti.* German. *zam waten* Hispan. *amansado.* Polon. *Dykony kladam.* Vngar. *Meg sziligitem.* Ang. *To tame mecke.* Lampadius in Helio gab. Habuit leones, & leopardos, quos edocuit per mansuetarios, subit ad secundam mensam iubebat accumbere. Iul. Firmicus lib. 8. Matheseos: Septemione oriente nati, erant mansuetarii ferarum.

Mantel, Venetis pro manere usurpabant, teste Nonio. Plautus in *Pseud.* At dabit, parabit aliquid hos dies: mantis modo. Caelius Hypolenco apud Nonium: In volu eodem, in eadem mantis malitia. Plaut. *Pseud.* nos herus apud eodem Venetis mantet.

Mantelium manteli, & Mantelium, mantelii, n. f. & Mantele, mantelis, composita dictio ex Manus, & Tela, idem quod Mantile, sint eorum quo manus terere solemus. [M] *lammadh.* *shuar-Gyus.* Gall. *Deus, tractabile, prius, apprivoiser.* Ital. *Mantile, tonaglia.* German. *Ein Handtuch / Tischwand.* Hispan. *Panuelo de manos / tova.* Polon. *Handuk.* Vngar. *Kend / kekeno.* Angl. *A table napkin, a towel.* Ovid. lib. 3. Fastorum: Dixerat ad dextra villis mantele soluta. Martialis libro 12: Mantele t mensa sustulit Hermogenes. Aliqui hoc in loco legunt Mantile: quod tamen in idem recidit, ut suo loco dicemus. Mantelia, seu Mantela accipiuntur etiam pro penulae genere, quo se, ut lorica milites, solent munire: sive pro thorace, quo pectus armatur. Graeci hanc *peribolus* vocant, ut Suidas ait. Plinius libro 7. capite 2: Ossibus humanorum capitum bibere, cutibusque cum capillo pro mantelibus ante pectora uti. Ponitur metaphorice, pro tegmine quolibet, sive velamento in quo fraudis aliquid & fallacia lateat. Plautus in *Capt.* Nec mendacis subdolis mihi usquam mantelium est meis. Ponitur ibi pro pallio, latebra aut quovis alio tegmine, quo dolus tegi possit.

Mantēs, mantis, n. t. Latine vates, divinus. [M] *lammadh.* *shuar-Gyus.* Gall. *Deus, tractabile, prius, apprivoiser.* Ital. *Mantēs, divinus.* German. *Ein Weissager / oder Wahrsager.* Hispan. *Adivino / adovina.* Polon. *Wyszyk.* Vngar. *Ilmudlunde.* Ang. *A diviner or soothsayer.* Cicero 1. de Divinat. Nam Athenienses omnibus semper publicis consiliis divinos quosdam sacerdotes, quos *Mantes* vocant, adhibuerunt.

Mantēum, mantei, penultima producta, n. f. [M] *lammadh.* *shuar-Gyus.* Gall. *Deus, tractabile, prius, apprivoiser.* Ital. *Mantēum, mantei.* German. *Ein Handtuch / oder Tischwand.* Hispan. *Panuelo de manos / tova.* Polon. *Handuk.* Vngar. *Kend / kekeno.* Angl. *A table napkin, a towel.* Virgilius 4. Georgic. tonis que ferunt mantilia villis. Servius inquit, majores mappas villos habuisse. Epigramma est apud Martialem libro 14. de mantili, sive Gaulapa villosa. Nobilissimum villosa tegant tibi lintea citrum. Orbibus in postis circulus esse potest. Plin. lib. 7. cap. 21. Cutibusque cum capillo pro mantelibus ante pectora uti. Quo tamen in loco in plebis Plinii co diebus Mantelibus legitur per secundam vocalem in antepenultima.

Mantis, Divinus, vel vates. Vide MANTES.

Mantis, Lingua Tusca, autore Felso, dicitur additamentum rei quae vero dicitur est, paucillū illud quod adicitur pondem ita dictum quod manu addatur. [M] *lammadh.* *shuar-Gyus.* Gall. *Deus, tractabile, prius, apprivoiser.* Ital. *Mantis.* German. *Ein Handtuch / oder Tischwand.* Hispan. *Panuelo de manos / tova.* Polon. *Handuk.* Vngar. *Kend / kekeno.* Angl. *A table napkin, a towel.*

roketmania. Vngar. *Ilmudlunde.* Ang. *The art of soothsaying or telling of things to come.* Cicero 1. de Natur. deor. Sequitur *sermonis vestra* quae Latine *Divinatio* dicitur.

Mantis, n. f. Divinatio, vaticinium. [M] *lammadh.* *shuar-Gyus.* Gall. *Deus, tractabile, prius, apprivoiser.* Ital. *Mantis.* German. *Ein Handtuch / oder Tischwand.* Hispan. *Panuelo de manos / tova.* Polon. *Handuk.* Vngar. *Kend / kekeno.* Angl. *A table napkin, a towel.* J. A. Mantia per compositionem sunt Necromantia, Hydromantia, Pyromantia, & alia huiusmodi, quorum peculiariter producit. Vide supra in dictione **MAGIA**.

Mantica, n. f. cor. f. p. Perula viatoria, quae scilicet iter facientes viatici, aliave necessaria circumferunt. [M] *lammadh.* *shuar-Gyus.* Gall. *Deus, tractabile, prius, apprivoiser.* Ital. *Mantica.* German. *Ein Handtuch / oder Tischwand.* Hispan. *Panuelo de manos / tova.* Polon. *Handuk.* Vngar. *Kend / kekeno.* Angl. *A table napkin, a towel.* Finis Aesclopus mantiles singulos binas habere manticas, quarū altera ante pectus, altera a tergo propenderet: sed in priorem ab una vitta conpungere, in posteriorem sua. Hinc ortū est proverbium, *Homines nō videre quod in tergo mantie est: hoc est, quum aliena vitia acutissimē videant, in suis profus excaecant.* Casullas ad *Varū.* Sed non videmus, manticae quod in tergo est.

Mantica, pro parva mantica, in qua (ut ait Felso) pecunias suas tenuiores solent recondere, ut magis.

Mantica, n. f. Dicitur ea quae in frequenti usu habetur, & quasi manu tractantur. Frequens enim ad manus terendas usus fuit mantecolorum, unde hae trahitur similitudo.

Mantica, n. f. Dicitur fur, qui inferens se cōficientissimū, ni, mansueti aut fecat, aut artificio doloso aperit, & eruat, ablata pecunia. [M] *lammadh.* *shuar-Gyus.* Gall. *Deus, tractabile, prius, apprivoiser.* Ital. *Mantica.* German. *Ein Handtuch / oder Tischwand.* Hispan. *Panuelo de manos / tova.* Polon. *Handuk.* Vngar. *Kend / kekeno.* Angl. *A table napkin, a towel.* Dicitur a *mantica*, in quibus tenuiores, teste Felso, pecuniam recondunt.

Mantica, n. f. Astus & fraus, futura, incilio locolorum, ut magis.

Mantica, n. f. Est, autore Felso, surandi grana manticas attritare. [M] *lammadh.* *shuar-Gyus.* Gall. *Deus, tractabile, prius, apprivoiser.* Ital. *Mantica.* German. *Ein Handtuch / oder Tischwand.* Hispan. *Panuelo de manos / tova.* Polon. *Handuk.* Vngar. *Kend / kekeno.* Angl. *A table napkin, a towel.* Inde ponitur pro aliquid dolose ago. *Pactus* ad manticulandum astu aggreditur. Hoc verbum etiam videtur Plautus in *Capt.* Sume, polce, prome quidvisne scio cellam. Nam hercle nisi manticulatus probe haec scissi, penito, Accuram tibi dapinato vitium, si vera aurum.

Mantica, n. f. Bestia in India, quae triplicem dentium ordinem, & hominis faciem unā cum corpore leonino habet, humanae carnes maxime affectans. Plin. lib. 8. cap. 21. Dentitiora sic scribit Aelianus lib. 7. cap. 2: Apud Indos (inquit) nascitur immenso robore animal, cui sudorum lingua *Mantica* nomen est, magnitudine maximi leonis, colore tigrum, coma modo villosa, facie eadē propē quae hominis, dentium triplici utriusque ordinis acutissimorum, caninis majorum, unguibus hominis similibus, nisi quod haec grandiora & villosiora sunt: oculi caerulei, & his non dissimilibus hominis pedibus & unguibus insidem, qui leonis. Summa cauda illi leoponit modo terreni, aculeo plus quam cubitali armata: reliquam caudae utriusque aculeis cuspidatum est: quos, tanquam tela, si quis insequatur, eminus jaculatur. Humanae caribus maxime delectatur: quocirca complures homines interficit: nec singulos duntaxat homines invadit, sed plures collectos solūm interimit. Idem Indice *Mantica* appellatur, quod bestia sit hominum cōficientissima, ex rebus quas gerit, nomen trahens. Vide plura apud Aelianum loco jam indicato.

Mantica, n. f. penultima producta, n. f. Mantelium, intercolat ad detergendas manus factum. [M] *lammadh.* *shuar-Gyus.* Gall. *Deus, tractabile, prius, apprivoiser.* Ital. *Mantica.* German. *Ein Handtuch / oder Tischwand.* Hispan. *Panuelo de manos / tova.* Polon. *Handuk.* Vngar. *Kend / kekeno.* Angl. *A table napkin, a towel.* Virgilius 4. Georgic. tonis que ferunt mantilia villis. Servius inquit, majores mappas villos habuisse. Epigramma est apud Martialem libro 14. de mantili, sive Gaulapa villosa. Nobilissimum villosa tegant tibi lintea citrum. Orbibus in postis circulus esse potest. Plin. lib. 7. cap. 21. Cutibusque cum capillo pro mantelibus ante pectora uti. Quo tamen in loco in plebis Plinii co diebus Mantelibus legitur per secundam vocalem in antepenultima.

Mantis, Divinus, vel vates. Vide MANTES.

Mantis, Lingua Tusca, autore Felso, dicitur additamentum rei quae vero dicitur est, paucillū illud quod adicitur pondem ita dictum quod manu addatur. [M] *lammadh.* *shuar-Gyus.* Gall. *Deus, tractabile, prius, apprivoiser.* Ital. *Mantis.* German. *Ein Handtuch / oder Tischwand.* Hispan. *Panuelo de manos / tova.* Polon. *Handuk.* Vngar. *Kend / kekeno.* Angl. *A table napkin, a towel.*

An addition to that which is said. Lucil. Mantilla obsonia vincit. Minibus. Oxychinos, Diol. lib. 4. cap. 33. Minibus. & Manubrium, vide post MANUS. Minum, dicitur clarum, Mane, post tenebras diei pars prima. Nonius.

Manus, hujus manna, f. q. a manando dicta est, quod ex brachiis manat, vel quod ex ea manent digiti. [77] Gall. Man. Ital. & Hispan. Mano. German. & Belg. die Hand. Pol. Leka. Vngar. Kéz. Ang. The hand.] Ovidius Epistol. 17. lam tibi formosam porriger illa manum. Catullus Berycynia: Nervis citata cepit manibus leve tympanum. Virgil. 1. Aeneidos: Tendit armatae manus Priamum confpexit inermes. Plena manu: hoc est, amplius, copiose, prolixè, minimeque maligè. Cic. ad Att. lib. 2. At hercle alter tuus familiaris Hortensius, quam plena manu, quam ingenio, quam ornatu nostras laudes in ultra sustulit. Manu brevi, Vlpianus eleganter posuit pro ducto & sine ambagibus. Quoties, inquit, extraneus accepto fert debitori dotis constituenda causa, siquidem nuptia inleceat non fuerint, liberatio non sequitur: nisi forte sic accepto talit, ut velit mulieri in tota donaram: tunc enim credendum est brevi manu acceptum à muliere & marito datu: id est, quasi mulier non per acceptationem & circumventionem illam, sed directè per manum ipsius creditoris, pecuniam accepisset & marito dedisset. Contra, Manu longa Javolenus figurata locutione dixit, pro flexuosa & obliquè. l. 79. Ex Hortensiano. & Manufactus, dicitur, una dictione, sive duabus: opponitur Naturali. Celsus Naturalis vel manufactæ nationes. Cicero 1. de Finibus: Quid enim aut in natura, qua nihil est aptius, nihil descriptius: aut in operibus manufactis tam compositum, tamque compactum, & coagmentatum inveniri potest? Manus præterea, instrumentum, & telum naturale dicitur, quo aves harpagonibus apte tenentur: manus humanæ similitudine. Plinius libro 7. capite 56. Ancharis harpagonas, manus Pericles Atheniensis invenit. Item Manus, multitudo vocatur, vel exercitus. Virgil. 6. Aeneid. Hic manus ob patriam pugnando vulnera passi. Idem 6. Aeneid. Juvencum manus emicat ardens Latus in Hesperium. Accipitur etiam Manus pro potestate, quum dicitur, rem aliquam in manu nostra esse sitam: quod Græci dicunt, εἰς χεῖρας εἶναι. Lucanus libro 1: In manibus vestris, quantum sit Cæsar, habetis. Hinc mulieres in manum convenire dicebantur, quæ per conceptionem matris familias factæ essent: quia re hœdita in Topic. & Vlpian. in l. 1. tit. 1. de Manu mittere, Est de servo liberam facere, libertatem dare. apud Cicero pro Cælio. Adsum servi ex cognatorum sententia manumissi. Manumissus, liberatus à potestate domini. dicitur, de Manu mitti. Nam quantum quis in servitute est, manum hoc est, potestati subditus est. & luterum verbum hoc dividitur: dicimusque Mittere manum, vel Emittere manum. Plautus in Aulul. Igitur oratio, ut manu me mittat. Frequenter conjunctum scribitur. Hinc Manumissio, quæ est datio libertatis. Cicero pro Cælio. Sed scire cupio, quid habeat argumenti ista manumissio. Erat aut motus in manumissione, ut domus caput, aut aliud membrum servi tenens, diceret: Hanc hominè liberu esse volo, & mittebat eum in manum. Inde manumissio dicta est, & manumissus à potestate liberatus. Item Manus capitur pro proboscide elephanti, quod ea in decepto pabulo pro manu utatur elephanti. Curt. libro 4. de elephanto loquens: Præcipue terribilis illa facies erat, quum manu arma virosq; corripuerit, & super se regentibus traderent. Idem de eodem: Cupidas vocabant gladios leviter curvatos, falcebus similes, quibus appetebant belluarum manus. Nonnunquam pro scriptura manuum Quintilianus libro 1. de Orthographia: Causula, Cassius, Cicero & Virgilius scripserunt: sic manus eorum docent. Cicero ad Atticum libro 1. Occupationum mearum vel hoc signum est, quod epistola liberti manu est. Idem ad Atticum libro 11. Quibus tibi videbitur, velim des literas nomine meo nostro familiares & signum requirerent, & manum: dices tu me propter custodias eas vitasse. Budæus. & Manum conferere, Est prælium incipere, & comminus pugnare. Proprie tamen Manum conferere, nihil aliud est, quam manus coningere. Apud Iuriconsultos autem, Manum conferere dicebantur litigantes, quum in agrum, aut aliam rem, de qua lis erat, profecti, præsentè Prætorè, rem litigiosam manu apprehendebant, iusque suum in re præsentem indicabant. Postea tamen propagatis Italiae finibus, Prætoribusque aliis negotiis occupatis, placuit ut litigantes sine Prætorè in agrum proficiscerentur, glebamque inde in ius ad Prætorè deferrent, & in ea, tanquam in toto agro, vindicarent, adversariumque ex iure manu confectum ad Prætorè vocarent. Vide ea quæ de hoc annotavimus in verbo Conficere. Vias autem obtinuit, ut, verbo ad rem militarem translatò, Manum conferere, pro pugnare, inire prælium, cum hostibus signa conferre, dimicare, certare diceretur. & Mani-

bus prælium facere, Est manus conferere. Salustius in lugurtha: Romani pro ingenio quisque, pars eminus glande, aut lapidibus pugnare: alii succedere, ac modò murum suffodere, modo scalis aggredi, cupere manibus prælium facere. & Manu docere, Est aperte docere. Cicero 1. de Natura deorum: Epicurus autem res occultas, & penitus abditas non modò viderat animo, sed etiam sic tractavit, ut manu doceat nos, eam esse vim & naturam deorum. Primas & secundas manus, apud Quintilianum libro 3: Hermolaus vocari posse ait, quado scelis recantes succedunt: sed tamen potius istius significati videntur, ut ait Budæus. & later manus arripere aliquem, est collatus simul manibus aliquem sublimem terre. Plautus in Mostel. Arripite hunc intro actutum inter manus. later manus aliquid esse dicitur per translationè, pro in potestate esse. Virg. Ante oculos, interque manus sunt omnia vestras. & Versari inter manus, Est in viu esse. & Sub manu esse: id est, ad latus, expeditum, promptumque in usum, sive esse in promptu & in proximo. & In manu sumere librum, pro eo quod est librum legere. & Esse in manibus liber dicitur, qui editus est, & legitur. & Manus remittere, in alex ludo, est collatorum iactum condonare, quem sua quisque manu damnosum fecit. & Manu capere, bello querere. Salust. Populus Romanus quasunque urbes, & agros manu cepit. Regi donat. & Succedere sub mangs, Est aliquid bene, & ad optatum contingere. & Rem ad manus venire, est etiam ad contentionem & pugnam venire. & Per manus tradere, de manu in manu, quo utitur Cicero ad Cæsarum libro 7: Totum denique hominem tibi trado de manu, ut dicitur, in manum tuam istam. & Per manus tradita disciplina, vel res igitur dicitur, quæ non monumentis literarum, sed verbo tantum traditur, & à maioribus ad posteros sine literis transmittitur: quemadmodum sacrorum mysteria olim tradi solebant. & Præ manibus, pro in manibus, vel inter manus. Plautus in Bacchid. Reddidit patri omne aurum, quod mihi fuit præ manibus. & Præ manu dare, Est quod vulgò dicitur, Ante omnia, vel ante manum dare. Gallico sermone, Avantier. & Tollere manus, Modus est loquendi, quo signum lætitiæ significans. Cicero, Cæsar. Sullianus manus & ego, & Balbus tanta fuit opportunitas, & Tendere manus, Est petenti auxilium vel misericordiam implorantis signum. Cæsar. libro 3. bell. Gall. Hædus manus tendere, de ditionem significare. & Plus est illi in manu, quam ubi id est, minor est re. & Nihil illi est in manu: id est, nihil habet. Habere enim in manibus dicitur, qui aliquid possident, & divites sunt. & Manus tua hæc est: Hoc est, hi laudent tibi, & te juvant. & Manus veterat prius, quam penes se habent, quicquam cedere. Plautus in Trucul. id est, nihil credam te darum, nisi prius numeraveris. & Manus multas posse hœ opus, Plinius in Epistol. 1. 54. id est, hoc opus est multi laboris. & Manus oculare dicitur à Plauto in Afin. quæ re ipsa aliquid voluit exhiberi, non oratione promitti. Semper (inquit) oculare nostræ sunt manus: credunt quod vident. & Manu fingere, Est arte, curaque formare: tractum à plastis, qui de molli luto manum imagines faciunt. & Manum ferula subducere, Est jam aliquo modo in literis profecisse, & delineare in ludo literario versari. Nam Grammatici solent puerorum manus ferula percutere. Iuven. Satyr. 1. Et nos ergo manum ferula subduximus. & Manum de tabula tollere nescire, Est in re aliqua conscienda nimis anxiam esse. Tractum ab Apellis elogio de Protogene, quod dicebat illum manum de tabula tollere nescire. & Manum non verterim, Proverbialis est Hyperbole, quæ utitur, quoniam nos rem aliquam suscipere de quo ferre volumus significare, & de ea nos nihil esse sollicitos. & Manum sub pallio habere dicuntur Rhetores, qui inter agendum non commoveantur. Nam bona pars orationis in manibus consistit. Quæ omnia vide latius in Adagis Erasmi. & Manu iniectio, Dicitur quoties nulla iudicij autoritate expectata, rem nostram nobis vindicamus. Terentius in Andria: Quæ ego credo manus, pedibusque obtinere omnia facturum. & Servi ad manum, vide Ad præposit. & Ad manum, in promptu, in proximo, & parabile, ad præposit. Senec. Ad manum est, quod lat est.

Manus, dicitur, manicula, diminutivum. Vide supra post MANICULA. Manuilla, mantiole, diminutivum, item à manus. Parsv manus. Nonius: Mantiole tenet illis. Manuilla, le, om. 1. Quod extense manus altitudinem habet, vel quod amplecti manu possumus. Plin. lib. 24. cap. 13: Ob id incipientibus hydropicis efficac, manualibus scapulis in tribus heminis aquæ decoctis usq; ad ternas. & Manualis fasciculus lini [77] Gall. Quæ in promptu impugnet in terra in la mano Ital. Quanto si pao tener in mano. Ger. Ein handvoll

MAR [Quod marmoream formam, vel dicitur habet. Plin. lib. 17. cap. 12: Sil propriè limus est: optimum ex eo quod Atticum vocatur. Pretium in libras xxxii. Proximum marmorosum sub dimidio Attici pretio.]

Marmora, mures Alpini. [German. Marmetteur.]

Maronia, Centaurea è Maroniz Thraciz monte & Maronis civitate, quibus locis copiosè fortasse, vel præfignis nascitur. Vide Dioscorid. lib. 3. cap. 7.

Marplacidæ, Navigii genus, quo Siculi utebantur.

Marra, Ferream instrumentum, ad excindendas herbas accommodatum. [משורר macharischah, et משורר Gall. Vne marre de vigneron. Ital. Marra. Ger. Ein heidweid: ein fruchtbarne. Hesp. al. machina è marra. Pol. Græc. Vng. Zarus, agas kapa as. Ang. A mattock or pikax.] Col. lib. 10: Contendat marra, vel fracti dentelignis. Iuven. Sat. 3: Ne marra, & farcula desint.

Marrubium, bi, n. f. Herba satis nota, quæ exulcerare vesicâ putatur. Græci ομαμα, alii Λισοστροφον, quidam Philopoda, nonnulli Philochares appellant. [Gall. Herbe appellee da Marrubium Ital. Marrubio. German. Wosst Nardoin oder Marobu. Hispan. Marrubio, Marrojo. Polon. Santia. Angl. An herbe called marrubium, or hartswood.] Plin. lib. 20. cap. 22. & Est & Marrubium nigruum, quædam autem à Græcis appellatum: quod & Marrubium feridum nonnulli nominant, apud Dioscorid. lib. 3. cap. 113. & 114.

Mars, Martius, Martigenus, Martialis, Vide **MARS** in **PROPRIIIS**.

Marsupium, pi, n. f. Loculi, sacculus numorum. [מסכת. Marsupium. Gall. Colibacete, bourse. German. Ein Geldbeutel. Hispan. La bolsa. Polon. Miszek. Vngar. Seb. Ang. A bagge of leather, a wallet.] Cato de libenis: Et quod perspicuum est, majorem curâ habere marsupii nostri, quam vitæ nostræ. Plaut. Amph. Ut bene nummaro servaretur marsupium. Varro 3. de Re rust. cap. 17: Magis ad oculos pertinet, quam ad vesicam: & potius marsupium domini exanimant, quam replent.

Martes, tis, f. Fera exiguâ, ex genere mustelorum: cujus pellis summo habetur in pretio. [German. Ein Marter. Polon. Kana. Ang. A ferret or polecat.] Mart. lib. 10: Venator capta marie superbus adest.

Martyr, martyris, com. t. [W. heid. martyr.] à Græcis dicitur, quem nos testem vocamus. Quo factum est, ut qui sanguinis sui pignore Christo divinitatis testimonium dederunt, Martyres vocentur. & Hinc martyrismus, testimonium. & Item Martyria pro templo martyribus dicato ponitur apud imp. in lege 13. & lege decemimus. C. de sacrosanctis ecclesiis.

Martida, Menstrua genus, quod heminas sex capiebat. Autor hilius Pollux.

Marium, Dioscoridi, Herba est furculosa, flore origani, sed odoratior, foliisque multo candidioribus: quæ circa Magnessiam & Tralleis copiosa gignitur. Plin. quod lib. 12. cap. 24. in Aegypto marum nascitur, sed pejor, quam Lydium, majoribus foliis, ac variis.

Mas, mas, m. t. Masculus: cui opponit Fœmina. [מדעח. Mas. Gall. Masle Ital. Maschio. German. Ein Mann oder Weibchen. Hispan. El macho. Polon. Mas, samiec. Vngar. Fes. Ang. The male.] Cicero 1. de Natura deorum: Belligeræ alic mares alic fœminæ sunt. Liv. lib. 3. bel. Pun. Cære porcus biceps, & agnus mas, idemque fœmina. Colum. libro 8. cap. 2: Continuat ad concubitum dedigatur gallina admittere matrem. Varro 4. de Re rust. cap. 12: Quis item nescit, paucos si lepores mares in fœminas intromiserit, brevi tempore fore ut impleant leporarium? Colum. lib. 6. cap. 24: Mensis julio fœminæ matibus plerumque permittendæ.

Masculifeco, is, ere, n. t. Est masculû fieri. [מדעח. Masculifeco. Gall. Donner masle. Ital. Immaschiare. German. In einem Mann werden. Hispan. Hacerse macho è mas rezo. Polon. Męzyc. Vng. Fesyo ledek. Ang. To turne to the male kind.] Plin. lib. 18. cap. 13, de rapis & napiis loquens: Genera eorum Græci duo prima fecere, masculinum, fœmininumque: & ea serendi modo ex eodem semine. Densiore enim fatu masculifecere: hoc est, ex fœminis masculos fieri.

Masculio, las, a. f. p. Masculum animum induo, firmo, roboro. [מדעח. Masculio. Gall. Faire masle. Ital. Immaschiare. Germ. Maslich vnd geberet macher. Hispan. Hacer macho. Pol. Męzyc. Ang. To mak of the male kind.] A quo commasculo. Apuleius 2. de Asino: His cognitis, animum meum commasculavi.

Masculium, ti, n. f. Locus in quo plantæ vinearum masculæ consistunt. Plantæ autem masculæ sunt, quæ non subiguntur, ut palmicæ alios emittant: sed alius crescunt, & in altum attolli permittuntur. Plinius libro 17. capite 22: Nec veterem placet palmitem in longum, & ad quartum usque pedamentum emitti: quod alii Dracones, alii luniculos vocant, ut faciant quæ Masculæ appellant.

Masculus, li, substant. m. f. diminutivum. [מדעח. Masculus. Gall. Masle. Ital. Maschio. German. Ein Weibchen. Hesp. Macho. Polon. Męzyc. Vngar. Fesyo ledek. Ang. Male.] Plaut. in Cistei. Bona fœmina, & malus masculus hic te voluit. & Aliquando adjectivum est, idem significans quod masculinus, ut Masculæ facies, & Masculæ Sappho, dicta est ab Horat. lib. 1. Epist. eod quod tribas esset, & in portento fœm. hierum concubitu vice fungeretur. & Masculæ proles, Horat. 3. Carm. 6: Sed rusticorum mascula militi proles, Sabellis docta ligonibus Venare glebas. & Aliquando accipitur pro forti, & vehementi, & quod virum decet. Sic mascula bilis dicitur à Persio 5. Sat. calido sub pectore mascula bilis intumuit. Plin. lib. 12. cap. 14. quondam thuris speciem Thus masculum appellat, ad differentiam fœminini. Idcirco autem thus masculum quidam dici putant, quod tribus speciem habeat.

Masculinus, na, num, Quod est maris, sive masculi. [מדעח. Masculinus. Gall. De masle. Ital. Di maschio. German. Weiblich. Hesp. Macho. Polon. Męzyc. Vngar. Fesyo. Angl. The male kind.] Plinius libro 18. cap. 13: Genera eorum Græci duo prima fecere, masculinum, fœmininumque, & ea serendi modo ex eodem semine.

Maspertum, maspen, pen. cor. [מדעח. Maspertum. Germ. Die singel oder biener von einem fremden transt lasse genannt.] Caulis est laserpitii ferulæ similis. Plin. autem lib. 19. cap. 3, folia laserpitii hoc nomine tradit appellari.

Massa, massæ, f. p. Farina macerata, & aqua subacta. [מדעח. Massa. Gall. Masse. Ital. Pasta. Polon. Masa. Vngar. Fesyo. Angl. The malle kind.] Plinius libro 18. cap. 13: Genera eorum Græci duo prima fecere, masculinum, fœmininumque, & ea serendi modo ex eodem semine.

Mascula, ejus diminutivum est. [מדעח. Mascula. Gall. Petite masse. Ital. Piccola massa. Germ. Ein teiglein oder teiglein. Hesp. Pequena pasta. Pol. Cypalka. Vng. Tegyalka. Ang. A little mass.] Col. lib. 12. cap. 38: Post hæc complures ex ea massæ fiunt, & ita per latera feræ in mustum emittuntur, &c.

Massaricia, Vocabulum è vulgi trivio sumptum, ut plerumque ejus nota apud Doctores repetuntur. Bartolo dicitur lupulicidia ad domum pertinere: quod & alicubi Zaf. indicavit.

Massaris, Vva est, quæ ex vite sylvestri cum flore in Africa decerpitur: medicinz tantum, & odoramentis idonea. Plin. libro 12. cap. ult. & in Procemio libri 23.

Mastice, es, pen. cor. f. e. cum aspiratione in ultima syllaba, [מדעח. Mastice. Gall. Resine. Ital. Mastice. German. Ein gummi aus dem bawm lentisco. Hesp. El alma de agayena de lentisco. J. t. t. lib. 12. cap. 17, lacryma est, quam leuciscus arbor gummi modo sudat.

Masti, pro fistulis, Vide **MASTVS**.

Mastix, pro bruchio apud Nicandrum.

Mastix, igit, pen. obliquorum prod. m. t. Scutica, flagrum sive lora quibus mancipia ceduntur. [מדעח. Mastix. Gall. Fouet, verges è fouet. Ital. Staffile, scorreggiata. Germ. Ein gossa. Hesp. Elatoe. Pol. Bicz. Vng. Ostor, korbat. Ang. A whip or whipe fermande wib.] à Græco verbo mastix, flagris cado. & Inde Nomeromastix appellatus est Zoilus ille Homeri calumniator. Vide infra in dictione **ZOILVS**.

Masti gophorus, m. f. [מדעח. Masti gophorus. Dicitur ferus flagellifer, qui scilicet agnostheras in sacris certaminibus comitabatur, virgas præferens, ad submovendam turbam, & cohibendas seditiones. Budæus.

Mastigi a, antep. prod. m. p. Verbero, verberibus dignus. [מדעח. Mastigi. Gall. Digne d'auoir de fouet, katabile. Ital. Punito da bastone, pezzò il asino. German. Der gossens wârt ist. Hispan. Acetadice. Pol. Biczomania godyca. Vngar. Veejgeze mastiok. Ang. A konna worthie to be fouged.] Plaut. Crucior lapidem non habere, ut illi mastigie cerebrum excutiam.

Mastige s, mastigei, Mastigia. Plaut. in Trinum. Aggredimur, est hic homo mastigeus.

Mastruca, f. p. Vestis genus, qua Sardi utebantur. [מדעח. Mastruca. Gall. Vos sorte è habillément doquel s'ont les Sardi. Ital. Veste sarda. 14 de Sardi. German. Ein gossung eines kindes der Baideten in die Insel Sardinia. Hispan. Vestidura propria de los de Sardinia. Pol. Cypala. Vngar. Zor. Angl. A kind of garment which the Sardi usest.] Cicero pro Scavro: Quem purpura regalis non commovet, cum Sardonum mastruca mutavit.

Mastice s, Qui mastruca utitur. [מדעח. Mastice. Gall. Veste de tel habit Sardin. Ital. Vestito di tale habit. German. Ein kind solches Sardinischen kind anziehen. Hesp. Vestido de aquella veste. Polon. Węzpie obrano. Vngar. Zor. Ang. Clothed with a garment of the Sardinians.] Cicero de provinciis Conf.

Mm Conf.

Conf. Res in Sardinia cum mastrucatis latrunculis à Propre-
tore una cohorte auxiliaria gesta.

Māstrūpator, Est manu tractando virilia rem Veneream perage-
re. *diſp. 104.* Inde maſtrupatores dicti, quo verbo utitur Mari.
Maſtrupabantur Phrygi poſt oſſia ſervi hoc eſt, præputia du-
cebant. Nam à manu & ſupro derivatur. Hi alio nomine ab
Apoſtolo Molles dicuntur.

Māſtilis, m. f. [*ἡ μάστιξ*, *μαστιχία*. Germ. *Wuſt oder Zute*. Pol.
Wuſtli oder Woda rypa.] Latine mamma, & proprie animalium
eſt. Per translationem tamē Maſti etiam appellantur tubuli
mammari in fontibus, & aqua ductibus, quos Latinorum
nonnulli Mammæ, Varro etiam Papillas vocat. *Vitruv. lib. 7.*
Athenis (*inquit*) ex huiusmodi locis & fontibus maſti uſque ad
portum Picæum ducti ſunt ſalientes. A Caſſiodoro etiam
Vbera appellantur. Quanto (*inquit*) pulchrius eſt Claudiam
aquam per tot ſicca montium juga lavacris, & domibus li-
quores puriſſimos ſitularum uberibus immiſiſſe. *Plin. lib. 26.*
cap. 13, herbam etiam eius nominis eſſe dicit, quæ potui indi-
ta pilos mammarum à parte naſcentium auferat.

Mātrōtechnia, *ματρωνοτεχνία*, Supervacua atque inutilis artis
imitatio, & vanitas artis dicitur, quæ ſcilicet artiſici nihil aſſert
commodi. Ejuſmodi fuit ars ejus, qui ciceris grana ex ſpatio
ſatis longinquo in acum ſine fruſtratione injiciebat. *Plin. lib. 23.*
enim vanum dicitur, *cap. 23.*

Mātraxæ, inquit Budæus, ſunt manipuli & Faſciculi cannarū,
quos Vitruvius romice alligari jubet. Iſtaque, *inquit*, rectoria
abacorum & ſpeculorum diviſionibus circa ſe prominentes
hærent expreſſiones. Exiſtimo autem ex Acman Rauconeti
ſententia, diviſiones abacorum formas eſſe quadratas in te-
loſio prominentes: ſpeculorum autem diviſiones formas
eſſe rotundas. Hæc Turnebus.

Mateila, **Marcello**, Vide **MATVLA**.

Mateola, apud Plinium, & Catonem, Genus eſt farculi. Caro
de Re ruſt. cap. 46: Quam taleam demittes, pede tantum op-
primiſſi parum deſcendit, malleolo aut mateola adigito:
cavetroque ne librum ſcindas, quum adiges.

Māter, huius matris, ſc. Notæ ſignificationis nomen eſt, à Græ-
co *μητηρ*. [*ἡ μήτηρ*, Gall. *Mère Ital. & Hiſpan. Madre*. Germ.
Mutter. Belg. *En Mēder*. Polon. *Matka*. Vng. *Anyá*. Ang.
A mother.] Cic. pro A. Cluent. Nam Sallia mater huius Habiti
(mater enim à me nominis cauſa, tamēſi in hunc hoſtili odio
& crudelitate eſt, mater inquam appellabitur neque unquam
ita de ſuo ſcelere & immanitate audiet ut naturæ nomē amittat.)
Virgilius 8. Arglog. - crudelis tu quoque mater. Carcen-
tes matre privigui, *Horat. 3. Carm. Od. 24.* Aliquando tamē
pro nutrice uſurpatur. Plautus utramque ſignificationem cō-
plexus eſt iſta forma ſimili pueri, ut mater ſua Non internoſſe
poſſet, quæ mammam dabat. Neque ad eō mater ipſa, quæ il-
loſ pepererat. Sumitur etiam hoc nomen latius, ut & de
beatis animantibus dicitur, quæ ſœterum ediderunt. Mater, in-
quit Nonius, quæ quodvis animal partu edit. *Virgil. 3. Georg.*
excreptis prohibent à matribus hœdos. Mater mellis, *apud*
Varro 2. de Re ruſt. cap. 51. Denique ex hoc putreſcēto naſci
dulciſſimas apes, mellis matres. Transfertur & ad arbores,
quæ matres dicuntur ob propagines, quæ ex ipſis naſcuntur.
Plin. lib. 12. cap. 51. Superiores ejuſdem rami in excelsum emi-
cant, ſylvola multitudine, vaſto matris corpore. Luxuries a-
vanitæ mater, *Cic. 2. de Orat.* Sapiencia omnium bonarum
rerum mater, *idem 2. de Legibus.*

Māterculā, a, diminutivum à mater. [*ἡ μάτερύλα*, *ματερύλα*.
Gall. *Petite mère*. Ita. *Piccola madre*. Germ. *En Mütterlein*. Hiſp.
Pequeña madre. Pol. *Matuſzka*. Vngar. *Anyatka*. Angl. *A little*
mother.] Cic. pro Flacc. Nunc denique matercula ſux feſtivirus
ſilius, antequam minime ſuſpicioſe purgat ſe per epiſtolam. *Ho-*
rat. 1. Epiſt. 7. Dum pueris omnis pater & matercula pallet.

Mātrōna, a, um, Quod matris eſt. [*ἡ μάτρωνά*, *ματρωνά*.
Gall. *Mère*. German. *Mutter*. Hiſpan. *Caja de madre*. Polon.
Macier.] Cicero pro Roſc. Amena. *Idem* pro Cluent. Quo eſt
nomen amantius indulgentiusque maternum. *Ovidius 3.*
Metamorph. - maternaque tempora complet. *Virgilius 4.*
Aeneidos: Materno veniens ab avo Cyllenia proles. Vbera
materna, *Statius 1. Thebaid.* Maternus animus, *Terentius in*
Heavton. Res maternæ atque paternæ abſumptæ, *Horat. 1.*
Epiſt. 16.

Mātrōnālīſ, Vxoris ſpecies eſt. [*ἡ μάτρωνά*, *ματρωνά*.
Gall. *Mère de famille*, *la maîtrefſe ou dame de*
la maiſon. Ital. *Patrona di caſa*, *donna*, *madonna*. Germ. *En Hauſ*
maier. Belg. *En Haeſveruſ*. Hiſpan. *Muger caſada parida*. Pol.
Domowa roſtawia. Vngar. *Casza a zeny*. Ang. *The goodwife or*
maidſervant.] Non enim quævis uxor ſtatim matrifam-
iliæ eſt, ſed ea ſola, quæ in mariti manu mancipioque eſt,
aut in ejus, in cuius manu, mancipioque eſt maritus: ita di-
ſta, quoniam non in matrimonium tantum, ſed in familiam

quoque mariti, & in ſui hæredis locum venit. *Fellus* dicit, non
antē matrem familiæ dici, quā vir ejus paterfamilias appel-
letur: nec poſſe hoc nomine plures in una familia appella-
ri, ſed unam tantum matrem familiæ dici. *Ulpianus* L. pro
matrimonium ſ. de Verb. ſignif. aliter hoc nomen interpretatur. Ma-
trifamiliæ (*inquit*) accipere debemus eam, quæ non inho-
neſt, ſed honeſte & cum dignitate vivit. Matrem enim fami-
liæ à cæteris ſerviſis mores diſcuntur atque ſeparant: pro-
inde nihil intereſt nupta ſit, an vidua, ingenua, an libertina.
Nam neque nuptæ, neque natales faciunt matrem familiæ,
ſed boni mores. *Livius 4. bell. Maced.* Et quum tibi uxo licet
purpura in veſte ſtragulata uti, matrem familiæ tuam purpu-
ream amiculum habere non ſines iuſta matrifamiliæ, & Pel-
lex, contraria. *Livius 9. bell. Maced.* Hunc iuſta matrifamiliæ,
illum Pellice ortum eſſe. Vide hæc de re plura apud *Gell. lib. 10.*
cap. 6. & apud *Boethium* in *Comment. 3. in Topic. Cicero.*
Porro quod ad vocis huius compoſitionem attinet, familiæ,
antiquus eſt genitivus, Græcorum imitatione formatus: qui
genitivum ſerminorum in a purum deſinentium, minime
in as.

Mātrē magnā, Dicebatur Tellus, deorum (ut veteruſ credidit)
omnium mater, à Græcis *Cybele* dicta: cui ſus progenies ma-
tribatur, quæ hoſtia eſt propria terræ. *vid. Dind.* Mater & mater: al-
ma, quod omnia ſlat. Item Mater deum, quod omnia ge-
neret. Vocatur item Mater Phrygia, à monte Phrygiæ, quæ
plurimi numero Dindyma vocant.

Mātrē mātrīſmā, Illa quæ quum mater ſit, adhuc matrem habet
viventem. Vide infra in dictione **MATRIMVS**.

Mātrē Mātūſiā, Aurora dicitur, quam antiqui, teſte *Veſto*, ita ap-
pellant à vetuſto nomine *Manū*, quod illi bonum ſignifi-
cabat. *Lucanus 1.* Hanc *Poëta* fingunt fuiſſe Ino Cadmi filiam,
quæ Athamantis furorem metuens, unā eum Melicena ſilo
ſeſe in mare præcipitavit: qui quum nuſquam conſpiceretur,
in marinis deos mutari credebantur, atque ipſa quidem à
Græcis *Λητοῖα*, & à noſtris *Mater Matuta*: Melicetes autem ab
illis *Μελίτις*, & à Latinis *Portunus* appellatus eſt. *Cicero 1.*
Tuſculan. Ino Cadmi filia *Λητοῖα* nominata à Græcis, *Matuta*
habetur à noſtris.

Mātrēſerā, f. p. Matris ſoror, quaſi mater altera, in qua *Fellus*
[*ἡ μάτρειρά*, *ματρειρά*. Gall. *La ſœur de ma mère*, *ma tante*. Ital. *Zia*. Germ.
Die Mutter Schwefter. Hiſpan. *Hermana de la madre*. Pol. *Wasi*
matki ſioſtra. Vng. *Az anyamnek nemnye*. Ang. *The ſiſter of my*
mother, *myne aunt*.] Cicero 2. de Orat. Quocum noſtra erat ma-
trera, *vid. Idem 1. de Divinat.* Puellam deſatigatam proſtri-
ta matertera, ubi ſibi concederet pauliſper, ut in ejus ſcili-
quieſceret. *Ovid. 1. Metam.* - tu tantum ſida ſorori iſteſt
proliſq; mea matertera dicit. Matertera magna avia, *vid. Idem*
proaviz, maxima avia: mea ſoror dicitur de quibus *Lu-*
cretius in *L. luſicoſulibus*. D. de grad. cognat.

Mātrāliſ, Matris Maritæ feſta, tertio Nonas Junii celebrari ſolē-
ta. *vid. Ovid. lib. 6. Faſt.* Ite bona matres, veſtrum Matritia
feſtum, *Flavaque* Thebanæ reddite liba deæ.

Mātrōnālīſ, p. Dicitur, inquit *Gell. lib. 12. cap. 6.* quæ in matrimonio
cum vico convenit, etiamſi liberi adhuc non ſint ſolepti.
[*ἡ μάτρωνά*, *ματρωνά*. Gall. *Mère de famille*, *la maîtrefſe ou dame de*
la maiſon. Ital. *Patrona di caſa*, *matrona*. Germ. *En Hauſ*
maier. Belg. *En Haeſveruſ*. Hiſp. *Mugera*, *ſimona de*
caſa. Pol. *Paſzma matrona*. Vng. *Maſza a zeny*. Ang. *The good*
wife, *houſwife*.] Quippe appellationem habet à matris nomi-
ne, non jam adepto, ſed cum ſpe & omine mox adſpiciendi.
Vide ipſum quoque **MATIMONIUM** vocatum eſt, quoniam
eo vir & uxor conjunguntur, ut illa mater fiat. *Plaut. Cal.*
Non matronarum officium eſt, ſed meretricium, *Vnus* alieni,
mi vir ſubblandit. *Cicero 3. de Natura deorum*. Natio quo-
que dea putanda eſt: quæ quia partus matronarum iucatur, à
naſcentibus natio nominata eſt. *Ovid. 2. Metamorph.* *Scotera*
hoc olim magni matrona Tonantis. Diſtinguitur autem
matrona à matrifamiliæ, quod matrifamiliæ dicitur, quæ
per cōemptionem in manum mancipiumque viri convenit, &
in ſui hæredis locum: viroque iſteſtaro, veluti ſilia, ſuccedit.
Matrona autem, quæ & uxor uſu dicebatur, quæ in lecti iſta-
tium conſortium veniebat, non etiam bonorum. Vide *Boetium*
Top. Ciceronis. Vide ſuprà in diſt. **MATERFAMILIA**.

Mātrōnālīſ, & hoc le, adjeſtivum, om. t. apud *Liv. 4. bel. Maced.*
Matronale decus apud *Colum. libro 12. in Proem.* Matrona-
lis labor, qui proprius matronæ eſt. Matronales genæ. *Ovid.*
2. Faſtor. de Lucretia. Quæ poteſt narrare teſtabant ultima,
ſtevit, Et matronales erubuit genæ. [*ἡ μάτρωνά*, *ματρωνά*.
ματρωνά. Gall. *De matrone*, *de femme d'honneur*. Ital. *Di ſenna ho-*
norata. German. *Das weſe chra*. *Wedeſt*. Hiſpan. *Caſa de ma-*
troua. Pol. *Matronycki*. Vng. *Maſza a zeny*. Ang. *Of a matron*
or a woman of honour.]

Mātrōnālīſ, Qui erant dies matronis feſti, quibus viri pro con-
ſervatione conjugii diis ſupplicabant.

Mātrōnālīſ

tipiantur. Philosophia vero, ut Logica, cum aliis, non dicuntur Disciplinæ, quia non firmissima demonstratione, ut illæ, sed ratione quadam, & studii investigatione percipiuntur. Cic. 1. de Orat. Quis ignorat, si qui Mathematici vocantur, quanta in obscuritate rerum, & quam recondita in arte, & multiplici, subtilique versentur? Iuven. Satyr. 14. Nota mathematicis genibus tua.

Matralia, Vide MATER.

Matreleo, Matricida, Matrimus, Matrimonium, Matrix, Vide MATER.

Matrona, Matronalis, Vide MATER.

Matrici, Fæsto, Homines dicuntur, malarum magnarum, atque ore late patenti.

Matris, s. p. Storis, & teges, quæ sit ex cannabe, lino, junco, palma, serpo, aut sparzo: ubi suppa, vel farum, vel lana rudiora, aut quid simile inferunt. [*matris, s. p. suppa, s. p. Gal. Londini, matris in matellæ, matris. Ital. Storis, capitis subterita li suppa, di gestione d' altra cosa. Germ. Ein serges oder dede auf dem strom hant. bin erwidert dergleichen dages gemacht. Hisp. Estera de sparzo y junco. Polon. Matra, reges. Vngar. Hykan. Ang. A matt.] Ovid. 6. Factor. At dominus Discedite, at, plaustrumq; morantes Sudulitum plaustrum serpea manta fuit.*

Mattici, lege MATRICI.

Mattia, æ, quid sit, ostendit Cælius lib. 9. cap. 12. his verbis: Matiam (inquit) putant ex farina, oleo & aqua confici solitam: Suius etiam ex lacte: unde mox paulo nata & mattia est. Alii quoque eo nomine pretiosa omnia edulia, ut scribit Athenæus. Martial. lib. 10. Dives & ex omni posita est instructa macello Cæna tibi, sed te mattia sola iuvat. Suetonius in Caligula: Et multas venenatas mattias misit.

Matella, s. p. Vas est in quod vesicam lavantur: quod & Matella & Scaphium dicitur: quanquam Scaphium proprie mulierum esse voluit. [*matella, s. p. d' un vase. Gall. Pot à piffer, rimal. Ital. Oriale, breccia da urinare. Germ. Ein Brunstsch. Hisp. Orinal. Polon. Vrial. Vng. Matule huggo etem. Ang. A pissipot.] Plaut. in Mostel. Iam hercic ego vos pro matula habeo, nisi matulam datus. Pro medico solo, vanoque accipere videtur. Idem Plaut. in Persi: Tacen, an non taces? nunquæ ego te tam esse matulam credidi. Quid metuis?*

Matella, a matula, Vas in quod urinam reddimus. [*matella, s. p. d' un vase. Gall. Pot à piffer. Ital. Oriale. Germ. Ein Brunstsch. Hisp. Orinal. Polon. Vrial. Vng. Matulanka, huggo edentike. Ang. A pissipot.] Martialis libro 10. Discreant, si tu Pyædi præstare matellam dignus es. Greci enaphis vocant. Sunt tamen qui ita matellam distinguunt à scaphio, ut illa virosum sit, hoc mulierum, tam ad ventris onus, quam ad urinam excipiendam accommodatum. Matellam vero, quod angustiore efficit ore, urine tantum excipiendæ fuisse utilem. Est item Matella, a quarum vas, teste Nonio. Plaut. Amphitruone: Nam pusillus, matellam unam tibi aquæ infundi in caput. Varro Endymionibus, ut à Nonio citatur, Divitum aphocafchias ad communem revocat matellam.*

Matellio, Vasis aquarii genus, teste Varro libro 4. de Lingua Latina, ita dictum à Matula, à cuius figura tamen non nihil recedit. Varro de Vita past. Postulare trunculum, matellionem, pelvum. Cicero in Paradoxis: Quid enim censes, si L. Mummius aliquem istorum videret matellionem Corinthium cupidissime tractantem, &c. Matellio item Pompejo Fæsto vas est in quod urina redditur: quod & Matella appellatur.

Maturus, a, um, pen. prod. Coctus, temperatus, & proprie de fructibus dicit. [*maturo, s. p. d' un fruit. Gall. Mure, amare, hault. Ital. Maturo. Germ. Jutis. Hisp. Cofa madura à ligera. Polon. Zrjal. Vngar. Er. Ang. Mure, hault.] Cicero in Caton. Et quasi poma ex arboribus, si cruda sunt, vi velluntur: matura, & cocta, decidunt. Per transitionem ponitur quandoque pro senectute, Maturus ævi homo: id est, senex, & perfectam ætatem habens. Virgil. 5. Aencid. -ævi maturus Acceter. Matura ætas, Senilis: quasi omnino perfecta, & tempus debitum assecuta. [*maturo, s. p. d' un fruit. Gall. Mure, amare, hault. Ital. Maturo. Germ. Jutis. Hisp. Cofa madura à ligera. Polon. Zrjal. Vngar. Er. Ang. Mure, hault.] Cicero in Caton. Et quasi poma ex arboribus, si cruda sunt, vi velluntur: matura, & cocta, decidunt. Per transitionem ponitur quandoque pro senectute, Maturus ævi homo: id est, senex, & perfectam ætatem habens. Virgil. 5. Aencid. -ævi maturus Acceter. Matura ætas, Senilis: quasi omnino perfecta, & tempus debitum assecuta.**

Maturus, a, um, pen. prod. Coctus, temperatus, & proprie de fructibus dicit. [*maturo, s. p. d' un fruit. Gall. Mure, amare, hault. Ital. Maturo. Germ. Jutis. Hisp. Cofa madura à ligera. Polon. Zrjal. Vngar. Er. Ang. Mure, hault.] Cicero in Caton. Et quasi poma ex arboribus, si cruda sunt, vi velluntur: matura, & cocta, decidunt. Per transitionem ponitur quandoque pro senectute, Maturus ævi homo: id est, senex, & perfectam ætatem habens. Virgil. 5. Aencid. -ævi maturus Acceter. Matura ætas, Senilis: quasi omnino perfecta, & tempus debitum assecuta.*

Maturus, a, um, pen. prod. Coctus, temperatus, & proprie de fructibus dicit. [*maturo, s. p. d' un fruit. Gall. Mure, amare, hault. Ital. Maturo. Germ. Jutis. Hisp. Cofa madura à ligera. Polon. Zrjal. Vngar. Er. Ang. Mure, hault.] Cicero in Caton. Et quasi poma ex arboribus, si cruda sunt, vi velluntur: matura, & cocta, decidunt. Per transitionem ponitur quandoque pro senectute, Maturus ævi homo: id est, senex, & perfectam ætatem habens. Virgil. 5. Aencid. -ævi maturus Acceter. Matura ætas, Senilis: quasi omnino perfecta, & tempus debitum assecuta.*

Maturus, a, um, pen. prod. Coctus, temperatus, & proprie de fructibus dicit. [*maturo, s. p. d' un fruit. Gall. Mure, amare, hault. Ital. Maturo. Germ. Jutis. Hisp. Cofa madura à ligera. Polon. Zrjal. Vngar. Er. Ang. Mure, hault.] Cicero in Caton. Et quasi poma ex arboribus, si cruda sunt, vi velluntur: matura, & cocta, decidunt. Per transitionem ponitur quandoque pro senectute, Maturus ævi homo: id est, senex, & perfectam ætatem habens. Virgil. 5. Aencid. -ævi maturus Acceter. Matura ætas, Senilis: quasi omnino perfecta, & tempus debitum assecuta.*

gaudet Ionicos matura virgo. & Virginitas matura toris, apud Scat. 1. Achil. & Ejus composita sunt duo, Immaturus, Prematurus, de quibus alibi.

Maturus, s. p. m. superlativum. Colum. lib. 4. cap. 29. Fecundus, & quam maturissimos furculos vini detraheret. Idem libro 11. cap. 3. Horum autem ruborum semina quam maturissima eligi oportet.

Maturissimus, aliud superlativum. Tacitus lib. 12. Robur ætatis quam maturissimum precari.

Maturitas, asis, s. c. Proprie est perfecta coctio succi in fructibus. [*maturitas, asis, s. c. Gall. Mure, amare, hault. Ital. Maturità. Germ. Reifung. Belg. Oetrijden. Hisp. Madureza, p. p. Pol. Zrjal. Vng. Er. Ang. Mure, hault.] Cicero de Orat. Non potest in eo esse succus durior, quod nimis celeriter est maturitatem assecutum. Idem de Natura deorum: Commutationes temporum quadrupartite, ad maturitatem frugis spectant. Nos quoque medicatam fibram sic competimus, quæ ad maturitatem producta sit, minus à cœlestione infestata.*

Transfertur & ad alia: ut Maturitas orationis, Maturitas scolaris, Maturitas ætatis. Cicero Sulp. libro 4. Epistol. Tamen hoc studium quotidie ingravescit, maturitate credo ætatis, ad prudentiam. Idem de senectute: Sic senectute credo ætatis, ad naturale quiddam habet, quod suo tempore percipi debet. Maturitas virtutis. Cicero pro Cælio: Quæ ludia in his jam ætatibus nostris contractoria esse debent in adolescentia, nunquam in herbis significant, quæ virtutis maturitas, & quæ fruges industriae sunt futuræ. Accipitur item Maturitas pro tempore maturo, sive opportunitate. Cicero ad Ant. lib. 11. Inducendi senatus consultum maturitas nondum est. Idem ad Quintum Fratrem lib. 3. Sed ejus rei maturitas necdum venit, & tamen nunc appropinquat.

Maturus, adverb. Tempore, in tempore, opportune. [*maturus, adverb. Gall. Murement, de bonne heure, à temps, fondement. Ital. A tempo, presto. Germ. Reif, zeitlich. Belg. Oetrijden. Hisp. Maduramente à presto. Polon. Wczesny. Vng. Er. Ang. Mure, hault.] Salustius in Catil. Prius quam incipias, consulito: ubi consulueris, maturæ opus est factio & Aliquid significat citò, ante tempus. Plautus in Coicil. Qui homo maturus quæ sit pecuniam, nisi eam maturæ parat, maturæ esse. Comparativum Maturius. Cic. 4. Acad. Quis quidem & maturius venimus.*

Maturissimè, vel Maturissime, superlativum. Cicero 3. de Orat. Quippe qui omnium maturissime ad publicas causas accesserunt. Idem pro Cecinna: Nam ut quæque res est turpissima, sic maximè & maturissime judicanda est. Pro eodem etiam loquitur Maturatè. Livius 2. bell. Maced. Iustus ceteris, quantum maximè possent, maturatè sequi. Plaut. Mil. Iude maturatè illam exire huc. Idem Pseud. -at maturatè properat: vides jam dici multum esse.

Maturus, ras, ad p. Maturus facio, perficio. [*maturus, ras, ad p. hahil, mure, hault. Gall. Mure, amare, hault. Ital. Maturare. Belg. Mure, hault. Hisp. Madurar. Pol. Zrjal. Vng. Er. Ang. Mure, hault.] Cicero in Catil. Primo est peracerba gustatu, deinde in maturata dulcescit. Interdum maturare, est, accelerare, ita ut adhibeatur industria celeritas, & diligentia tarditas: ex quibus duobus celeritas sit maturitas, ut neq; aliquid citius, neque scribis hinc hoc temperamentum Angustus Græcè ita exprimitur solebat. [*maturus, ras, ad p. hahil, mure, hault. Gall. Mure, amare, hault. Ital. Maturare. Belg. Mure, hault. Hisp. Madurar. Pol. Zrjal. Vng. Er. Ang. Mure, hault.] Cicero in Catil. Primo est peracerba gustatu, deinde in maturata dulcescit. Interdum maturare, est, accelerare, ita ut adhibeatur industria celeritas, & diligentia tarditas: ex quibus duobus celeritas sit maturitas, ut neq; aliquid citius, neque scribis hinc hoc temperamentum Angustus Græcè ita exprimitur solebat.**

Maturus, ras, ad p. Maturus facio, perficio. [*maturus, ras, ad p. hahil, mure, hault. Gall. Mure, amare, hault. Ital. Maturare. Belg. Mure, hault. Hisp. Madurar. Pol. Zrjal. Vng. Er. Ang. Mure, hault.] Cicero in Catil. Primo est peracerba gustatu, deinde in maturata dulcescit. Interdum maturare, est, accelerare, ita ut adhibeatur industria celeritas, & diligentia tarditas: ex quibus duobus celeritas sit maturitas, ut neq; aliquid citius, neque scribis hinc hoc temperamentum Angustus Græcè ita exprimitur solebat.*

Maturus, ras, ad p. Maturus facio, perficio. [*maturus, ras, ad p. hahil, mure, hault. Gall. Mure, amare, hault. Ital. Maturare. Belg. Mure, hault. Hisp. Madurar. Pol. Zrjal. Vng. Er. Ang. Mure, hault.] Cicero in Catil. Primo est peracerba gustatu, deinde in maturata dulcescit. Interdum maturare, est, accelerare, ita ut adhibeatur industria celeritas, & diligentia tarditas: ex quibus duobus celeritas sit maturitas, ut neq; aliquid citius, neque scribis hinc hoc temperamentum Angustus Græcè ita exprimitur solebat.*

Maturus, ras, ad p. Maturus facio, perficio. [*maturus, ras, ad p. hahil, mure, hault. Gall. Mure, amare, hault. Ital. Maturare. Belg. Mure, hault. Hisp. Madurar. Pol. Zrjal. Vng. Er. Ang. Mure, hault.] Cicero in Catil. Primo est peracerba gustatu, deinde in maturata dulcescit. Interdum maturare, est, accelerare, ita ut adhibeatur industria celeritas, & diligentia tarditas: ex quibus duobus celeritas sit maturitas, ut neq; aliquid citius, neque scribis hinc hoc temperamentum Angustus Græcè ita exprimitur solebat.*

Maturus, ras, ad p. Maturus facio, perficio. [*maturus, ras, ad p. hahil, mure, hault. Gall. Mure, amare, hault. Ital. Maturare. Belg. Mure, hault. Hisp. Madurar. Pol. Zrjal. Vng. Er. Ang. Mure, hault.] Cicero in Catil. Primo est peracerba gustatu, deinde in maturata dulcescit. Interdum maturare, est, accelerare, ita ut adhibeatur industria celeritas, & diligentia tarditas: ex quibus duobus celeritas sit maturitas, ut neq; aliquid citius, neque scribis hinc hoc temperamentum Angustus Græcè ita exprimitur solebat.*

maturo Liv. 4. bell. Pun. Sed quod volebant, non quam maturo opus erat, graviter expediebant. Item 1. ab Urb. Vt cum lingulis fidelibus amicis veniantia factio, maturatoq; opus est, rem ante oem incidisse, &c.

Maturatio id est, Felicitas, De hoc diximus in adverbio Maturus.

Maturus, à Matur, Maturum fieri. [LXX] halsch, matura, itaq. Gall. le mûr, dicitur mûr. Ital. Maturus. Germ. Reif, matura. Pol. Zrój, Vng. Zrój, Ang. To mature. Plin. lib. 11: Quum mella coepit matura fieri, abigunt fucos. Col. lib. 4: Nam & quæ matura fieri incipiat, tempore le guntur, & quæ nondum maturitatem ceperunt, sine dispendio differuntur. & Maturus dicitur homo, quum nondum gravis est, sed iam incipit grandior esse. Et apollonia matura dicitur, quum non discitur, sed perducitur ad Maturitatem, ut vel frangi per se, vel ferramento aperiri possit.

Maturus, participium. [LXX] halsch, matura, itaq. Gall. le mûr, dicitur mûr. Ital. Maturus. Germ. Reif, matura. Pol. Zrój, Vng. Zrój, Ang. To mature. Plin. lib. 20, cap. 31: Malus Assyria omnibus hominibus pomifera citralis caducibus, aliis matura feceribus, aliis subnalescentibus.

Maturus, pen. prod. sp. A nostris Averra, à Græcis Ματρός hoc est, alba Dea. [LXX] halsch, matura, itaq. Gall. le mûr, dicitur mûr. Ital. Maturus. Germ. Reif, matura. Pol. Zrój, Vng. Zrój, Ang. To mature. Plin. lib. 20, cap. 31: Malus Assyria omnibus hominibus pomifera citralis caducibus, aliis matura feceribus, aliis subnalescentibus.

Maturus, na, tum, & Matutinum tempus. [LXX] halsch, matura, itaq. Gall. le mûr, dicitur mûr. Ital. Maturus. Germ. Reif, matura. Pol. Zrój, Vng. Zrój, Ang. To mature. Plin. lib. 20, cap. 31: Malus Assyria omnibus hominibus pomifera citralis caducibus, aliis matura feceribus, aliis subnalescentibus.

Maturus, manumini, pen. prod. Mané, à Græcis Μανεύω, Quint. lib. 12, cap. 18: Prædix ad se venire, litigatorem, aut eodem matutino inebent.

Mavolo, mavis, Idem quod Malo: quod frequens est in Plauti Comædiis.

Maxilla, se, f. p. Non est diminutivum à Mala (ut putavit Priscianus), sed Mala à Maxilla fit per derivacionem medix syllabæ, sicut docet Cicero in Oratione ad Brutum. Vide supra in dictione MALA. [LXX] halsch, matura, itaq. Gall. le mûr, dicitur mûr. Ital. Maturus. Germ. Reif, matura. Pol. Zrój, Vng. Zrój, Ang. To mature. Plin. lib. 20, cap. 31: Malus Assyria omnibus hominibus pomifera citralis caducibus, aliis matura feceribus, aliis subnalescentibus.

Maximatus, Dicitur primari civitatis, qui & Summates, & Summates, & Optimates vocantur. [LXX] halsch, matura, itaq. Gall. le mûr, dicitur mûr. Ital. Maturus. Germ. Reif, matura. Pol. Zrój, Vng. Zrój, Ang. To mature. Plin. lib. 20, cap. 31: Malus Assyria omnibus hominibus pomifera citralis caducibus, aliis matura feceribus, aliis subnalescentibus.

Maximus, Maximopere, Vide MAGNVS.

Maz, [LXX] halsch, matura, itaq. Gall. le mûr, dicitur mûr. Ital. Maturus. Germ. Reif, matura. Pol. Zrój, Vng. Zrój, Ang. To mature. Plin. lib. 20, cap. 31: Malus Assyria omnibus hominibus pomifera citralis caducibus, aliis matura feceribus, aliis subnalescentibus.

Maz, [LXX] halsch, matura, itaq. Gall. le mûr, dicitur mûr. Ital. Maturus. Germ. Reif, matura. Pol. Zrój, Vng. Zrój, Ang. To mature. Plin. lib. 20, cap. 31: Malus Assyria omnibus hominibus pomifera citralis caducibus, aliis matura feceribus, aliis subnalescentibus.

Maz, [LXX] halsch, matura, itaq. Gall. le mûr, dicitur mûr. Ital. Maturus. Germ. Reif, matura. Pol. Zrój, Vng. Zrój, Ang. To mature. Plin. lib. 20, cap. 31: Malus Assyria omnibus hominibus pomifera citralis caducibus, aliis matura feceribus, aliis subnalescentibus.

caned.] Græca dictio, qua lanx grandior significatur ad ferèda opsonia in mensam. Horat. 2. Sermon. Saryr. ult. Mazonomo pueri magno discepta ferentes Membra gravis. Varr. lib. 3. de Re rust. cap. 4: Vt in eodem lecto ornithonis inclusum trichinist haberet, ubi delicate cœnaret, & alios videret turbos in mazonomo positos coctos, alios volitare circa fenestras captos.

M. E. M. In notis antiquorū, Municeps ejus municipii. MEN S. menses. MER S. Mercuri sacrum. MENS IAN, mēsis lanuar. ME S. FEBR. M. F. Marci filius, vel mala fide, vel male fides, vel male fidei. M. F. A. Marcus Fabius. M. A. F. manifestum fecit. M. A. N. L. manifestus locus. M. A. O. P. manifestum oppidum. M. T. E. R. manifestum territorium. M. H. malus homo. M. H. E. mihi hæres erit.

Me, pro Mihi, inquit Festus, dicebant antiqui. Ennius libro 2: Si quid me facit humanus, ut teneatis, &c.

Meapte, Compolitum ex ablativo Mea, & particula Pre, extra compositione nihil significanter Meapte causa, ipse apte: id est, mea propria. Terent. in Heaut. Ita me di ament, ut ego nunc non tam meapte causa Lector, quam illius: quam ego scio esse honore quovis dignam.

Meatus, tus, vide in dictione MEO, meas.

Mecaphroditon, Specie est papaveris, spumeū habens semen: unde etiam à Dioscoride, μασα ἀφροδίτης: hoc est, spumeum papaver appellatur.

Mecastor, Jurandi adverbium Mecastor, ait Festus & Hercules jurandum erat, quasi dicerent: ita me Castor, ita me Hercules: ut subaudiatur iuret. Terent. in Heaut. Salve mecator Parmeno. Vbi Donatus: Olim salutantes addebant jurandum, ut hoc sedulo facere viderentur.

Mechanicus, m. l. Opifex, qui arte liberalem exercet. [LXX] halsch, matura, itaq. Gall. le mûr, dicitur mûr. Ital. Maturus. Germ. Reif, matura. Pol. Zrój, Vng. Zrój, Ang. To mature. Plin. lib. 20, cap. 31: Malus Assyria omnibus hominibus pomifera citralis caducibus, aliis matura feceribus, aliis subnalescentibus.

Mechanicus, adjectivum, ut, Ars mechanica, & mechanicus, quæ manu exercetur: cuiusmodi est ars fabrilis. Vnde artes dividuntur in liberales, & mechanicas: id est, ut Cicero vocat illiberales.

Meconium, Succus est papaveris, teste Dioscoride, ad eū frigidus, ut eporus extium afferat.

Mecostes, Gemma est papaveris similitudinem exprimens de qua Plin. lib. 37, cap. 10.

Mecostis, Lactuca genus: à copia lactis saporiferi: nam eam Græci papaver dicunt. De hoc videas Dioscorid. lib. 6, cap. 17, & Hermolaum Barbarum in eundem lib. 4, cap. 68, & Plin. lib. 17, cap. 19.

Mecum, cum me per transpositionem prepositionis, Vnā sim. [LXX] halsch, matura, itaq. Gall. le mûr, dicitur mûr. Ital. Maturus. Germ. Reif, matura. Pol. Zrój, Vng. Zrój, Ang. To mature. Plin. lib. 20, cap. 31: Malus Assyria omnibus hominibus pomifera citralis caducibus, aliis matura feceribus, aliis subnalescentibus.

Meddix, Summi magistratus nomen erat apud Ofcos. Ennius: Summus ibi capiti Meddix, occiditur alter.

Mederga, pro me er gada est, Erga me, dixerunt antiqui, interposita d. propter hæc vocabulum. Plaut. in Epid. -quasi quid mihi meus Deliquisset mederga.

Medicor, dicitur, d. l. Medicinam do, medicinam alicui facio, aut adhibeo. [LXX] halsch, matura, itaq. Gall. le mûr, dicitur mûr. Ital. Maturus. Germ. Reif, matura. Pol. Zrój, Vng. Zrój, Ang. To mature. Plin. lib. 20, cap. 31: Malus Assyria omnibus hominibus pomifera citralis caducibus, aliis matura feceribus, aliis subnalescentibus.